

Nordmenns forhold til engelsk fotball

En kvalitativ studie av symbiosen
fotballjournalist og supporter

Erik Haugen Aspaas
Master i journalistikk
Universitetet i Oslo / Høgskolen i Oslo og Akershus
Høsten 2013

Sammendrag

Forholdet mellom det å være journalist og supporter er et hett, men noe uutforsket tema. Denne praktisk-teoretiske masteroppgaven gjør et forsøk på å kaste litt mer lys på problemstillingen. Den har sitt utspring i mitt forhold til Manchester United og mine opplevelser knyttet til det å jobbe som journalist. Temaet problematiseres og diskuteres i lys av to egenproduserte journalistiske arbeider; dokumentarfilmen «Nordmenns forhold til engelsk fotball» og avisartikkelen «Millionbutikken», samt kvalitative intervjuer av profilerte, norske fotballjournalister og deres syn på eget supporterforhold. Mine problemstillinger er: *I hvilken grad påvirkes fotballjournalister av eget supporterforhold i arbeidet og er det mulig/ønskelig å legge følelser til side i det journalistiske produktet. Og: I hvor stor grad er mine produksjoner påvirket av et supporterforhold.*

Mine funn viser at temaet nok alltid vil være kontroversielt. Noen vil se på det som et stort problem, mens andre ønsker velkommen personlige følelser og engasjement i fotballjournalistikken. Det ser uansett ut til at et supporterforhold i stor grad påvirker måten journalister tilnærmer seg arbeidet sitt. Dessuten kan det stilles spørsmål ved hvorvidt Vær Varsom-plakaten i stor nok grad tar høyde for fotballjournalistikkens dobbeltrolle.

Abstract

The relationship between being a journalist and a supporter is a passionate, but somewhat unexplored topic. This practical- theoretical thesis makes an attempt to shed more light on the issue. My relationship to Manchester United and the experiences I've had during my working time as a journalist are of the essence. The theme is questioned and discussed related to two self-produced journalistic work; the documentary «Norwegians relationship to English football» and the newspaper article «United for Money», as well as qualitative interviews with prominent, Norwegian football journalists and their view on the topic. The research questions are: *To what extent is football reporters influenced of their relationship to a club in their work, and is it possible/desirable to put emotions aside in the journalistic product. And: In what degree are my productions influenced by the relationship to Manchester United.*

My findings indicates that the subject most likely always will be controversial. Some will see it as a problem, while others welcome the personal involvement in football journalism. It does however appear that a relationship to a specific club greatly affect the way journalists approach their work. Also, it can be questioned whether the Norwegian journalists Code of Ethics take sufficient account of football journalisms double role.

Forord

Først og fremst vil jeg takke pappa, som introduserte meg for lidenskapen til fotball. Alle de timene vi har brukt på å se og snakke om den, har dannet grunnlaget for denne masteroppgaven.

Takk til mamma for hennes oppmuntrende ord og positive innstilling. Det har fått meg gjennom de tyngste periodene av arbeidet.

Takk også til Steen Steensen for sin tålmodighet, engasjement og interessante innspill til en tidvis fraværende student.

Videre takk til VG, TV 2 og informantene for deres velvillighet til å bidra i et lite utforsket felt. Forhåpentligvis kan dere få noe glede av de funnene jeg har gjort.

En spesiell takk vil jeg også rette til alle personer som har vært med på å gjøre det praktiske arbeidet gjennomførbart. Dere vet hvem dere er.

Det har vært en lang og tidvis frustrerende prosess, men når jeg nå er ferdig med oppgaven, ville jeg aldri vært den foruten.

Erik Haugen Aspaas

1. desember 2013

Innholdsfortegnelse

1 INNLEDNING.....	13
1.1 BAKGRUNN.....	13-14
1.2 TEMA OG FORSKNINGSOBJEKT.....	14-15
1.3 PROBLEMSTILLING OG FORSKNINGSSPM.	15-16
2 DET PRAKTISKE ARBEIDET.....	16-17
2.1 DOKUMENTAREN.....	17-18
2.1.1 GJENNOMFØRINGEN.....	18-21
2.2 AVISARTIKKELEN.....	21
2.2.1 GJENNOMFØRINGEN.....	22
3 TEORETISKE PERSPEKTIVER.....	23
3.1 SPORTSJOURNALISTIKK.....	23-24
3.2 «HVA ER EN FAN?».....	24-26
3.3 ETIKK.....	26
3.3.1 PRESSEETIKK.....	26-28
3.3.2 TILLIT OG TROVERDIGHET.....	28-33
4 METODE.....	33
4.1 FORMÅLET MED METODE.....	34
4.2 KVALITET I FORSKNING.....	34
4.2.1 VALIDITET.....	35
4.2.2 GENERALISERING.....	35
4.2.3 RELIABILITET.....	35
4.3 KVALITATIV FORSKNING.....	36
4.4 DET KVALITATIVE INTERVJUET.....	36-38
4.4.1 KVALITATIVE INTERVJUFORMER.....	38-39
4.4.2 ELITEINTERVJUET.....	39
4.4.3 GJENNOMFØRINGEN.....	39-40
4.5 EKSPLORATIV, DELTAKENDE METODE.....	40-41
4.6 FORSKNINGSETIKK.....	41-43
5 ANALYSE.....	43
5.1 HVA SLAKS «FAN» ER JEG?.....	44
5.2 DOKUMENTARFILMEN.....	44
5.2.1 EN TEORETISK ANALYSE.....	44-46
5.2.2 EN SITUASJONSANALYSE.....	47-49

5.3	AVISARTIKKELEN.....	50
5.3.1	EN TEORETISK ANALYSE.....	50-51
5.3.2	EN SITUASJONSANALYSE.....	51
5.4	AVSLUTNING SELVRANSAKELSE.....	52-53
5.5	DE KVALITATIVE INTERVJUENE.....	53-54
5.5.1	INTERVJUENE: TV 2 OG VG – TO ULIKE SYN.....	54-56
5.5.2	JOURNALIST OG SUPPORTER – INTERVJUENE.....	56
5.5.3	KNUT ESPEN SVEGAARDEN.....	56-58
5.5.4	JON MARTIN HENRIKSEN.....	58-59
5.5.5	ØYVIND ALSAKER.....	59-60
5.5.6	ALEKSANDER SCHAU.....	60-62
5.6	HVA ER EGENTLIG BEST? EN DISKUSJON.....	62-67
5.6.1	FORSKNINGSSPØRSMÅLENE.....	67-71
6	KONKLUSJON.....	71-72
7	KILDEHENVISNINGER.....	74-76
	VEDLEGG – MATERIALE BENYTTET I ANALYSEN.....	78
	AVISARTIKKELEN, «MILLIONBUTIKKEN.....	78-79
	INTERVJU, VEGARD JANSEN HAGEN.....	80-84
	INTERVJU, TROND JOHANNESSEN.....	84-89
	INTERVJU, KNUT ESPEN SVEGAARDEN.....	89-94
	INTERVJU, JON MARTIN HENRIKSEN.....	94-98
	INTERVJU, ØYVIND ALSAKER.....	98-102
	INTERVJU, ALEKSANDER SCHAU.....	102-106

1 Innledning

«Noen tror fotball dreier seg om liv og død. Jeg er veldig skuffet over den holdningen. Jeg kan forsikre dere om at fotball er mye, mye viktigere enn som så.»

Bill Shankly

1.1 Bakgrunn

Temaet i denne praktiske masteroppgaven handler om forholdet mellom det å være supporter og sportsjournalist. Ideen til oppgaven har utviklet seg fra starten av journalistutdanningen min i 2008, men ble først konkretisert i forbindelse med en semesteroppgave jeg skrev i 2011. Dog med et par endringer underveis.

Før jeg går grundigere inn på tema og forskningsobjekt, syns jeg det er hensiktsmessig å fortelle litt om meg selv. Grunnlaget for denne masteroppgaven ble nemlig lagt for mange, mange år siden.

Jeg har alltid vært interessert i fotball. I hvert fall så lenge jeg kan huske. Og det kan jeg takke min far for, eller pappa, som jeg sier. Han plantet frøet allerede da jeg startet som underårig lilleputt for Skidar IF i 1993. Med andre ord kan jeg, i skrivende stund, feire 20-årsjubileum for min fotballkarriere. Han hadde selv spilt i klubben, og var en meget habil back. Det er i alle fall slik jeg husker det. Og som femåring er det å ha en pappa som har spilt på «A-laget», like stort som noe annet. Han fulgte meg på hver eneste trening og bidro med alt fra kjøring, til trøst og gode råd. Jeg ble til slutt en ganske grei keeper, og var så heldig å få trene regelmessig med eliteserielaget i hjembyen min Skien, Odd. Og selv om det aldri ble noen stor profesjonell karriere, har jeg fått oppleve veldig mye spenning, glede og smerte i løpet av de 20 årene med fotball.

Men det var en annen ting pappa også gjorde, som etter hvert skulle få store ringvirkninger på mitt liv. Han meldte meg inn i den norske supporterklubben til Manchester United. Interessen for klubben økte i takt med alderen, men skjøt virkelig fart da jeg var på Old Trafford, hjemmebanen til United, for aller første gang. Året var 2002, datoen 10. april. «Vi» vant 3-2 i Champions League-kvartfinalen mot Deportivo La Coruña og Ole Gunnar Solskjær scoret to. Siden har jeg vært der, nesten alle gangene med pappa, nærmere femten ganger. Og det skal veldig mye til for at jeg går glipp av en kamp. Jeg vil si at mitt liv, i stor grad, avhenger av om United vinner. Heldigvis er det

alltid en ny kamp rett rundt hjørnet og heldigvis har jeg holdt med Englands mest suksessfulle lag de siste 20 årene.

Så med bakgrunn i det overstående, kan man trygt si at fotball og Manchester United er en stor del av meg. Og det var i tillegg en av hovedgrunnene til at jeg gikk inn i journalistikken. Drømmen om å komme tettest mulig innpå spillere og klubber, var den store drivkraften.

Allerede på jobbintervju i VG, min nåværende arbeidsgiver, fikk jeg spørsmål om eventuell relasjon til et fotballag. På det tidspunktet (mars 2011) var jeg uvitende om hvorfor det ble stilt, men jeg husker at jeg ble litt usikker på hvordan jeg skulle respondere. «Hvorfor lurte de på det?», «Hva har det med saken å gjøre?», var to av tankene som føk gjennom hodet mitt. Jeg svarte selvfølgelig at klubben min var Manchester United og at jeg hadde en forkjærlighet for Odd, men at det først og fremst var fordi jeg hadde spilt der. De svarte bare; «Jasså, nok en United-supporter, ja». Men jeg fikk jobben og tenkte ikke noe særlig mer på det, før en kollega av meg, Jon Martin Henriksen, sa at han ikke fikk lov til å skrive om klubben sin. Han hadde nemlig vært redaktør for «united.no», nettsiden til den skandinaviske supporterklubben for Manchester United. Først da fant jeg ut at VG nekter journalister, med et velkjent supporterforhold, å dekke laget sitt.

Og det var da interessen for dette temaet, journalist og supporter, virkelig skjøt fart.

1.2 Tema og forskningsobjekt

Temaet i denne todelte masteroppgaven er altså forholdet mellom det å være fotballjournalist og supporter og har sitt utspring i mitt eget forhold til Manchester United og mine egne opplevelser knyttet til det å jobbe som journalist. Jeg kommer derfor til å drive en del selvransakelse i løpet av de påfølgende sidene, med utgangspunkt i produksjonen av dokumentarfilmen «Nordmenns forhold til engelsk fotball» og avisartikkelen «Millionbutikken». Disse journalistiske verkene, som er den praktiske delen av denne oppgaven, vil bli diskutert for å finne ut om min lidenskap for et fotballag har hatt en innvirkning på journalistrollen.

I tillegg vil jeg, gjennom kvalitative intervjuer, danne et bilde av hvordan profilerte, norske sportsjournalister i VG og TV 2 ser på sitt eget arbeid, når de også har en relasjon til én bestemt engelsk klubb. Jeg har også gjort intervjuer med ledelsen i de respektive mediene, for å undersøke hva de tenker om dette, og hvilke grep som eventuelt har blitt gjort for å holde den journalistiske

integriteten intakt innad i redaksjonen, samt hvilke signaler et supporterforhold sender ut til publikum.

Årsaken til at det er journalister fra VG og TV 2 som er valgt ut, handler i hovedsak om at de er blant mediene som følger engelsk fotball, og da spesielt Premier League tettest i Norge. I tillegg kjører VG en linje hvor journalister, med et velkjent supporterforhold, ikke får skrive om klubben, mens TV 2 går ut med hvor journalistene har sin forkjærlighet og lar dem dekke det laget.

Oppgaven har altså som overordnet mål å undersøke i hvor stor grad personlige interesser eventuelt påvirker det journalistiske produktet og om dette er sett på som et problem eller en utfordring hos de utvalgte analyseobjektene om meg selv. Hvilket bringer oss inn på sitatet som starter denne masteroppgaven. Det er den skotske legenden Bill Shankly, en av Englands mest suksessfulle og respekterte managere ord. Grunnen til at akkurat disse setningene er tatt med, i en verden full av kjente fotballrelaterte sitater, er følgende: Fotball er følelser. Og folks følelser skal man ikke tulle med. Per 1:a mai 2013, er det 105 289 registrerte medlemmer av norske supporterklubber for britisk fotball (Supporterunionen for Britisk fotball 2013). Smått imponerende og særs vanskelig for en journalist, skal han unngå å trække noen på tærne. Det er for øvrig over én million tær ...

1.3 Problemstilling og forskningsspørsmål

I denne oppgaven ønsker jeg derfor å finne ut i hvilken grad mitt eget og utvalgte journalisters arbeid, er påvirket av personlige forhold til en fotballklubb. Men før en problemstilling kan formuleres, er det hensiktsmessig å se på hvilke potensielle konfliktområder det er mellom det å være supporter og fotballjournalist.

Jeg har valgt å gjøre dette punktvis, utifra mine egne tanker rundt temaet:

- Det journalistiske arbeidet vil være «farget» av egne tanker og meninger
- Sjansen for å rapportere «partisk» er i stor grad tilstede
- Leser/seer opplever journalisten som lite troverdig

I tillegg ønsker jeg å trekke frem to punkter fra Vær Varsom-plakaten om journalisters integritet og ansvar.

«2.2. Den enkelte redaksjon og den enkelte medarbeider må verne om sin integritet og troverdighet for å kunne opptre fritt og uavhengig overfor personer eller grupper som av ideologiske, økonomiske eller andre grunner vil øve innflytelse på det redaksjonelle innhold.»

2.3. Redaksjonelle medarbeidere må ikke ha oppdrag eller verv, økonomiske eller andre bindinger som kan skape interessekonflikter i sammenheng med deres redaksjonelle oppgaver. De må unngå dobbeltroller som kan svekke deres troverdighet. Vis åpenhet om forhold som kan påvirke redaksjonelle medarbeideres habilitet.

(Norsk Presseforbund 2013, under overskriften «Vær Varsom-plakaten»).

På bakgrunn av dette har jeg endt opp med følgende hovedproblemstilling:

I hvilken grad påvirkes fotballjournalister av eget supporterforhold i arbeidet og er det mulig/ønskelig å legge følelser til side i det journalistiske produktet.

I tillegg syns jeg det er hensiktsmessig med en problemstilling som omfatter mitt eget journalistiske produkt:

I hvor stor grad er mine produksjoner påvirket av et supporterforhold.

Disse problemstillingene, og da spesielt hovedproblemstillingen, kan, konkretiseres gjennom underproblemstillinger og forskningsspørsmål, for lettere å kunne besvares.

- **Hva er problemet med å dekke sitt eget lag eller en rival når man er supporter?**
- **I hvilken grad vil det å være supporter virke som en fordel/ulempe som fotballjournalist?**
- **Hvilke forholdsregler tar den enkelte journalist og redaksjon overfor leser/seer?**
- **Er det mulig å være «nøytral» i journalistikken når man har en spesiell relasjon til temaet?**

2 Det praktiske arbeidet

Denne masteroppgaven består som nevnt av to deler. En praktisk og en teoretisk del. I dette kapittelet skal jeg gå litt nærmere inn på hva som var bakgrunnen for de journalistiske

produksjonene og hva jeg ønsket å få frem med dem. Det er viktig å bite seg merke i at det er én dokumentarfilm og én avisartikkel som ligger til grunn for vurdering.

Det er også elementært å klargjøre at de har to funksjoner: De er begge selvstendige journalistiske produkter, men de er også laget med den hensikt å se på hvordan jeg har forholdt meg i arbeidet med dem. Det sistnevnte problematiseres i den teoretiske delen av denne masteroppgaven.

2.1 Dokumentaren

«Nordmenns forhold til engelsk fotball»

Arbeidet med dokumentarfilmen startet høsten 2012, men ideen til filmen kom en god stund tidligere. Jeg har alltid vært interessert i lidenskapen og de følelsene som følger med ved å være supporter av et fotballag. Det er en stor del av livet til mange mennesker, og som Dagfinn Grastveit, altnuligmann i Flekkerøy I.L. (en av mine tidligere klubber), sa til meg; «Uansett hvilke problemer man har i livet, er det alltid en fotballkamp å se». Det syns jeg oppsummerer hvor viktig noe så banalt som fotball kan være.

Som nevnt i innledningen er jeg svoren Manchester United-supporter. Derfor ønsket jeg å lage en dokumentarfilm som kunne være med på å vise den lidenskapen gjennom andre. Gi flere muligheten til å se hvor mye glede, bekymring og frustrasjon det kan være å ha et favorittlag.

Måten jeg valgte å gjøre det på var å følge to norske supporterklubber på fotballtur til England. Jeg ble med den norske supporterklubben til Exeter City (ECSCON) på kamp mot erkerival Plymouth Argyle. Exeter spiller på nivå fire, tilsvarende norsk 3. divisjon. Dog er nivået markant høyere enn i Norge. Supporterklubben har drøye 30 medlemmer og er med det blant Norges minste når det kommer til engelsk fotball. Den andre jeg dro på tur med var Manchester Uniteds skandinaviske supporterklubb (MUSCS). De har siden oppstarten i 1981 blitt størst i Norge. Det er viktig å presisere at den i utgangspunktet kun var norsk, og at det er rundt 40 000 nordmenn og 5 000 dansker og svensker som er medlemmer i den. MUSCS har i dag flere ansatte skribenter som arbeider med medlemsblad og nettside. De arrangerer også tematurer for medlemmene sine, og det var en slik jeg fulgte i Manchester.

Hovedårsaken til at det er disse to supporterklubbene som ble plukket ut til å være med i filmen, var for å få en størst mulig kontrast mellom dem. Jeg ville se om det var noen forskjeller mellom lidenskapen.

2.1.1 Gjennomføringen

Tidligere har jeg laget kortere reportasjer og nyhetssaker i arbeidet med TV-journalistikk, så den tekniske biten av dokumentarfilmen hadde jeg ganske god kontroll på. Men da jeg aldri hadde laget en dokumentarfilm før, måtte jeg tilegne meg en del kunnskap gjennom litteratur. Etter å ha saumfart flere bøker kom jeg frem til at følgende steg var fine å følge for meg:

– Sikre deltakelse

Mangler du «tilgang», har du ingenting. Vær dermed sikker på at du har alle elementer klare. Alt fra karakterer, eksperter og opptakssted.

– Utnytt nettverkene dine

Finn ut av hvem som kan hjelpe deg i arbeidet med dokumentarfilmen.

– Hvorfor er dette interessant

Dette er det viktigste spørsmålet man må stille seg. Du kan synes at temaet er veldig interessant, men gjør andre det?

– Finansiering

Hvordan skal du klare å betale for alt det arbeidet som det er med å lage en dokumentarfilm? Dette må man ha klart for seg før man starter prosessen.

(LeBrun 2012)

Jeg har alltid hatt lyst til å jobbe på et større prosjekt. Og i forbindelse med masteroppgaven så jeg en gylden mulighet. Jeg hadde tro på ideen min, men jeg måtte finne ut av om den var gjennomførbar. Og etter en rekke telefoner og mailer, fikk jeg landet avtaler med MUSCS og ECSCON. De var begge ekstremt hjelpsomme og stilte seg svært positive til filmen. Hvilket ga meg ny inspirasjon. Jeg var også så heldig at en av kollegaene mine i VG hadde personlig kjennskap til Exeters norske supporterklubb. Han var svært kjekk å ha når det kom til å skaffe telefonnumre og e-postadresser. I tillegg måtte jeg få tillatelse fra Exeter City og Manchester United for å kunne filme på og rundt stadion deres. Det var en langt tyngre prosess i forbindelse med sistnevnte. Men det

meste ordnet seg til slutt. Steen Steensen, min veileder, var med på hele prosessen. Vi diskuterte alt fra mulige vinklinger, journalistiske grep og praktiske utfordringer. Til slutt kom vi frem til hva som var mest interessant å ha med i filmen. Det samme mente kolleger og venner jeg diskuterte «plottet» med. Det siste potensielle «bananskallet» var finansieringen. Jeg måtte jo til England. Og det to ganger. Lenge lurte jeg på om jeg skulle søke ulike stipender, men kom frem til at jeg ikke ønsket å bruke tid på det. Så med en god del sparepenger, hjelp av snille foreldre, i tillegg til at jeg fikk låne utstyr gratis av VGTV, var gjennomføringen av dokumentarfilmen endelig plausibel.

Med alt dette i bakhånd, var det bare å vente på avreisedato.

Jeg dro til Manchester i slutten av oktober 2012. Der møtte jeg familien Klaussen, som jeg hadde fått kontakt med gjennom supporterklubben, en guttegjeng fra Måløy og representanter fra MUSCS, samt Gary Neville. Tiden i Manchester var ekstremt hektisk og jeg jobbet nok i over 20 timer, de dagene jeg var der. I ettertid skulle jeg nok ønske at jeg var litt mer strukturert i arbeidet, men alt i alt er jeg fornøyd. Også med at jeg fikk landet en avtale med TV 2 om å få tilsendt et kampreferat fra oppgjøret (Man. United – Arsenal). Men det irriterer meg fortsatt at jeg ikke satte opp en liste med hvilke innklippsbilder jeg absolutt ville ha med meg hjem. Lager jeg en dokumentarfilm igjen, vil det være blant de første tingene jeg gjør.

Etter turen til Manchester gikk det omtrent en måned før jeg reiste til Exeter. Her var jeg et par erfaringer rikere og tenkte mer gjennom hva jeg ønsket å få ut av turen. Det førte til at jeg dro til Bergen for å møte supporterne der. Grunnen til det var fordi jeg allerede hadde tenkt ut åpningsscenene i filmen. Det hjalp meg veldig mens jeg filmet. De voksne mannfolkene var utrolig hyggelige og hjalp meg med alt fra å være naturlige under opptak, til morsomme og givende. Det gjorde arbeidet mitt mye enklere. I løpet av turen møtte jeg ikke på noen spesielle problemer, utover at jeg ble ganske mentalt sliten.

Det tar på å lage en dokumentarfilm helt alene. Man har ansvaret for regi, foto, lyd, alt. Og i tillegg skal man følge med på det intervjuobjektene sier eller gjør. Det er krevende. Jeg stod med andre ord overfor et par praktiske utfordringer. For å kunne gi et bedre inntrykk av hvordan filmen ble til og hvilke problemer jeg støtte på, er det hensiktsmessig å si litt om hvordan arbeidsformen min, videojournalist (VJ) foregår. Grunnen til at jeg tar med dette, er for at det er en viktig del av min analyse av eget arbeid. Måten å jobbe på har nemlig hatt en innvirkning på de svarene jeg søker i forbindelse med problemstillingen.

Termen springer ut fra en måte å produsere nyhetsstoff, hvor journalister på egenhånd bruker et lite og lett videokamera til å lage journalistisk materiale. Uten hjelp fra en kameramann, lydmann eller lysansvarlig (Morgan 2008). Videojournalistikken har en rekke fordeler og muligheter, men den har også sine begrensninger. Og det er enkelte av disse som nå skal presenteres og som samsvarer i stor grad med de utfordringer jeg møtte «på opptak».

Det følger med noen konsekvenser når man skal holde et enmanns-show. Man har kanskje noen retningslinjer før man blir sendt ut på opptak. Men så står videojournalisten oppi det alene. Og hvis reportasjen fra idefase til ferdig produkt kun har blitt produsert, vurdert og redigert av én mann er det en absolutt fare for den journalistiske kvaliteten. Det kan være svært hensiktsmessig å diskutere vinkling og fokus underveis i prosessen med andre. Det har ikke videojournalisten muligheten til.

Hvis man er alene på opptak, utsletter det alle muligheter for å få autentiske bildeutsnitt av samme motiv på samme tid fra flere vinkler. Og det er alltid VJ'en som selv bestemmer hva som fortjener å være med i bildet, uten påvirkning fra noen andre. (Kartveit 2006)

Det er i tillegg problematisk med intervjuet som videojournalist. Siden dette krever sitt av både forberedelse og tilstedeværelse i situasjonen. Det er ikke like lett når man hele tiden har et kamera man må håndtere. Passe på at lyden er i orden, intervjuobjektet holder seg på rett sted i bildet, se til at man får en god dialog, kunne stille oppfølgingsspørsmål. Det går i tillegg utover kreativiteten hvis man hele tiden arbeider alene, uten inspirasjon fra kolleger. (Frederiksen 2009)

Derfor benyttet jeg meg blant annet av en arbeidsmetode som er typisk for videojournalisten. Nemlig «Sync'n move». Tanken bak denne fortellerteknikken er at bilder og ord skal være en del av et naturlig hendelsesforløp i saken. Det vil si at man går gjennom en utvikling, hvor kilder og historie er det som driver saken (Frederiksen 2009).

Denne måten å jobbe på er spesielt god for en som arbeider alene, fordi forutsetningene for et godt resultat, er at den journalistiske tankegangen og kameraet forenes i samme sekund. Som VJ kan du underveis i opptaksituasjon ta dine egne valg som passer til den gitte hendelsen. Stille bestemte spørsmål, fokusere på en bestemt handling eller kommentar fra intervjuobjektet, samt hvor og hva du skal filme. Metoden vil skape automatisk fremdrift og føre til økt autentisitet i saken. Alt dette fordi du følger det som skjer. Noe som fremmer og forbedrer den journalistiske historien. Jeg er veldig glad for at jeg gjorde det på denne måten. Det gjorde arbeidet litt mindre skremmende. I tillegg til at jeg kjørte på med å være «flue på veggen». Jeg ville la intervjuobjektene fortelle sin historie og leve seg gjennom det som skjedde med minst mulig påvirkning fra meg.

Nøkkelen til sync´n move er å finne hovedpersoner, legge en slagplan, tenke i sekvenser og la virkeligheten ta styringen.

(Frederiksen 2009)

Avslutningsvis kan jeg fortelle at filmen ble redigert i Final Cut Pro X. Et program jeg ikke hadde brukt tidligere. Det bød på et par problemer i oppstartsfasen, men gikk seg til etter hvert.

2.2 Avisartikkelen

«Millionbutikken»

Ideen til avisartikkelen fikk jeg gjennom mine egne erfaringer i arbeidslivet. Jeg har, som nevnt, tidligere jobbet som TV-journalist, men er i skrivende stund ansatt som nett- og avisjournalist i VG Sporten. Det har gitt meg innblikk i to ganske ulike måter å jobbe på. Derfor var det interessant for meg å se hvordan de to arbeidsformene skilte seg fra hverandre i forbindelse med mitt supporterforhold. Kunne jeg se noen forskjeller i arbeidet mitt med en avisartikkel, kontra en dokumentarfilm, i forhold til det å være journalist og supporter?

«Millionbutikken», som jeg har valgt å kalle den, er en artikkel om den skandinaviske supporterklubben for Manchester United (MUSCS) og hvordan den har utviklet seg fra å være en liten klubb, hvor medlemsblader ble trykket på et gutterom, til å bli «big business» med over 40.000 medlemmer, egen nettside og en omsetning på nesten 30 millioner i året. Artikkelen har en typisk nyhetsverdi, i den form av at dette er oppsiktsvekkende tall og informasjon som ikke har blitt publisert i særlig grad tidligere. Men språket og måten jeg tilnærmet meg skriveprosessen på er typisk reportasjeinspirert. Jeg har tydelig gått inn for å skildre stemningen gjennom de kildene jeg har benyttet meg av, fortrinnsvis på bakgrunn av hvordan jeg ser for meg den opplevelsen det er å reise for å se favorittklubben din spille og i tillegg få muligheten til å møte noen av de største spillerne i klubbens historie.

2.2.1 Gjennomføringen

Artikkelen ble skrevet omtrent en uke etter Manchester-turen, hjemme i min egen leilighet. Jeg hadde hele veien videoopptak å støtte meg på i forbindelse med sitater og liknende, men kontaktet også andre kilder som var relevante for saken. Blant dem var andre ansatte i MUSCS som ikke var med på turen, Norges Fotballforbund (NFF) og Supporterunionen for Britisk Fotball (SBF). I tillegg forhørte jeg meg med flere av de opprinnelige kildene om eventuelle uklarheter eller generelle oppfølgingsspørsmål.

Til sammen brukte jeg nok seks timer på selve skriveprosessen. Arbeidet fløt overraskende lett, men det var tider hvor jeg ble usikker på hvorvidt formuleringene mine var farget av mitt forhold til Manchester United. Jeg hadde også lite erfaring med å skrive såpass lange avisartikler. Da hjalp det meg litt å lese i Jo Bech-Karlsens «Reportasjen». Han definerer for øvrig reportasjen som *en personlig fortelling med utgangspunkt i reporterens egne opplevelser i virkeligheten* (Bech-Karlsen 2007).

Artikkelen ble publisert i VG lørdag 1. desember 2012. Det er ikke gjort noen forandringer på teksten jeg skrev til masteroppgaven og det som stod på trykk i avisa. Det eneste tilskuddet der, er bildene til saken. I tillegg har den blitt desket. Artikkelen finnes som vedlegg til oppgaven. Både en ren, skriftlig utgave og en kopi av hvordan saken ble på trykk.

Avslutningsvis kan jeg nevne at det vil bli gjort en grundigere gjennomgang av spesifikke elementer i de journalistiske produksjonene i analysekapittelet.

3 Teoretiske perspektiver

Pressen og dens profesjonelle aktører har en sentral rolle i samfunnet. Dette gjør seg spesielt gjeldende i saker som omhandler demokrati og ytringsfrihet, men også innenfor andre typer av samfunnsspørsmål. I dette kapittelet vil jeg trekke frem perspektiver som er sentrale for problemstillingen og de forskningsspørsmålene som ønskes besvart.

3.1 Sportsjournalistikk

Da jeg i denne masteroppgaven tar for meg arbeidet til fotballjournalisten, er det viktig å se litt på kombinasjonen sport og medier.

Det har mellom den moderne, organiserte konkurranseidretten og pressen vært et symbiotisk forhold helt siden starten. Da pressen utviklet seg til å bli reklamefinansiert og tilgjengelig på daglig basis for publikum fra 1830-tallet, fulgte idretten etter. Spesielt i land hvor industrialismen og markedsøkonomien utviklet seg tidligst og raskest (Dahlén 2008:62). Sportsjournalistikken økte gradvis i popularitet og publikums draging til formen handlet ikke lenger kun om rent informative funksjoner. Et sentralt aspekt for sportsjournalistikkens gjennomslagskraft i dagspressen ble at den formet seg i retning av mer følelsesmessige, dramaturgiske virkemidler. Rett og slett for å skape et større inntrykk av dramatikk, helter og eventyrfortellinger. Sportsjournalistikken fikk dermed en mer fremtredende underholdningsfaktor ved seg (Dahlén 2008).

Under sesjonen «Hvorfor graver ikke sportsjournalistene?», på en konferanse om undersøkende journalistikk, hevdet også Knut Nesbø i NRK Sporten at det går et klart skille mellom skrivende sportsjournalister og TV-journalister når det kommer til underholdningsfaktoren.

Når vi rapporterer direkte fra for eksempel en fotballkamp, og har en kommentar fra «Drillo», da er det ikke snakk om journalistikk, men underholdning. Vi jobber ikke med journalistikk, men i underholdningsbransjen (Helland 2003:102).

Dette er et særs viktig poeng i min masteroppgave, da flere av informantene er inne på denne faktoren i arbeidet sitt. Blant annet ser fotballkommentator i TV 2 Øyvind Alsaker, på sin jobb som en draging mer mot underholdning enn journalistikk. Fotball er lidenskap og man må kunne formidle den. Det kommer eksplisitt frem i intervjuene som presenteres i analysekapittelet.

I Norge har denne utviklingen fulgt de samme prinsippene som i andre deler av verden, hvor sportsjournalistikken har gått fra å være resultatorientert, til å bli personifisert. Et eksempel på det, som Thore Roksvold (2012) trekker frem, er at på 2000-tallet ligger fokuset på ideologien om at *man er sin egen lyktes smed*. «Matchvinneren», spilleren som scorer det avgjørende målet, løftes frem i artikler og TV-intervjuer av journalistene, og dyrkes frem som en helt. Samtidig som «syndebukken» må stå til veggs og forklare de feilene han begikk i løpet av kampen (Roksvold 2012). Det har til slutt blitt slik at laget som vinner, ironisk nok, havner i skyggen av individuelle prestasjoner. Det er journalistene selv som i stor grad velger vinkel på saken. Og hvis han har et supporterforhold til et av lagene, er det tenkelig at han vinkler saken til deres fordel. Om det er tilfellet, vil jeg se nærmere på i metode- og analysekapittelet.

Sportsjournalister og fotballfans kan sies å høre til den samme kulturen. Bokstavelig talt. Gjennom rapportering produserer sports- og fotballjournalister fortellinger innenfor kulturens grenser, hvor de dokumenterer fakta og stimulerer drømmer. De konstruerer virkelighet, så vel som mytologi. En vanlig måte å skildre et symbiotisk forhold mellom fotball, journalistikk og dens følgere på, er gjennom religion. Fotballstadioner blir til kirkene, spillerne helgener, supporterne er menigheten og journalistene prester, som formulerer og fremlegger prekenen (Roksvold 2012). Denne sammenlikningen forteller en god del om hvor viktig sporten er for folk, og hvor forsiktig man som journalist skal være i arbeidet med den. Det er som jeg skrev i innledningen av denne masteroppgaven; man skal være forsiktig med å trække noen på tærne.

I sportsjournalistikkens historie finnes det også utallige eksempler på journalister med dobbeltroller. Kanskje arbeider han i lokalavisa, samtidig som han er medlem av det lokale idrettslaget, eller sitter i styret til den lokale fotballklubben. Da kan det fort oppstå konflikter. Men store deler av litteraturen som finnes om temaet, tar for seg andre roller enn det å holde med et fotballag. Som for eksempel fotballspilleren Ragnar Larsen. Han var trener for det norske fotballandslaget, samtidig som han jobbet som sportsjournalist i Aftenposten på 1960-tallet (Helland 2003).

3.2 Hva er en «fan»?

Et sentralt ledd i denne masteroppgaven er å se på i hvor stor grad klubbforholdet til informantene (journalistene) og meg selv, påvirker arbeidet. For å kunne gjøre dette, syns jeg det er fint å definere hva som menes med begrepet.

Ordet «fan» kan assosieres med mer en bare en fotballsupporter. Det kan for eksempel dreie seg om en person som har en spesiell forkjærlighet for en musiker eller skuespiller. Richard Giulianotti er en av de mest sentrale teoretikerne når det kommer til det å kategorisere fotballinteresse og skiller mellom fire ulike graderinger av den. Han mener at en *fotball-«fan»* både beundrer og gir imaginære, symbolske meninger om lag eller spillere. I tillegg til å tro at man har et personlig forhold til dem. En «fan» dyrker forholdet sitt til klubben og spillerne og vil også mene at han er aktivt deltakende i toppidretten. Han ser på seg selv som en påvirkningskraft for hvordan laget gjør det. For eksempel gjennom synging på stadion. Den andre graderingen er gitt navnet «*supporter*». Det er en person som har hatt et langt, følelsesmessig bånd til fotballklubben og som bidrar med alt fra synging, kjøp av aksjer og supporterutstyr, til å reise på bortekamper eller å ha sesongkort. Supporteren bruker store deler av lønna si på klubben i hans hjerte og vil selv definere seg som en del av et «vi». Her er ikke enkeltspilleren så viktig, da han ofte skifter klubb, det er heller klubben og samholdet den gir som vektlegges. Den tredje graderingen er «*følgeren*». Han er veldig interessert i fotball og er klar over hva klubber og spillere betyr for mange, men har ikke det samme personlige engasjementet til én av dem. Men han kan for eksempel ha en forkjærlighet for et par stykker, på bakgrunn av klubbens politiske eller religiøse ståsted. Den fjerde og siste graderingen til Giulianotti er «*flanøren*». Begrepet stammer fra 1950-tallslitteraturen og handlet da om en herre eller dandy, som slentrer gjennom byens gater på jakt etter noe å gjøre. Flanøren er i fotbollsammenheng alltid på utkikk etter en bestemt type fotballkamp han kan se, men har ikke noen spesiell tilhørighet til spesielle klubber. Valg av kamp eller lag kan for eksempel dreie seg om en beundring for arkitekturen eller historien til en stadion, utseende på drakter og supportereffekter. Flanøren vil aldri delta aktivt i rivaliseringen mellom to lokale klubber (Hognestad 2012).

Flere av disse fire graderingene syns jeg glir litt inn i hverandre, men det er i hvert fall et godt forsøk på å definere ulike nivåer av beundringsgrad innenfor fotball. Noe Hans K. Hognestad også er inne på i artikkelen «What is a Football fan?». Han konkluderer med at de fleste fotballinteresserte kan kjenne seg igjen i graderingene på følgende måte:

Man er *supporter* under en lokal fotballkamp, *fan* av klubben man ser mest på TV, følger av landslaget sitt og en *flanør* under glamorøse begivenheter som fotball-VM (Hognestad 2012:41).

På bakgrunn av den glidende overgangen de ulike begrepene har til hverandre, samt egne erfaringer knyttet til informantenes svar i intervjusammenheng, vil jeg i denne masteroppgaven benytte meg av begrepet *supporter*. Da dette samsvarer mest med det det arbeidet jeg har gjennomført og de tankene jeg har rundt temaet.

Senere i masteroppgaven kommer jeg til å trekke en konklusjon om hvorvidt jeg hører til i en av disse graderingene og hvilken effekt det potensielt har hatt på arbeidet mitt.

3.3 Etikk

Etikk er et sentralt ledd i denne masteroppgaven. Ordet kommer fra det greske «ethos» som betyr «sed», «skikk», «sedvane». Går man videre fra det rent språklige, handler etikk både om forholdet mellom mennesker, om forpliktelser og ansvar i fellesskapet, om det gode liv og det gode samfunn, og om enkeltmenneskes integritet og standard i forhold til gitte verdier (Brurås 2010:10).

Et velkjent skille i etikken, går mellom «deskriptiv» og «normativ» etikk. Den deskriptive delen handler i stor grad om det vi kan beskrive. Den redegjør for hvilke etiske holdninger og hvilken moralsk praksis som faktisk finnes i samfunnet, innad i en gruppe - eller hos et individ (Brurås 2010:13). En norm, eller plikt, innebærer noe vi *må* gjøre. Med andre ord er det noe vi ikke kan unndra oss, uten at det fører til en moralsk klanderverdig situasjon. En plikt har ofte tre kjennetegn: Det er noe absolutt, som ikke kan tilpasses slik at det passer oss, det er ofte formulert i en enkel regel (norm) og det skal hjelpe oss med å få tak i hva som er rett å gjøre (Henriksen og Vetlesen 2006).

To gode poenger i forhold til det å nekte eller tillate journalisten å dekke kamper hvor «sitt» lag er involvert, er personens eller individets autonomi, eller selvbestemmelse. Dette er en overordnet verdi i den vestlige kulturkrets. Den mest innflytelsesrike moralfilosofen i nyere tid, Immanuel Kant, så på mennesket som et «selvlovgivende» vesen. Mennesket adlyder bare de etiske lover og prinsipper som det gir seg selv, det vil si som det selv er opphav til i kraft av å være et fornuftsvesen. Motsetningen til autonomi er heteronomi, «fremmedstyre», altså det å bli styrt og bestemt over av noe annet eller noen andre enn en selv og det ens fornuftsevner utpeker som det riktige (Henriksen og Vetlesen 2006:80).

3.3.1 Presseetikk

Presseetikk er en integrert del av hele journalistikkens fagområde. Det lar seg ikke gjøre å skille ut etikk som et eget «territorium» med klare grenser innenfor journalistikkfaget. Etiske

problemstillinger ligger latent i alt fra journalisters virkelighetsoppfatning og forståelse av egen rolle, til alle journalistikkfagets bestanddeler (Brurås 2010).

Presseetikken gjelder hele den journalistiske prosessen, fra innsamling til presentasjon av det journalistiske materialet. Etske diskusjoner er viktig, både for journalister og redaktører. Slike diskusjoner oppmuntrer til å undersøke sin grunnleggende moral, sine ansvarsområder, forhold til arbeidsgiver og publikum (Keeble 2009).

Gjennom Vær Varsom-plakaten, et sett med etiske normer i pressen, har man i Norge forsøkt å legge fokus på viktigheten av dette.

Plakaten ble vedtatt av Norsk Presseforbund i 1936, men har vært gjennom til sammen elleve revideringer. Den har gått fra å ha et hovedfokus på personvern, til å omhandle, i større grad, kilde- og integritetsnormer. I dag er Vær Varsom-plakaten delt inn i fire hovedkategorier, med påfølgende underpunkter. De omhandler pressens samfunnsrolle, integritet og ansvar, journalistisk atferd og forhold til kildene, samt publiseringsregler. Det er Pressens Faglige Utvalg (PFU) som har i oppgave å behandle klager knyttet til brudd på plakaten. PFU består av syv medlemmer; fire fra pressen og tre fra allmennheten (Norsk Presseforbund, under overskriften «Hva er presseetikk?»).

I denne masteroppgaven er det først og fremst kategorien om integritet og ansvar som gjør seg gjeldene. Og da spesielt punktene 2.2 og 2.3, som jeg legger frem i innledningskapittelet.

Disse er vektlagt for å finne ut litt mer om hvordan informantene ser på sitt eget arbeid og supporterforhold, opp mot de etiske retningslinjene.

I hvor stor grad Vær Varsom-plakaten klarer å ta for seg de potensielle problemene som finnes i sportsjournalistikken er noe jeg kommer til å diskutere i analysekapittelet. Men det er allikevel verdt å nevne at det ikke er mange sakene Pressens Faglige Utvalg (PFU) får til behandling som dreier seg om sport og idrett. Helland (2003) trekker frem en reportasje i Bergens Tidende som et eksempel. Journalisten ble av Norges Fotballforbund klagt inn til PFU fordi han brukte betegnelser som «grotesk hjemmevennlig pipeblåser» og «tåtrippende dommer-karikatur». PFU mente at BT brøt god presseskikk og ga følgende begrunnelse: «(...) sportsjournalistikken kan ikke unntas de presseetiske krav om å skille fakta og kommentar og legge vekt på saklighet og omtanke i all reportasje» (Helland 2003:100).

Men hva sier egentlig det om Vær Varsom-plakatens relevans til sportsjournalistikken? Det kan godt være at sjansen for å bryte noen av VVPs etiske normer er mindre eller vanskeligere å oppdage i arbeidet med sport, men jeg klarer ikke å la være å undre meg over formuleringen PFU har valgt i begrunnelsen sin: «Sportsjournalistikken kan ikke unntas de presseetiske krav om å skille fakta og kommentar (...). Her virker det nesten som om det finnes et inntrykk av at mange ser på sportsjournalistikken som unntatt pressens etiske regelverk. Det syns jeg høres merkelig ut og noe jeg vil diskutere.

3.3.2 Tillit og troverdighet

Objektivitet, nøytralitet, uavhengighet og balanse. Samtlige er viktige konsepter i den moderne journalistikken, spesielt når det kommer til publikums tillit til en journalist. De ble først introdusert i siste halvdel av det 19. århundret, fortrinnsvis i USA og Storbritannia. For i en verden hvor partipressen gradvis ble avviklet, ønsket journalister å være så uavhengige som mulig. Den objektive sannhet ble sentral (Keeble 2009). Et godt eksempel, er da BBC i 2007 valgte å sette fokus på sin forpliktelse til konseptene: «Uavhengighet er og bør være en hjørnestein i BBC, som den ledende tilbyder av informasjon og underholdning, både i England og internasjonalt. Det er et lovpålagt krav, men burde også være en kilde til stolthet» (BBC 2007:6). Som Gill Swain, frilanser og utenriksreporter, blant annet for Daily Mail, Daily Mirror og The People, kommenterte (2000): «Ikke bli følelsesmessig involvert» (Keeble 2009). All journalistikk bygger også på den såkalte «korrespondanseteorien» for sannhet. Denne teorien handler i hovedsak om hvorvidt journalists beskrivelse av virkeligheten samsvarer med den faktiske virkeligheten. Svakheten til denne teorien er at den ikke ser på språket til journalisten og det blir dermed problematisk å definere hva som er en nøytral sak (Bech-Karlsen 2007).

Selv om mange journalister har et mål om å være så objektiv og upartiske som mulig, er det, som i de fleste yrker, ikke alle som hverken kan eller vil følge den linjen. Og hvorvidt det faktisk er mulig å leve opp til objektivitetsprinsippet er heller usikkert.

For å kunne se litt nærmere på nettopp objektivitetsprinsippet vil jeg nå ta for meg ulike journalistrollers forhold til objektivitet i journalistikken. Det velger jeg å gjøre ved å sette de opp i en akse. Her har jeg bestemt meg for å dele dem i tre:

Hugh M. Culbertson (1983) har også gjennomført en slik tredeling og ser på journalister som *tradisjonelle*, *tolkende*, eller *aktivistiske*. Han kom frem til disse grenene gjennom intervjuer med 258 amerikanske journalister i 17 ulike aviser. Culbertson så på den *tradisjonelle* journalisten som en som var opptatt av lokale nyheter og delte sitt publikums interesser. Det var liten grad av tolking i arbeidet hans. Den *tolkende* journalisten var mindre opptatt av lokale interesser, men bruker mye tid på å tolke og vurdere nasjonale nyheter. Han vil i større grad også være opptatt av menneskeskjebner. *Aktivisten* vil i hovedsak konsentrere seg om internasjonale nyheter, med et ønske om å utgjøre en forskjell. Både han og den *tolkende* journalisten er i mye større grad opptatt av gravende journalistikk (Culbertson 1983).

Den første rollen og den formen de fleste forbinder med klassisk journalistikk, er *nyhetsjournalisten*. Nyhetsjournalisten har én overordnet oppgave; rapportere om det som skjer i verden, som regel fra et dag-til-dag-perspektiv (Njaastad 2012). En nyhet kan defineres som *det redaksjonelle stoffet aviser, radio og fjernsyn presenterer for publikum på nyhetssider eller gjennom nyhetssendinger* (Allern 2001:52). Men hendelser og saksforhold blir først nyheter gjennom en journalistisk fortolking, tilrettelegging og prioritering (Allern 2001). Hovedpoenget med at denne journalistrollen er tatt med i aksen, er fordi den på generell basis ikke inneholder stor grad av personlig interesse, eller agenda. Journalisten skal fremstå som en nøytral og ikke tilstedeværende stemme i teksten i slike nyhetssaker. Det er allikevel viktig å poengtere, slik Allern er inne på, at det er journalisten som velger hva som er en nyhet. Og da finnes det fortsatt en viss fare for at vedkommende kan velge bort saker som kan skade hans personlige interesse.

Den andre rollen, *reportasjejournalisten*, skriver Jo Bech-Karlsen om i sin bok «Reportasjen», med hovedvekt på hvilke problemer reportasjejournalistikken har med nettopp det å formidle presise og sanne bilder av hva som skjer. Han trekker frem at reportasjejournalister omsetter sine inntrykk til tekst. Hvilket betyr at arbeidet er både sansende, tolkende og individuelt (Bech-Karlsen 2007). Det er selvfølgelig gjeldende også i sportsjournalistikken, noe jeg kommer tilbake til litt senere i dette kapittelet. Bech-Karlsen definerer reportasjejournalistikken på følgende måte: *Reportasjen er en personlig fortelling med utgangspunkt i reporterens egne opplevelser i virkeligheten* (Bech-Karlsen 2007:147). Kulturjournalistikken er et annet godt eksempel som befinner seg i midtsjiktet av aksen. Her har nemlig journalisten muligheten til å mene noe om virkeligheten. Hvilke stoffprioriteringer, presentasjonsmåter og vurderingskriterier journalisten har

tatt i arbeidet sitt, er avgjørende for hvordan mottageren oppfatter innholdet. I en undersøkelse presentert i Karl Ove Knapskogs bok «Kulturjournalistikk» (Knapskog og Larsen 2008), kommer det frem at kulturjournalistenes idealer samsvarer i stor grad med resten av presse-Norge, dog med et par særtrekk. Det som gjør seg spesielt gjeldende her er tilslutningen til normen om objektivitet. Den skal visstnok være svakere hos kulturjournalisten enn i andre journalistiske genre. I tillegg mener et flertall av kulturjournalistene at deres journalistikk er for ukritiske til kildebruk (Knapskog og Larsen 2008), noe som strider i mot journalistikkens prinsipper. Musikk anmelderen kan være et eksempel på en av dem som kom inn i journalistikken med de samme forventningene og «fan»-forholdet som en sportsjournalist. Kanskje var det forkjærligheten til én bestemt gruppe eller artist, som gjorde anmelderen interessert i yrket. Da kan det være problematisk å skrive en anmeldelse i tog med de journalistiske prinsippene objektivitet og nøytralitet.

Den siste, og mest radikale, rollen er *aktivistjournalisten*. Dette er en gren hvor journalisten gir opp aspektet nøytralitet eller objektivitet og går inn i en mer tilknyttende form for journalistikk, hvor hans ståsted og meninger er sentrale. Han går i tillegg aktivt til verks for å fremme sin egen sak. BBCs tidligere korrespondent Martin Bell beskrev det på følgende måte: Journalistisk tilknytning foreslår en form for journalistikk som både «bryr seg og vet». Bell kjempet for en type journalistikk som ikke står nøytral til hva som er godt eller ondt, rett og galt. Han så på den mer tradisjonelle journalisten som en «observant». En som ikke foretar seg noe (Ruigrok 2012). Et godt eksempel på en aktivistjournalist er klimajournalisten. Han er ofte en forkjemper for hvilke farer verden møter i kampen mot for eksempel global oppvarming, og er ofte kritisk til alle forslag som motvirker hans sak. Da vil vedkommende gjøre det han kan for å vise til alle farene som er knyttet til forslaget og vrir eventuell statistikk til sin fordel. På programmet for SKUP-konferansen i 2008 forklarte blant annet Ole Mathismoen (Aftenposten) og Egil Sundvor (NRK, sjef for Krafttaket), begge fremtredende skikkelser innen klimajournalistikken, at det er *helt nødvendig* å drive heftig kampanjejournalistikk for å redde klodens miljø. Andreas Malm gikk enda lenger, og mente de mest forutseende av naturvitenskapene var revolusjonære «om så enbart i kraft av at de *taler om hur sakerna förhåller sig*» (Ytterstad 2011, under overskriften «Klimakrisen utfordrer objektivitetsidealet i norsk journalistikk»). Et annet eksempel kan være aktivistjournalisten som har et aktivt ståsted når det kommer til politiske konflikter. Han har det samme formålet som klimajournalisten, nemlig å fremme det han tror på og kjemper for. I Jørgen Lohnes nyhetsreportasje i *Aftenposten*, dagen etter at revolusjonen i Egypt hadde tvunget Mubarak til å gå, skriver han at objektiviteten «må vike», at vi «alle er egyptere nå», og at «[n]å er det på tide å tone flagg» (Ytterstad 2011, under overskriften «Klimakrisen utfordrer objektivitetsidealet i norsk journalistikk»).

Disse tre aksene er tatt med og beskrevet for å gi et bedre bilde av journalistikken som helhet. Det å ha en agenda eller forkjærlighet for et tema, er altså ikke unikt for fotballjournalistikken.

Svein Brurås tar i sin bok, «Etikk for journalister», for seg de ulike delene av Vær Varsom-plakaten. I kapittel fire trekker han frem viktige eksempler som omhandler nettopp det med tillit og troverdighet. Og blant annet med fokus på dobbeltrollen. For det er ikke kun det som skjer mens man er på jobb som er relevant for en journalists integritet, men også det som foregår i den private sfæren. Enten det dreier seg om politikk, privatøkonomiske forhold, deltakelse i organisasjonsliv eller forkjærlighet for en fotballklubb.

Som Brurås skriver i avsnittet om dobbeltroller, har Torsten Thurén (Brurås 2010) pekt på noen problemer som kan oppstå ved engasjement utenfor yrket:

- Journalisten risikerer *ubevisst* å bli bundet av lojalitet til for eksempel en organisasjon.
- Journalisten risikerer å havne i en *lojalitetskonflikt* mellom sin rolle som politiker, organisasjonsmenneske o.l., i rollen som kritisk og upartisk journalist.
- Publikum kan sette spørsmålstegn ved journalistens *troverdighet*.

(Brurås 2010:55)

Det er jo, som tidligere nevnt, selvfølgelig vanskelig, om ikke umulig, å finne en journalist som er helt uavhengig. Spesielt når det kommer til fotball. Det kreves kanskje et visst engasjement for å fungere optimalt og vekke leseren/seerens oppmerksomhet. Men selv om den enkelte journalist mener at han/hun ikke har problemer med sin habilitet eller integritet, betyr ikke det at publikum føler det samme.

Det er heller ikke slik at samtlige journalister gjennom alle tider har stått fast ved objektivitetsidealet. Og som en slags motvekt eller kontrast til den tradisjonelle og balanserte journalistikken, gjorde amerikanske journalister på 1960-tallet et slags oppgjør med denne typen formidling. De kalte det for *ny-journalistikken*. En genre hvor journalistikken blir karakterisert av reporterens subjektive tolkninger, hvor innholdet hadde både fiksjon og dramaturgiske elementer i seg. Med den hensikt å fremme personlig engasjement. Et annet viktig poeng, var ønsket om å portrettere historien så levende som mulig for publikum.

Ny-journalistikken har siden 1960-tallet blitt mer og mer gjeldende. Men andre grener har også vært med på å utfordre dette idealet. Spesielt innenfor feature og analytisk journalistikk. Dette har gjort det stadig vanskeligere å sette krav om at journalisten skal være «objektiv». Men er det egentlig et reelt krav? Objektivitet som begrep kan omfatte både *sannhet* og *nøytralitet*. Og journalistikk skal være sann, men den kan ikke nødvendigvis være nøytral. Det er flere grunner til akkurat det, men hva som gjør seg spesielt gjeldende i forbindelse med problemstillingen i denne masteroppgaven, er at journalister må få trekke sine egne konklusjoner på bakgrunn av sin ekspertise og forståelse av den gitte hendelse eller sak. Hvis ikke vil man kun virke som «mikrofonstativer», som kun belyser det ulike kilder mener og setter dem opp mot hverandre. Det som er viktig med tanke på nøytralitet, er journalistens holdninger. I hvor stor grad han har en form for forutinntatthet og fordommer i møte med saken (Brurås 2010), er gode eksempler på nettopp det.

Hvorvidt objektivitet er det viktigste innen god, etisk korrekt journalistikk er heller ikke sikkert. Sentrale begreper er *sannhet*, *vesentlighet* og *åpenhet*. Disse tar Svein Brurås for seg i «Etikk for journalister»:

Sannhet har jeg allerede vært inne på, men det handler i hovedsak om at det må stilles store krav til troskap mot virkeligheten. Men det er også en rekke sannheter som er både uviktige og irrelevante. Her kommer *vesentlighetsprinsippet* inn. All informasjon som antas å være viktig og relevant for publikums vurdering av en sak, skal tas med. Ingen vesentlige sider skal skjules. Det siste idealet, *åpenhet* setter fokus på manipulasjon og det å forhindre det. Det er journalistens plikt å legge alle opplysninger som er viktig for en sak frem. (Brurås 2010:46)

Under en forelesning på Mediehøgskolen Gimlekollen, hvor jeg tok brorparten av min bachelorgrad, talte daværende sjefsredaktør i Fædrelandsvennen, Hans-Christian Vadseth om det å ha personlige engasjement i journalistikken.

– Journalistikk er ikke et kall. De som tror det tar feil (...). Engasjementet kommer i veien for den gode journalistikken, når man vil bruke journalistikken for å «misjonere, reformere samfunnet, få folk til å leve sunnere eller forbruke mindre» (Aksnes 2008, under overskriften «Studieåret i gang»).

For å eksemplifisere dette, trakk han frem et vers i diktet «Revolusjonens røst» av Rudolf Nilsen. Et forsøk på å beskrive hvordan journalistikken ikke bør være:

«Gi mig de brendende hjerter, som aldri gir tapt for tvil, som aldri kan kues av mismot og trues av sorger til hvil, men møter hver seier, hvert nederlag med det samme usårlige smil.»

Da jeg først hørte dette, stilte jeg meg svært uforstående til utsagnet hans. Som ung journalistikkstudent trodde jeg interesse for et tema gjorde at man ble en bedre journalist. Det er mulig Vadseth sa dette først og fremst for å være kontroversiell, men det gjorde meg mer interessert i å utforske min egen rolle som journalist. Det har også vært med på å gjøre meg klar over at det finnes en rekke ulike meninger der ute.

4 Metode

Jeg tar fortrinnsvis for meg to typer av forskningsmetoder i dette kapittelet. Det kvalitative intervjuet, en klassisk og veldokumentert metode, samt en mer eksplorerende, deltakende metode, hvor mine erfaringer og tanker er sentrale.

I denne masteroppgaven ønsker jeg å finne svar på to ting. Dette er altså konkretisert gjennom følgende problemstillinger:

- I hvilken grad påvirkes sportsjournalister av eget supporterforhold i arbeidet og er det mulig/ønskelig å legge følelser til side i det journalistiske produktet.

- I hvor stor grad er mine produksjoner påvirket av et supporterforhold.

Det er, i tillegg til meg selv, journalistene som er i søkelyset. Jeg vil ikke analysere hvordan publikum mottar det journalistene sier/skriver og hvordan de responderer på det gjennom kommentarfelter, e-post, telefonkontakt eller lignende, selv om dette i seg selv er veldig interessant og en direkte konsekvens av det produktet VG og TV 2 leverer. Men det er allikevel viktig å poengtere at spørsmålet både stilles til informantene, nevnes av dem i intervjusammenheng og at jeg viser noen eksempler på hvordan det kan være fra Twitter. Her er det først og fremst journalistene som skal undersøkes og deres tanker og meninger rundt eget arbeid, og hvordan de tror publikum opplever dem, sentralt.

4.1 Formålet med metode

Jeg har, som nevnt, fortrinnsvis benyttet meg av to analysemetoder i denne oppgaven. Det *kvalitative intervjuet*, samt en *eksplorerende, deltakende metode*. Men før jeg går nærmere inn på disse typene av forskningsmetoder, ønsker jeg å se litt på formålet med bruken av dem i medievitenskap/journalistikkforskning.

Medieforskningen ønsker å sette fokus på og ta opp en rekke ulike fenomener som er relatert til medier. Det kan være alt fra publikums oppfattelse og mottakelse av det stoffet som produseres, til journalisters budskap eller egne tanker rundt formidlingen. Mange har begrenset med innsyn i hvordan journalistikken fungerer, men den er fortsatt blant de tingene som påvirker oss mest i hverdagen og bestemmer i stor grad hva vi skal interessere oss for. Da sier det seg vel nesten selv at journalister og mediebedrifter har mye makt i samfunnet. Og det er nettopp derfor et kritisk søkelys på det som publiseres og vektlegges er så viktig.

All vitenskapelig tenkning forutsetter en kritisk og vurderende holdning til de *sannhetene* som presenteres. For å ha et kritisk forhold til kunnskapene og teoriene i faget, kreves det viten om hvordan forskningen har vært gjennomført – styrke og svakhet ved ulike former for medieforskning. Dette vil bli grundig gjennomgått senere i kapittelet. Hovedgrunnen til å bruke forskningsmetoder er for å skaffe innsikt om temaet. Det er ikke valg av metode som er viktigst i arbeidet, men de interessante spørsmålene som stilles. Metoden skal først og fremst kun være et hjelpemiddel (Østbye, Helland, Knapskog og Larsen 2007).

4.2 Kvalitet i forskning

For at forskningen skal ha så høy kvalitet som mulig, er det en rekke elementer man bør tenke på. Disse handler i hovedsak om hvordan forskningen bør gjennomføres og publiseres. Det finnes et sett med regler for hvordan man skal bevare eller styrke forskningens og forskerens integritet, hvilke data som hentes inn fra kilder, hvordan denne informasjonen håndteres og hvordan resultatet fremstilles eller publiseres (Østbye, m.fl. 2007).

Men nesten uansett hvilken metode man bruker i forskning vil det bli avvik mellom virkelighet og det forskeren kan observere eller analysere. For å unngå dette i størst mulig grad er det et par sentrale ting man bør huske på. Disse lister jeg opp under, med en liten forklaring til hver av dem.

4.2.1 Validitet

Ifølge Østbye m.fl. (2007) og andre (Smith 2012) er validitet det mest sentrale begrepet. Validitet betyr gyldighet. Sier man at en studie er gyldig eller troverdig, er det synonymt med å være en god studie (Smith 2012). Validitet er så omfattende at det er vanskelig å gi en presis og dekkende definisjon, men enkelt sagt betyr validitet *å måle det en sikter mot å måle* (Østbye m.fl. 2007:25).

4.2.2 Generalisering

Generalisering i forskning skal være med på å bestemme hvorvidt analysens funn kan gjøres allmenngyldige. Det er ulike tradisjoner for hvordan dette har blitt sett på, men i hovedsak ser man på generalisering som at forskningen skal kunne trekke konklusjoner som er med på å danne et universelt bilde av funnene (Østbye m.fl. 2007).

4.2.3 Reliabilitet

Reliabilitet betyr pålitelighet og gjelder kvaliteten i innsamlingen, bearbeidningen og analysen av data (Østbye m.fl. 2007). I klassisk, kvantitativ forskning ble en studie sett på som pålitelig hvis den kunne bli kopiert av andre forskere (Smith 2004). Det er ikke nødvendigvis tilfellet når det kommer til kvalitativ forskning. Og mange er usikre på hvorvidt det faktisk er mulig i denne typen av forskning, da det er en så stor grad av tolking i arbeidet (Smith 2004).

Det er viktig å huske på at forskning ikke nødvendigvis er eksakt vitenskap og at det er en person bak det hele, med sine meninger og tanker rundt det som undersøkes.

Jeg er intet unntak her. Og det er selvfølgelig et ønske fra min side, at de funnene jeg har gjort og måten jeg analyserer dem på, er så tett opptil «sannheten» som det går an. Det er flere grep jeg har benyttet meg av for at det skal være gjennomførbart. Blant annet har jeg, så langt det lar seg gjøre, formulert spørsmålene likt til de ulike informantene, unngått å stille ledende spørsmål, samt forsøkt å tilnærme meg hver enkelt intervjusituasjon uten en grad av forutinntatthet.

4.3 Kvalitativ forskning

Det fins flere ulike metoder i forbindelse med medieforskning. Hvilken man velger, har sammenheng med hva man ønsker å få svar på (Østbye, m.fl. 2007). Da jeg først startet arbeidet med problemstillingen, var min første tanke at jeg skulle gjennomføre en kvantitativ publikumsundersøkelse. Men etter hvert som problemstillingen tok form og forskningsspørsmålene ble formulert, peilet jeg meg sakte, men sikkert inn på *kvalitativ forskning*.

Kvalitativ forskning er i prinsippet alle typer av forskning som ikke finner svarene sine gjennom statistiske prosedyrer eller andre former for kvantitativt arbeid. Den omhandler kanskje personers liv, erfaringer, oppførsel, følelser eller en organisasjons funksjon. Fellestrekket er uansett at analysen er tolkende. En ikke-matematisk form for forskning (Corbin og Strauss 2008). Det finnes også ulike metoder innenfor den kvalitative forskningen, men etter å ha lest en del om en rekke av dem, kom jeg frem til at det kvalitative intervjuet best ville besvare de spørsmålene jeg hadde rundt det å være journalist og supporter. En nærmere begrunnelse for dette valget følger i neste underkapittel.

4.4 Det kvalitative intervjuet

Det er en rekke grunner til å velge akkurat denne formen for metode. For noen, som meg selv, kommer forskeren fra en disiplin hvor denne måten å jobbe på er velkjent. Da tenker jeg spesifikt på intervjuet som arbeidsform. En teknikk jeg bruker i det daglige gjennom arbeidet som journalist. Men en annen, og kanskje enda viktigere grunn til å velge en kvalitativ tilnærming, er det som skal undersøkes. Når formålet er å se på journalisters erfaringer og tanker rundt det å være supporter, kreves en metode som finner ut av nettopp det. Og da ser jeg på dette som den beste metoden for å få så ærlige og korrekte svar som mulig.

En annen viktig grunn til at jeg valgte denne metoden, er fordeler Lindlof (1995:166) trekker frem. Jeg lister dem opp nedenfor, med en liten begrunnelse for hvorfor jeg så på det som en fordel i arbeidet mitt:

Tilgang til informasjon som er vanskelig å få på andre måter

Jeg fikk gjennom de kvalitative intervjuene muligheten til å høre hva informantene tenker eller synes om det jeg spør etter i problemstillingen min direkte fra dem. Det gir meg sjansen til å spørre om ting jeg ikke forstår helt eller ting jeg har lyst til å vite mer om.

Økt forståelse av sosiale relasjoner og prosesser

Informantene er alle profilerte, norske fotballjournalister og det kvalitative intervjuet ga meg en økt forståelse av hvordan de forholdt seg aktivt til problemstillingen og hvilke prosesser de gjennomgikk i arbeidet med å gjøre journalistikken deres, slik de ser den «best mulig».

Bekreftelse eller avkreftelse data fra andre kilder

Hvis én av informantene var veldig klar på hvordan man burde forholde seg til det å være journalist og supporter og argumenterte godt for det, hadde jeg gjennom det kvalitative intervjuet muligheten til å undersøke hvorvidt det var et syn de andre informantene også delte. Videre kunne jeg da trekke mine egne konklusjoner om hva som var gjennomgående i intervjuene eller hva som kanskje er det rette å gjøre.

Mulighet til å teste hypoteser man kommer på underveis i intervjuet

Det kvalitative intervjuet ga meg også muligheten til å følge opp svarene deres, hvilket jeg ikke ville hatt muligheten til ved for eksempel en spørreundersøkelse eller feltobservasjon. Jeg kunne også spørre mer om hvordan de spesifikt arbeidet med supporterforholdet sitt eller gi de et ultimatum. Som for eksempel et slikt: Favorittspilleren din scorer mot erkerivalen. Hvordan ville du da reagert?

I tillegg til Thomas R. Lindlofs punkter, ønsker jeg å trekke frem et syn jeg har fått, i arbeidet med denne metoden: Du har muligheten til å gjøre deg opp dine egne tanker om hvordan informanten responderer på spørsmålene dine. Om han virker positiv, kvier seg for å svare, eller er usikker på hvordan han skal formulere seg. Det er, selv om det er vanskelig å analysere, gode pekepinner på hvor gjennomtenkte eller ærlige svarene er.

Hovedprinsippet med denne metoden er uansett å få en bedre forståelse av det som kommer frem i det kvalitative intervjuet. Men det har også blitt rettet en del bekymring mot denne formen for forskning de senere årene. En årsak til det, er at mange ser på denne formen for kvalitativ analyse

som for nærliggende til den kvantitative. Med det menes at dataene som undersøkes kategoriseres som «funn». Det blir problematisk når det er forskeren selv som har foretatt valgene om hva som kan kategoriseres som et slikt (Willig og Stainton-Rogers 2010). Uansett finner jeg den som mest nærliggende i arbeidet mitt med å undersøke og beskrive det informantene sier i intervjusammenheng.

4.4.1 Kvalitative intervjuformer

Det er også flere underkategorier innen den kvalitative intervjumetoden. Under følger en kort gjennomgang av tre intervjuformer, med hovedvekt på den typen jeg har benyttet meg av, det semistrukturelle intervjuet (Østbye, Helland, Knapskog og Larsen 2007):

Ustrukturert intervju: Her er tema og spørsmål lite definert på forhånd og brukes for å bidra til forståelse av forhold forskeren ikke har oversikt over, eller når forskeren ønsker å trenge dypere inn i informantens begrepsapparat, samt forståelse- og handlingsmåter. Her er det som regel snakk om mer eller mindre uformelle samtaler.

Semistrukturert intervju: Her er temaene bestemt på forhånd og forskeren har utarbeidet en intervjuguide i forkant. Som i det ustrukturerte intervjuet, er det rom for fleksibilitet, siden det er mulig og naturlig å forfølge det informanten sier gjennom oppfølgingsspørsmål. Hensikten med denne formen for intervju, er å få kartlagt hvilke meninger og tanker informanten har om temaene, men også med mulighet for å dykke dypere ned i bestemte situasjoner eller informasjon som kommer frem underveis.

Strukturert intervju: Her er spørsmålene definert på forhånd, med fortrinnsvis åpne svarmuligheter, men uten rom for oppfølgingsspørsmål. Svarene er dermed lettere å skjematiskere, men mister en grad av dybde.

Det var altså det *semistrukturelle* intervjuet jeg valgte å benytte meg av. Hovedgrunnen til det, var fordi det ga meg muligheten til å se enda nærmere på hva den enkelte informanten la vekt på i forhold til det å være journalist og supporter. På grunn av graden av struktur i dette intervjuformatet, er resultatet et samarbeid mellom meg og informanten. For å sikre fortolkende validitet, må intervjueren unngå ledende spørsmål som: «Hva er den viktigste fordelen for deg, i

forhold til det å være journalist og supporter?» Et bedre spørsmål vil være: «Hva tenker du om det å være journalist og supporter?». Det siste spørsmålet stilles for ikke å lede informanten til å gi bare én type evaluering. Man ønsker nemlig å få rike og relevante data. For å oppnå dette hviler det på intervjuerens evne til å forstå, tolke og svare på den verbale og nonverbale informasjonen han får fra informanten (Ayres 2008).

4.4.2 Eliteintervjuet

Da jeg skulle bestemme meg for hvilke informanter jeg skulle benytte meg av i arbeidet, så jeg på det som smartest å velge de journalistene som er mest kjent for sitt arbeid med engelsk fotball og deres supporterforhold, for å sikre at de svarene jeg fikk kunne legge grunnlaget for hvordan «eliten» av norske fotballjournalister så på problemstillingen. Kvale og Brinkmann (2009) kaller intervjuer med personer som har særlig mye kunnskap på det temaet som undersøkes for *eliteintervjuer*. Thaagaard (2009) karakteriserer en slik utvelgelse av informanter som et strategisk valg. De personene som innehar maktposisjoner i bedriften, er også de som best kan besvare spørsmålene. Og det var nettopp det jeg tenkte i utvelgelsesprosessen.

Et problem med slike eliteintervjuer er ofte at informantene ikke gidder eller har tid til å stille opp. Heldigvis hadde samtlige av de jeg kontaktet både lyst og mulighet.

4.4.3 Gjennomføringen

Her følger en gjennomgang av hvordan jeg har valgt å løse de kvalitative intervjuene.

Det første jeg gjorde var å finne ut av hvem jeg ønsket å ha med som informanter. Videre satte jeg, som tidligere nevnt, opp en intervjuguide. Den bestod av et knippe faste spørsmål, som skulle gi svar på det jeg lurte på i forhold til problemstillingen. Under presenteres spørsmålene:

- Hva tenker du om det å være journalist og supporter?
- Ser du på det som en fordel/ulempe å ha et favorittlag?
- Hvordan preges eventuelt arbeidet ditt av å dekke laget du holder med?

- Er sportsjournalistikken i en særstilling i forhold til andre typer journalistikk (VVP 2.2 og 2.3)?
- Kan du huske et situasjon hvor du merket at du ikke klarte å være «profesjonell» i forbindelse med en kamp du dekket, hvor laget ditt spilte?

I intervjusituasjon ble det stilt oppfølgingsspørsmål når informantene sa noe jeg ville vite mer om og som jeg mente var av relevans til oppgaven. Det hendte også at jeg hoppet over enkelte av spørsmålene hvis informanten, på eget initiativ, tok for seg elementer som besvarte spørsmålene mine før jeg stilte dem.

Jeg hadde hele tiden som mål å få til intervjuene ansikt til ansikt. Men da flere av informantene stadig er på reise, eller jobber og bor så langt unna mitt tilholdssted, ble det vanskelig å gjennomføre. Fire av seks intervjuer ble gjennomført på VG-huset, hvor jeg da var tilstede. Mens de to andre ble foretatt over telefon. Samtlige intervjuer ble tatt opp på bånd og skrevet ordrett inn på PC. Det gjorde jeg for ikke å gå glipp av noe eller tolke budskapet til informantene ukorrekt. De eneste endringene som er foretatt i sitatene som fremlegges i denne masteroppgaven, er gjort for at teksten skal bli mer leselig. Det betyr at jeg har tatt bort enkelte overflødige ord, eller fullført ufullstendige setninger. Intervjuene kan for øvrig leses i sin helhet, da de kommer som vedlegg til denne masteroppgaven.

Her er informantene:

Øyvind Alsaker, fotballkommentator, TV 2, Aleksander Schau, programleder/journalist, TV 2, Vegard Jansen Hagen, fotballsjef, TV 2, Knut Espen Svegaarden, fotballjournalist, VG, Jon Martin Henriksen, sportsjournalist, VG, Trond Johannessen, tidl. sportssjef og nå ansvarlig for internasjonal fotball, VG.

Intervjuet med Øyvind Alsaker og Aleksander Schau ble gjennomført på telefon. De resterende informantene snakket jeg med ansikt til ansikt.

4.5 Eksplorativ, deltakende metode

Mine egne erfaringer knyttet til produksjonen av dokumentarfilmen «Nordmenns forhold til engelsk fotball», avisartikkelen «Millionbutikken» og gjennomføringen av de kvalitative intervjuene, er sentrale i denne teoretiske delen av masteroppgaven. Hvilket leder oss inn på den andre formen av

metode jeg benytter meg av. Den eksplorative tilnærmingen er en form for utforskende eller undersøkende forskning som er vidtfavnende gjennom systematisk datainnsamling designet for å maksimere oppdagelsen av generaliseringer, basert på beskrivelse og direkte forståelse av et område med sosiale eller psykologiske liv (Given 2008). Det er dermed en stor grad av tolkning knyttet til dette. Og alle forskere, eller mennesker for den saks skyld, tolker ting på sin måte. Derfor har Eatough og Smith forsøkt å identifisere ulike grader av tolking. Den tar for seg alt fra at tolkeren forsøker å være i «skoene» til informanten, i et forsøk på å se problemstillingen fra deres ståsted. Såkalt erfaringsbasert læring. Til det kritiske hermeneutikken, som legger særlig vekt på analytikerens (forskerens) rolle. Her bygger forskeren en alternativ fortelling som skiller seg fra informantens egne beretninger om det som skjer, i et forsøk på å gi en dypere forståelse av informantens opplevelse (Willig og Stainton-Rogers 2010). Jeg benytter meg fortrinnsvis av den første.

Et viktig ledd i denne masteroppgaven er min egen deltakelse både i forhold til intervjuene og tolkingen av disse, men også i forhold til selvransakelsen i mitt eget arbeid og de erfaringene jeg har fått i forbindelse med den praktiske delen av masteroppgaven min. Denne metoden kalles ofte for deltakende aksjonsforskning og kjennetegnes ved at man deltar aktivt i hele prosessen, fra de innledende fasene til den endelige presentasjonen av resultatet. I denne typen av forskning deltar ofte informantene også i gjennomføringen. Den står i så måte i stor kontrast til mer tradisjonelle forskningsmetoder, hvor forskeren kun observerer dem (Whyte 1991). Det er viktig å understreke at det ikke er tilfellet når det kommer til informantene jeg har benyttet meg av i forhold til de kvalitative intervjuene. Men i forbindelse med denne metoden, er det hensiktsmessig å se på meg selv som en slags informant. Mine tanker og vurderinger rundt det å være journalist og supporter er helt essensielt og jeg har selvfølgelig vært med på hele forskningsprosessen.

4.6 Forskningsetikk

For å kunne gi et fullverdig bilde av det som presenteres i denne masteroppgaven er det også hensiktsmessig å nevne etikk knyttet til forskning.

Forskningsetikken gir først og fremst prinsipper for hvordan forskningen skal utføres og publiseres. Jeg vil nå ta for meg de to prinsippene som Østbye m.fl. presenterer (2007), med hovedvekt på det jeg finner sentralt for arbeidet som er gjort her.

Det første prinsippet tar blant annet for seg betydningen av integritet og redelighet i forskningen. I vitenskapelig arbeid må vi kreve at vi *forsyner våre påstander med argumenter*, og at vi er mottakelige for kritikk og motargumenter fra andre. Åpen kommunikasjon og dialog legger forholdene til rette for å nærme oss «sannheten». Men vi må også *gjøre åpent rede for hele forskningsprosessen*, slik jeg kommer til å gjøre i neste underkapittel. Vi må også gi innsyn slik at andre kan etterprøve de enkelte stegene vi har tatt frem mot konklusjonen. I tillegg må man akseptere at i den grad vi utvikler teorier og generaliseringer, må de formuleres slik at det kan tenkes situasjoner der det viser seg at de ikke holder stikk. Det kalles *falsifiserbarhetskriteriet* (Østbye m.fl. 2007:29-30).

Det andre prinsippet, når det kommer til forskningsetikken, er hvordan forskningen publiseres. Det viktigste punktet når det kommer til dette i denne masteroppgaven, er at jeg har benyttet meg av åpne intervjuer. Det vil si at samtlige informanter presenteres med fullt navn, arbeidsplass og supporterforhold. I motsetning til journalistikken, hvor åpenhet er sentral for at saken skal bli troverdig, er ikke dette nødvendigvis tilfellet i forskningen. I Kellett (2005) trekkes det frem at det er en etisk plikt å beskytte deltakere fra offentlig ydmykelse. Der det er ønskelig skal forskeren forsikre deltakerne at dataene de samler inn vil bli behandlet konfidensielt og anonymiteten skal være bevart.

Hovedårsakene til at informantene ikke er anonymisert er først og fremst en kombinasjon av to ting:

1. *Åpne kilder er et ønske, slik jeg ser det.* Grunner til det er for eksempel at graden av usikkerhet for om dette er reelle intervjuer minsker betraktelig, i tillegg til at de som leser oppgaven får et inntrykk av hvem de ulike informantene er og kan i større grad gjøre opp sin mening om deres person.
2. *De hadde ingen innvendinger til det.* Og da blir det, slik jeg ser det, meningsløst å anonymisere. Det er klart at informantene kanskje ville svart litt ærligere og turt å utlevere seg litt mer, men de er alle profilerte, norske fotballjournalistikkprofiler som er vant til å se navnet sitt og meningene sine på trykk. Og da er det du mister ikke grunnlag nok for å holde dem anonyme. Journalistene og lederne er i tillegg alle kjent for dem som følger med på norsk fotballjournalistikk og hva de mener om det å være supporter og journalist, er såpass interessant at det ville vært ødeleggende å ikke vite hvem som mener hva. Dessuten har de alle samtykket til at svarene deres publiseres uten reservasjoner.

Men det er også viktig å poengtere at det finnes spesielle regler for prosjekter som inneholder personopplysninger. Personopplysninger er definert som «opplysninger og vurderinger som kan knyttes til en enkeltperson». Noen opplysninger regnes som særlig sensitive: rasemessig eller etnisk bakgrunn, politisk, religiøs eller filosofisk oppfatning. Datatilsynet må ha melding om forskningsprosjekter som har personopplysninger. Det gjelder for eksempel kvalitative intervjuer (Østbye m.fl. 2007).

Derfor ønsker jeg å understreke at jeg har kontaktet Datatilsynet angående dette, slik at alle formelle krav er etterkommet.

Selv om jeg har tatt så mange forholdsregler som mulig i forberedelse og gjennomføring av det empiriske arbeidet, er det fortsatt jeg som har formulert spørsmålene og det er jeg som stiller dem. Så i hvor stor grad jeg har klart å oppfylle idealene, får nesten være opp til andre å bedømme. Jeg mener i hvert fall at min integritet som forsker er intakt, og at det som presenteres og måten informantene og deres svar er tolket/analysert, samsvarer med deres egen oppfatning av intervjuet, leserens bilde av det som presenteres, samt at mine egne tanker om resultat og arbeid korresponderer med virkeligheten. I hvert fall slik jeg ser den.

5 Analyse

Med det som har kommet frem i det foregående kapittelet og gjennom hele masteroppgaven, kan jeg nå starte med å analysere mine egne og informantenes erfaringer knyttet til det å være fotballjournalist og supporter. Det vil jeg gjøre på bakgrunn av de funn jeg har kommet frem til som et resultat av de metodene jeg har benyttet meg av. Jeg vil først gå nærmere inn på meg, før de kvalitative informantintervjuene trekkes inn.

Da jeg har to ulike journalistiske produksjoner, hvor dokumentarfilmen har hovedfokus på to ulike supportermiljøer, mens avisartikkelen kun tar for seg Manchester-turen, vil jeg først diskutere dem separat og kommer frem til en slags konklusjon for hver av dem, før jeg sammenligner og konkluderer funnene mine i forhold til problemstillingen.

5.1 Hva slags «fan» er jeg?

Før jeg kan starte med å se på hvorvidt de journalistiske produksjonene er påvirket av mitt eget supporterforhold, finner jeg det hensiktsmessig å definere hva slags fotballtilhenger jeg ser på meg selv som. Det vil jeg gjøre gjennom Richard Giulianottis fire graderinger av begrepet. Han deler dem, som nevnt i teorikapittelet, inn på følgende måte; *Fan*, *supporter*, *følger* og *flanør* (Hognestad 2012). Jeg kommer ikke til å gå nærmere inn på hver av dem her, men ønsker å trekke frem hvilken gradering jeg har størst tilknytning til. Nemlig *supporteren*. Supporteren er en person som har hatt et langt, følelsesmessig bånd til fotballklubben og som bidrar med alt fra synging, kjøp av aksjer og supporterutstyr, til å reise på bortekamper eller å ha sesongkort. Jeg kjenner meg igjen i de fleste eksemplene, bortsett fra det med aksjer og sesongkort. Jeg ser stort sett alle kampene til Manchester United og følger dem «live» minst én gang i året. Jeg idoliserer ikke spillerne, men holder klubben høyst. Så det er liten tvil om at jeg er en skikkelig Manchester United-supporter.

5.2 Dokumentarfilmen

Jeg vil nå starte analysen av dokumentarfilmen. Måten jeg gjør det på er ved å først trekke inn noen sammenlikninger fra teorikapittelet, som gir et overblikk av hvordan jeg ser på arbeidet mitt, før jeg går dypere inn i konkrete situasjoner og hendelser.

5.2.1 En teoretisk analyse

Det første spørsmålet som dukker opp i forbindelse med hvorvidt dokumentarfilmen er påvirket av mitt eget supporterforhold, er de etiske elementene jeg legger frem i teorikapittelet.

Først ønsker jeg å ta for meg avsnittet om deskriptiv og normativ etikk. Den redegjør for hvilke etiske holdninger og hvilken moralsk praksis som faktisk finnes i samfunnet, innad i en gruppe - eller hos et individ. (Brurås 2010:13) I denne sammenhengen blir det først og fremst naturlig å se på individet - altså meg. Men hvilke holdninger finnes i samfunnet i forhold til det å være journalist og supporter? Punkt 2.2 og 2.3 i Vær Varsom-plakaten sier noe om hva som forventes av en journalist når det gjelder det med personlige interesser. Disse kommer jeg tilbake

til. Men mine tanker om de reglene samfunnet har om temaet, kan være med på å fortelle litt om hvordan jeg løste arbeidet med filmen.

For det første tror jeg at jeg, som de fleste mennesker, har et ønske om å gjøre det som forventes av en. I denne sammenhengen ble det da å lage en dokumentarfilm som var så virkelighetsnær som mulig. Jeg ønsket ikke på noe tidspunkt å gjøre valg som var fordelaktig for Manchester United og som gagnet mitt supporterforhold. Ikke i frykt for å bli tatt, men fordi det samsvarer med det moralske bildet jeg har. Det bringer oss videre inn på den normative etikken. Det er grunn for å tro at jeg har vært forpliktet til å følge de reglene samfunnet har satt for hvordan man lager «etisk korrekt» journalistikk. Presseetikken er i så måte sentral. Den har lenge vært en viktig og integrert del av yrket og forteller noe om hvor sentralt det er med etiske diskusjoner i journalistikken. Det er Vær Varsom-plakaten et godt eksempel på. Men føler jeg at jeg har brutt følgende punktene 2.2 og 2.3 i arbeidet med dokumentarfilmen?:

Det umiddelbare svaret mitt ville vært nei. Men jo mer jeg tenker på det, desto mer usikker blir jeg. I forhold til punkt 2.2, mener jeg at jeg ikke har latt personer øve innflytelse på dokumentarfilmen. De ulike kildene har kommet med forslag eller henstillinger underveis, men jeg har ikke latt meg bli presset til å gå med på deres krav. For eksempel under middagen på Old Trafford, da en av representantene fra MUSCS lurte på om jeg ikke kunne filme et par spesifikke ting. Det var ikke noe kontroversielt, men det ville ikke vært riktig å bøye meg for hans ønske der og da.

Men det er ett problem her. Et problem som kan felle meg i PFU. Jeg er nemlig medlem av den skandinaviske supporterklubben til Manchester United (MUSCS). Og som punkt 2.3 sier, skal du ikke ha oppdrag eller verv som kan skape interessekonflikter. Det er jo her ingen tvil om at jeg har en slags dobbeltrolle. Som Brurås skriver i avsnittet om dobbeltroller, har Torsten Thurén pekt på at man risikerer *ubevisst* å bli bundet av lojalitet til for eksempel en organisasjon, eller at journalisten risikerer å havne i en *lojalitetskonflikt* mellom sin rolle som politiker, organisasjonsmenneske o.l. i rollen som kritisk og upartisk journalist (Brurås 2010:55).

Når det gjelder det Thurén trekker frem, kan jeg sjekke av på samtlige punkter. Det eneste som taler til min fordel, og kan være med på å argumentere mot at jeg har brutt god presseskikk, er delen om åpenhet. Jeg har ikke forsøkt å skjule for noen at jeg er Manchester United-supporter, selv om jeg heller ikke har flagget det. Jeg kommer nærmere inn på hvilke fordeler eller ulemper mitt supporterforhold har hatt i et senere avsnitt.

Som nevnt i teorikapittelet, har objektivitetsidealet lenge vært en sentral del av journalistikken. Hvorvidt det er mulig å oppnå total objektivitet stiller jeg meg tvilende til. I tillegg er jeg usikker på om det nødvendigvis er noe mål i seg selv. Da mister fort journalisten muligheten

sin til å være kritisk og reflekterende i arbeidet med kilder. Sånn sett samsvarer meningene mine litt mer med *ny-journalistikken*, som var en reaksjon på dette med objektivitet. Journalister må få trekke sine egne konklusjoner på bakgrunn av sin ekspertise og forståelse av den gitte hendelse eller sak. Men jeg ser uansett på det som viktig å ha som et ideal, eller noe å strekke seg etter. Men når det kommer til Vær Varsom-plakaten og dens relevans til sportsjournalistikken, er det et par ting jeg er litt usikker på. Mer om dette i konklusjonen av analysen.

Et annet viktig poeng, som kanskje er mer essensielt enn objektiviteten, er *vesentlighetsprinsippet*. Hovedargumentet for dette er at det som tas med i en sak er viktig og relevant for publikum. Det skal selvfølgelig også være sant, og all journalistikk bygger på den såkalte «korrespondanseteorien» for sannhet (Bech-Karlsen 2007). Men en del sannheter er uvesentlige og irrelevante, og hvis man kun fokuserte på at alt skal være det, blir journalistikken fort litt kjedelig. Min erfaring er at det er ekstremt viktig å presentere alle vesentlige sider av en sak. Og en veldig viktig oppgave som journalist. I arbeidet med dokumentarfilmen forsøkte jeg å få med mest mulig mens jeg holdt på med opptak av filmen, samtidig som jeg hele veien vurderte hva som jeg så på som interessant. En ting som ikke må glemmes, er at filmen også har vært gjennom en redigeringsfase. Her har jeg luket ut det som jeg mener ikke var relevant og fokusert på hva som gjenspeiler virkeligheten, slik jeg ser den. Da er det også viktig å huske på at ikke alle nødvendigvis er enig i hva som er viktig. Og kanskje har mitt supporterforhold farget eller forvrengt mitt syn på nettopp det. Mer om spesifikke eksempler på det litt senere.

Avslutningsvis er det verdt å nevne, i forhold til de ulike journalistiske grenene som trekkes frem i teoridelen, hvor på aksen jeg plasserer dokumentarfilmen og meg selv. Det er egentlig ganske enkelt, da jeg ser på det som typisk reportasjejournalistikk. Jeg skildrer hvilke følelser kildene viser i møtet med klubben de holder med. I tillegg har jeg i tekstplakatene (informasjonsboksene i dokumentarfilmen) flere ganger skrevet mitt syn på en situasjon. Et eksempel: «Som om ikke et møte med Gary Neville var nok (...)». Her ser jeg i ettertid at jeg kan ha vært farget av mitt supporterforhold. Jeg vet hvor kult det er å få møte ham, men det er ikke så veldig mye nøytralt over den setningen. Filmen har flere eksempler på at den er være preget av min oppfattelse av situasjonen. Jeg kjenner meg igjen i de opplevelsene kildene har og prøver å fremheve disse på en best mulig måte. Sånn sett samsvarer det med Jo Bech-Karlsens definisjon.

Reportasjen er en personlig fortelling med utgangspunkt i reporterens egne opplevelser i virkeligheten.

(Bech-Karlsen 2007:147)

5.2.2 En situasjonsanalyse

I dette underkapittelet vil jeg ta for meg spesifikke situasjoner og hendelser i arbeidet med dokumentarfilmen. Det er nemlig flere ting som kan være med på å bevise at mitt supporterforhold har påvirket det journalistiske produktet og arbeidet med det. Først ser jeg på konkrete eksempler fra den delen hvor jeg reiser til Manchester, før jeg setter det opp med Exeter-delen av dokumentarfilmen.

Det første eksempelet dukker opp allerede i åpningsscenen. Her har jeg filmet et av intervjuobjektene mens han står og ser utover Old Trafford i pausen av kampen mellom Manchester United og Arsenal. Jeg spør ham: «Hvordan er det å stå så nærme gressmatta?» Etter litt tid svarer han: «Artig». Hvorpå jeg responderer: «Det er bra da!» Jeg tenkte ikke noe på det der og da, men jeg er ganske sikker på at jeg sa det fordi jeg selv synes det var kult og jeg likte at han likte det. Det er ikke sikkert at noen vil legge merke til det når de ser filmen, men det er uansett en tankevekker om at jeg kan finne på å si «partiske» ting uten at jeg egentlig tenker på det.

En annen viktig ting, som også gjelder dette intervjuobjektet, er at han er en av hovedpersonene i filmen. Men hvorfor har jeg valgt å bruke så mye tid på akkurat ham? Det tror jeg har sammenheng med at jeg var på Old Trafford for første gang da jeg var omtrent like gammel. Og i så måte relaterte meg til de følelsene han satt med. Et annet interessant aspekt ved dette, som kan fortelle noe om hvordan mitt supporterforhold påvirket dokumentarfilmen, er at det også er to jenter fra denne familien med på turen. Men de frekventerer kun i «bakgrunnen». Fra et journalistisk ståsted, hvor man leter etter det som er nytt og spennende, ville det vært mer naturlig å konsentrere mer av tiden på disse to. Det er mer unikt at to 15 år gamle jenter reiser til England for å se fotball, enn en tolvåring med pappaen sin.

I løpet av dokumentarfilmen viser jeg totalt tre scoringer. To fra Manchester og én fra Exeter – Plymouth Argyle. Stillingen i kampene ble for øvrig 2-1 og 1-1. Men det som er interessant er at jeg kun viser én av scoringene i reprise. Det er Robin van Persies, tidligere Arsenal-spiller, scoring mot gamleklubben. Hvorfor har jeg gjort det? En del av meg sier at det er fordi det er det riktige å gjøre for at filmen skal bli best mulig. van Persies scoring var nemlig den store «snakkisen» etter kampen. Men en annen del av meg forteller noe helt annet. Jeg elsker nemlig å se den scoringen. Og kanskje var det derfor jeg syntes det var viktig å ha den med to ganger i filmen? Fordi jeg var overbevist om at den var noe alle ville se igjen. Det tror jeg ikke er tilfellet hvis du spør en Arsenal-supporter... I tillegg, når det kommer til scoringene, har jeg heller ikke tatt med Arsenal's redusering. Jeg nevner det kun i en tekstplakat. Hvorvidt det var feil er jeg litt usikker på,

men det var uansett et valg jeg tok som nok kan sees på som farget av min lidenskap for Manchester United.

En annen interessant refleksjon jeg kom på, var å sjekke hvor lange de to delene av filmen er. Dette hadde jeg ikke tatt høyde for i løpet av arbeidet, men det viser seg nå at Exeter-delen varer i åtte minutter, mens Manchester Utd.-delen i ti min.. Det er i utgangspunktet helt tilfeldig. Eller er det? Det kan godt tenkes at jeg har funnet materialet mitt fra Manchester mer spennende og derfor har valgt å fokusere mer på det. I så fall beviser det at jeg ikke har muligheten til å vurdere hva som er mest interessant for seeren i arbeid relatert til Manchester United.

Det siste eksempelet jeg ønsker å trekke frem fra dokumentarfilmen er tekstplakatene. Jeg var innom én av dem i teoriansalysen, men det finnes flere: «Arsenal reduserte én gang, men med 2-1-seieren ble det en perfekt kamp for familien». Faktum er at jeg spurte aldri om det ble en perfekt kamp for dem. Jeg bare antok det. Det syns jeg er litt urovekkende. Grunnen til at jeg skrev det var jo fordi det var min mening. Jeg syntes at det var perfekt at Manchester United slo Arsenal og at Robin van Persie scoret. Mest sannsynlig er familien helt enig med meg, men det var feil av meg å bare regne med det.

Før jeg går nærmere inn på Exeter-delen av dokumentarfilmen, ønsker jeg å fortelle litt om hvordan det opplevdes å arbeide med Manchester United. For det første var jeg på en skikkelig storkamp. Og selv om jeg var på «jobb» kunne jeg ikke la være å kjenne på den gleden det var å gå inn på Old Trafford. Når det er sagt, påvirket det ikke arbeidet mitt i den grad at jeg mistet noe verdifullt for filmen min. For eksempel filmet jeg familien under hele kampen. Jeg satt på Old Trafford uten å se omtrent et eneste minutt av kampen. Det er nesten utrolig når jeg tenker på det i dag. Jeg så ingen av scoringene, men som jeg hadde lyst til å snu meg og delta i feiringen! Men jeg lot være. Jeg sørget riktignok for å få se dem på TV da jeg kom tilbake på hotellrommet. Jeg fikk også kjenne på en slags rus i løpet av intervjuet med Gary Neville. En del av meg ville fortelle ham at jeg er verdens største Manchester United-supporter og at jeg var på den Leicester-kampen han scoret et av sine få mål. Jeg ville også spørre ham om autografen. Men jeg lot være. Det var også en periode i løpet av intervjuet med et av styremedlemmene i MUSCS hvor jeg ble litt irritert. Vi snakket om supporterklubben og deres økonomiske utvikling. Den har vært stor. Veldig stor. Og der og da fikk jeg følelsen av at de var litt ute etter å tjene penger på norske supportere. Hvilket egentlig er helt naturlig. Men jeg likte det ikke. Jeg likte ikke at de «utnyttet» folks lidenskap til Manchester United. Det førte til at spørsmålene mine ble mer detaljerte og jeg «tvang» ham til å svare på ting han kviet seg for. I ettertid er jeg overbevist om at det var riktig å gjøre. Det var viktige ting å finne ut av. Men måten jeg gjorde det på kunne vært bedre håndtert.

Med disse eksemplene i bakhånd, kan jeg nå rette blikket mitt over på Exeter-delen av dokumentarfilmen. Hvilke forskjeller finner jeg i den? Her har jeg jo ingen spesiell tilhørighet som kan være med på å påvirke det journalistiske produktet.

For det første møtte jeg intervjuobjektene med en liten undring om hvordan det går an å holde med en lag i England som er såpass «dårlige». En tanke sikkert mange deler med meg og egentlig en litt negativ en. Men det ga meg også muligheten til å spørre mer rundt det. Hvilket førte til flere gode svar jeg nok ikke hadde fått ellers. Det vil jeg si gikk igjen i mesteparten av arbeidet mitt med Exeter-folkene. Jeg hadde et større ønske om å bli bedre kjent med dem enn de som var med på Manchester-delen. Hvorfor det var sånn, er jeg fortsatt veldig usikker på. Men jeg tror det har noe med at jeg så på de som hakket mer spennende. Fordi jeg ikke kunne relatere meg i like stor grad til hvorfor de holdt med en klubb på fjerde nivå.

En annen ting som var med på å påvirke arbeidet med filmen, var under kampen på St. James Park. Jeg hadde nemlig ikke noen problemer med å la være å se på den, slik jeg hadde på Old Trafford, som jo gjorde at jeg kunne konsentrere meg enda mer om jobben min. Men samtidig kunne jeg gjennom deres opplevelse forstå hvor stort dette var for dem. Og dermed visste jeg i stor grad hva jeg skulle spørre om og hva jeg burde fokusere på.

Som man kan se, har jeg ikke tatt med like mange potensielle problemer med Exeter-delen av dokumentarfilmen. Rett og slett fordi jeg ikke finner like mange.

Hvis jeg skal sammenligne de to delene, vil jeg si at det var ganske mye lettere for meg å jobbe med Exeter-turen. Det var ikke noe som virket forstyrrende på meg i arbeidet og det merket jeg ganske godt da jeg satte meg ned for å redigere. Jeg har mye bedre råmateriale fra Exeter enn jeg har fra Manchester, syns jeg. De er mer levende og jeg har fanget lidenskapen deres på en enda bedre måte. Det har nok også litt sammenheng med at de var hakket mer utadvendte og bød litt mer på seg selv. Men da jeg var på Old Trafford feilet jeg på den måten at jeg var for opptatt av det som skjedde rundt meg og «glemte» et par ting som kunne gjort filmen bedre. Et eksempel på det er innklippsbilder. Jeg hadde på langt nær like mye å ta av som fra St. James Park.

Oppsummert vil jeg også trekke frem at det ikke finnes noen kritisk stemme i dokumentarfilmen min. Nå var ikke nødvendigvis det naturlig, men det er forsvinnende liten grad av skepsis i det arbeidet jeg har bedrevet. Hvorvidt det har noe å si for resultatet, er jeg usikker på. Men jeg hadde nok hatt lettere for å ta vanskelige, journalistiske vurderinger hvis jeg ikke var Manchester United-supporter.

5.3 Avisartikkelen

5.3.1 En teoretisk analyse

Som nevnt i kapittel 2, handler «Millionbutikken» om den skandinaviske supporterklubben for Manchester United (MUSCS) og hvordan den har utviklet seg fra å være en liten klubb, hvor medlemsblader ble trykket på et gutterom, til å bli «big business» med over 40.000 medlemmer, egen nettside og en omsetning på nesten 30 millioner i året.

Den har en typisk nyhetsverdi over seg. Og det er de oppsiktsvekkende tallene som presenteres, som var hovedgrunnen til at VG ønsket å ha den i lørdagsbilaget sitt.

I forhold til de tre journalistrollene vil jeg si at artikkelen befinner seg i krysningspunktet mellom å være skrevet av en nyhetsjournalist og en reportasjefjournalist. Den samsvarer med Jo Bech-Karlsens (2007) reportasjedefinisjon i den grad at jeg tar utgangspunkt i mine egne opplevelser av det som foregår på Old Trafford. Men også med det Allern (2001) definerer som nyheter; «Det redaksjonelle stoffet aviser (...) presenterer for publikum på nyhetssider (...)» (Allern 2001:52).

Så er spørsmålet. Jeg er medlem av den samme supporterklubben som jeg skriver sak om. Har det påvirket meg og har mitt forhold til Manchester United vært med på å farge teksten? Ja. Absolutt. Definitivt. Og spesielt i forhold til punkt 2.3 i Vær Varsom-plakaten, som jeg også er innom i avsnittet om dokumentarfilmen, er dette bekymringsfullt. En ting som kanskje er særegent for artikkelen, er det faktum at jeg har basert den stort sett på mine egne tanker rundt opplevelsen. Det er et klassisk journalistisk grep, spesielt innenfor reportasje og ny-journalistikken. Men det reiser noen spørsmål knyttet til objektivitetsidealet og integriteten min. Et annet viktig element er det faktum at saken har vært på trykk. Og i artikkelen kommer det aldri frem at jeg er Manchester United-supporter. Det strider med Torsten Thuréns syn på engasjement utenfor yrket. Og da spesielt når det kommer til følgende punkt:

– Publikum kan sette spørsmålstegn ved journalistens *troverdighet*.

(Brurås 2010:55)

Nå vet ikke publikum at jeg er medlem av supporterklubben, men det er i disse dager ikke så vanskelig å finne ut av. Et par søk på Google og vips, så dukker det opp informasjon om folk som kan være med på å «avsløre» dette.

Så jeg kan vel egentlig si at avisartikkelen min har blitt påvirket av mitt supporterforhold. Men ikke i form av at jeg har, for eksempel, forsøkt å skåne kildene for vanskelige spørsmål. Men det skal sies at det gikk et lite stikk gjennom meg da jeg så saken på trykk i VG for første gang. Jeg tenkte litt på konsekvensene artikkelen min kunne få overfor supporterklubben. Vil de kaste meg ut? Hindrer de meg fra å kjøpe billetter gjennom dem? Har jeg brent noen kildebroer nå? Det var noen av spørsmålene som gikk gjennom hodet mitt. Men alt i alt var jeg fornøyd.

5.3.2 En situasjonsanalyse

Jeg vil nå gå dypere inn i teksten og se på hvordan jeg har formulert meg, eller hvilke ord jeg har benyttet i skriveprosessen. Det kan være med på å danne et bilde av hvorvidt innholdet er preget av mitt supporterforhold.

Under følger utdrag fra artikkelen:

I år omsetter den norske supporterklubben til Manchester United (MUSCS) for over 25 millioner kroner. Det er nesten på nivå med enkelte eliteserielag. I tillegg sender de over 10 000 nordmenn til «Drømmenes Teater» hver sesong. Overskuddet? Et sted mellom 500 000 og én million kroner.

Dette er ingressen i artikkelen. Her setter jeg premisset for saken, vil jeg si. Men hvis du ser på sammenlikningen med eliteserielagene kan det være et ønske fra min side å fremheve hvor stort det har blitt fordi jeg syns det er så kult. For det gjør jeg. Jeg syns det er veldig moro at interessen for Manchester United er så stor i Norge.

Men det er først litt senere i artikkelen at jeg finner de mest klanderverdige eksemplene.

Først dette:

Manchester. Old Trafford. Wayne Rooney. Sir Alex Ferguson. For 40 000 nordmenn kommer man ikke nærmere himmelen. VG er med på supporterklubbens nyeste tilbud. Tematurer. De skal få den fotballgale enda tettere innpå Manchester United. Denne gang er det storkampen mot Arsenal. I tillegg til et eksklusivt møte med Gary Neville og flere av spillerne fra «Class of '92».

– Vi ønsker å gi supporterne muligheten til å oppleve noe mer enn bare en fotballkamp, forklarer reiseleder, Jørgen Rangnes.

Han har akkurat kommet hjem til supporterklubbens egen leilighet, midt i hjertet av Manchester. Den har de kjøpt for å kunne jobbe enda tettere på verdens største fotballklubb. Robin van Persie har scoret mot gamleklubben og United har slått en av deres argeste rivaler 2-1.

Dette avsnittet er et eksempel på hvordan jeg har jobbet for å få frem betydningen av turen for disse fotballgale supporterne. Men det som slår meg er mangelen på en kritisk røst. Dette kunne like gjerne vært skrevet av en informasjonsmedarbeider i et reisebyrå, eller i supporterklubben, for den saks skyld. I tillegg bruker jeg formuleringer som «kommer ikke nærmere himmelen». Det er ikke sikkert at samtlige norske Manchester United-supportere har det inntrykket. Det er mine ord. Om det stemmer, kan godt hende. Men jeg blir litt kvalm av å tenke på at dette virker som reklame.

Det siste og nok det verste eksempelet av dem alle, er når jeg skal introdusere intervjuet med Gary Neville:

Han var like profesjonell under arrangementet som i løpet av sin United-karriere, Gary Neville. Og selv om smilene ble gradvis falskere, var han akkurat så fantastisk som de fremmøtte hadde håpet på.

Når jeg leser dette igjen, blir jeg egentlig ganske skuffet over meg selv. «Han var like profesjonell under arrangementet som i løpet av sin United-karriere»? Det er ekstremt subjektivt. Og på, om ikke over grensen til hva man kan tollere, selv innenfor reportasje-sjangeren. Her lar jeg det vel egentlig skinne gjennom at jeg er Man. United-supporter. Jeg syntes at han var fantastisk og det burde ikke kommet frem i artikkelen. Jeg tviler på at jeg hadde skrevet det samme om for eksempel Liverpools Steven Gerrard. Og det er ikke godt nok. Men det viser at man fint kan skrive eller produsere journalistisk arbeid som er farget, uten at man tenker over det. For det gjorde jeg ikke.

5.4 Avslutning selvransakelse

Etter å ha tenkt nøye gjennom problemstillingen, har jeg kommet frem til at de journalistiske produksjonene mine så absolutt er preget av mitt supporterforhold. I mye større grad enn det jeg trodde de kom til å være. Da jeg startet forberedelsen med dem var jeg ganske sikker på at dette kom til å gå greit. Det samme følte jeg under produksjonen. Men nå som jeg har analysert dem i etterkant, har jeg blitt overrasket over hvor mange ubevisste valg jeg har tatt som har gagnet klubben i mitt hjerte. Det syns jeg er skremmende.

Det er heller ingen tvil om at jeg som Manchester United-supporter og journalist er inne i en slags interessekonflikt. Det sender ut signaler som kan skape en rekke problemer for meg. Og det er i forbindelse med medlemsforholdet jeg er på tynnest is. I hvert fall i forhold til Vær Varsom-plakatens punkt 2.3.

Men i hvor stor grad dokumentarfilmen og artikkelen har vært skadelidende av det, er jeg noe usikker på. Men det er uansett viktig at jeg ikke bagatelliserer problemstillingen. Jeg må i fremtiden tenke ekstremt nøye gjennom hva og hvordan jeg produserer arbeid knyttet til Manchester United.

Det første jeg skal gjøre når denne masteroppgaven er levert, er å melde meg ut av MUSCS. Det er ikke greit å ha aktive medlemskap som journalist. Men løser det egentlig noe? Det tror jeg ikke. Det er med på å fjerne eventuelle bevis for at jeg er United-supporter. Men det betyr jo ikke at jeg har forandret meg. Sjansen for at jeg produserer journalistikk «farget» av mine følelser er fortsatt tilstede.

Så da blir spørsmålet egentlig: Kan man være fotballjournalist og samtidig dekke laget sitt? Det er ett av elementene jeg skal forsøke å besvare gjennom de kvalitative intervjuene.

5.5 De kvalitative intervjuene

I hvilken grad påvirkes sportsjournalister av eget supporterforhold i arbeidet og er det mulig/ønskelig å legge følelser til side i det journalistiske produktet.

Et viktig ledd i denne masteroppgaven er å se på hva andre sportsjournalister tenker og har erfart i forbindelse med problemstillingen over. Det har jeg, som tidligere nevnt, valgt å løse gjennom kvalitative intervjuer. Intervjuobjektene eller informantene, er nøye plukket ut på bakgrunn av deres kunnskap, arbeid, supporterforhold og tilhørighet til temaet.

Informantene arbeider i bedriftene TV 2 og VG. Som tidligere nevnt, er grunnen til det at de begge har blant de største, om ikke den største dekningen av engelsk fotball i Norge.

I denne analysen vil jeg presentere de ulike informantenes syn gjennom sitater og egne tolkninger av hvordan de har svart på spørsmålene. Jeg vil sette svarene deres opp mot elementer fra

teorikapittelet og til slutt komme med en konklusjon basert på de kvalitative intervjuene og mine funn, sett opp mot problemstillingen.

5.5.1 Intervjuene: TV 2 og VG - to ulike syn

Som nevnt i metodekapittelet, er informantene plukket ut på bakgrunn av deres offentlige profil, kjennskap til engelsk fotball og supporterforhold. Men det er også et annet viktig aspekt ved valget av informanter. Nemlig hvor de jobber. For VG og TV 2 håndterer forholdet mellom det å være supporter og journalist ganske forskjellig. Under presenteres dette, men andre deler av intervjuet kommer frem også i senere underkapitler.

Vegard Jansen Hagen er en av dem i TV 2 som har mest å si når det kommer til hvordan sportsavdelingen skal tilnærme seg etiske spørsmål og avgjørelser innad i redaksjonen. Og han var blant dem som var med på å innføre den linja mediebedriften ligger på når det kommer til det å dekke laget man holder med.

– Det har vært en prosess (...) Vi hadde det også sånn at enkelte journalister ikke fikk dekke det og det. Men så har det blitt sånn at fotball er mer profesjonalisert, mer seriøst, kan du si, hvor man tar fotballpublikumet mye mer på alvor. Og i det ligger det også en helt naturlig utvikling, hvor måten du henvender deg til publikum på har endret karakter. (...) TV 2 har gått fra å handle om «brød og sirkus», til det som vi har i dag. Som er en ultra-kompetent, seriøs tilnærming til fotball, hvor den viktigste jobben for oss er ikke å få de som ikke er interessert i fotball til å se på, men de som er interessert i fotball til å føle at de blir tatt på alvor. Og i det har det også vært en bevisstgjøring, en profesjonalisering av alle medarbeiderne, som har gjort alt dette naturlig. Alle disse tingene er gjennomdiskutert og det er ingen hemmeligheter rundt det. Vi vet hvordan vi skal håndtere det. Og derfor har det også vært mulig å si at folk kan dekke de klubbene de holder med.

Om det å være journalist og supporter:

– Jeg tenker at det er, om ikke avgjørende, så i hvert fall en kombinasjon som kan virke utmerket (å være journalist og supporter). Den lidenskapen som ligger der, er spesielt viktig i den formidlingen vi driver med på TV. Den lidenskapen gir oss gjennomslagskraft i forhold til seerne. Vi har nemlig den samme genuine begeistringen for det vi skal formidle. (...) Når det er sagt, burde man ikke dekke Vålerenga og være medlem av «Klanen». Det bør være et avklart forhold til det. Men meg bekjent, avvikler folk det og håndterer det på en god måte. Vi er supportere. Men når vi er på jobb, er vi først og fremst journalister.

Jansen Hagen ønsker også å gjøre det klart at dette er en evigvarende diskusjon innad i redaksjonen. Han trekker frem at det handler om at folk skal være bevisste på hvordan de uttrykker supportersympatier, eller mangel på dem. For ifølge ham selv, overkompenserer journalistene for at ingen skal kunne ta dem på det. Det er ikke slik de vil ha det i TV 2 og derfor snakker de mye om det å finne en balanse.

VG på sin side, nekter journalister med et offentlig kjent supporterforhold å skrive om laget sitt. Og hvis de gjør det, blir de titulert som supporter av den klubben. Trond Johannessen, som har vært avdelingsleder for Sporten i VG perioden 2009-2013, har vært med på å sette retningslinjene for hvordan VG ønsker å fremstå angående dette. Han trekker frem at hvordan mottakeren tolker det som publiseres, er hovedargumentet for avgjørelsen.

– Vi sliter med kommunikasjonen med leseren hvis vi ikke er åpne hele tiden. (...) Langt på vei syns jeg det beste hadde vært om de fleste ikke hadde noen veldig sterke sympatier for et lag. Jeg ser jo selvfølgelig at det er en vei inn til journalistikken. Spesielt for sportsjournalister. Men hvis man profilerer seg selv som en sterk supporter av et lag, bør mediebedriftene tenke gjennom det og gjøre det på en åpen måte.

– Som for eksempel Knut Espen Svegaarden (journalist i VG Sporten). Norges mest profilerte Manchester City-supporter. Da handler det null prosent om at «Svea» ikke kan gjøre det på en helt grei måte. Men det handler om hvordan mottakeren tar i mot det han skriver. Og mottakeren leser det som at; «her er det en City-supporter vi har med å gjøre». (...) Og det kan være at han også ender opp med å være mer kritisk. Hvis City slår Man. United og han skulle skrive om den kampen, så ville jeg nesten tro at han vil være mer kritisk enn andre, for å vise at han ikke er City-supporter. Da blir det vridd den andre veien. Og det blir også feil.

Videre viser Johannessen til at hvis man er supportere og dekker laget sitt, kan man komme i en situasjon hvor man som journalist ser at det er en sak som er veldig negativ for klubben man holder med. Frykten for at man da skal kvie seg for å lage den saken, på bakgrunn av for eksempel kjennskap til personer innad, er stor. Han mener det er en fare for at noe slikt kan skje og en unødvendig situasjon for en journalist å sette seg selv i.

For å oppsummere de to intervjuene når det kommer til det å nekte/tillate en journalist å dekke laget sitt, er TV 2 klar over problemstillingen, men føler at de positive sidene, som for eksempel å vise følelser i arbeidet og som igjen bedrer underholdningen, trumfer frykten for å virke partiske. Dessuten har Vegard Jansen Hagen så stor tiltro til sine ansatte at han ikke ser på det som

et problem. Når det kommer til hvordan seeren mottar det journalistene sier, trekker han frem at så lenge det de viser utad mot publikum er av den kvaliteten det er, så skal det gå bra.

Trond Johannessen er egentlig kun opptatt av hvordan VG fremstår overfor publikum. Og hvis mottakeren kan ense at vedkommende er partisk, får redaksjonen et problem de absolutt ikke vil ha. Sånn sett er de nærmere hva man klassisk forbinder med journalistisk integritet. Hva jeg ser på som best og hvilken av redaksjonene som ligger nærmest de journalistiske idealene jeg presenterte i teorikapittelet, kommer jeg tilbake til.

5.5.2 Journalist og supporter - intervjuene

Nå vil jeg gå gjennom de kvalitative intervjuene og fremheve det informantene ser på som de viktigste elementene i det å være fotballjournalist og supporter. Videre vil jeg sammenligne synene deres, for å danne et bilde av hvordan de mest profilerte innen feltet ser på det. Avslutningsvis vil jeg komme med en konklusjon sett opp mot problemstillingen i masteroppgaven.

5.5.3 Knut Espen Svegaarden

«Alt hadde vært mye enklere hvis ingen visste hvem noen holdt med og alle diskusjoner ville vært langt bedre.»

Det var det første Knut Espen Svegaarden, mangeårig fotballjournalist i VG og svoren Manchester City-fan, sa til meg da jeg startet intervjuet med ham. Svegaarden er én av to informanter i denne intervjurekken som ikke får skrive om laget de holder med. Det syns han er dumt, men han har akseptert situasjonen for lengst. På den ene siden ser han ikke helt problemet, fordi han føler at han hadde gjort en bedre jobb enn alle andre som skriver om klubben, på den andre siden frykter han forutinntattheten som finnes der ute om hans meninger. Både om hans eget lag og de som anses som konkurrenter. Svegaarden er krystallklar på at det ville vært langt fler interessante diskusjoner både på radio, TV, Twitter, ja, over alt, hvis ingen hadde visst hvem som holdt med hvem. I forhold til det å være journalist og supporter, mener Svegaarden at det er vanskelig å bare kutte ut lidenskapen. Det er nemlig slik de fleste han kjenner kom inn i sportsjournalistikken.

– Jeg har aldri en agenda. Jeg har vært på Old Trafford hundre ganger, jeg kjenner kanskje flere folk der enn jeg gjør i City, for jeg har jobbet så mye med dem (...) Jeg har aldri hatt noen problemer med det. Jeg vil påstå at jeg kanskje er den mest nøytrale av alle fotballskribenter som har et lag selv. Jeg skriver aldri noe negativt om folk, jeg kan veldig mye om alle lag. Jeg har ingen problemer med det i det hele tatt.

Da du skrev om City, var du noen gang i overkant positiv?

– Nei. Det er heller motsatt. De gangene jeg skriver om dem, får jeg vel egentlig mest beskjed av folk jeg kjenner om at jeg er for negativ.

Er det i frykt for å virke partisk?

– Det kan kanskje ligge en liten sann greie der. Men jeg forsøker å være objektiv jeg. Objektiv og litt forsiktig. Og når man har den historien som jeg har med det laget, så tror man ingenting.

Han er en av de mest erfarne fotballjournalistene i Norge og mener at så lenge man er profesjonell, finnes det ikke så mange argumenter for å nekte journalister å dekke laget sitt. Han ville tatt på seg en annen hatt, hvis han fikk skrive om Manchester City. En profesjonell hatt. De eventuelle følelsene ville kommet etterpå.

– Folk sitter og hører etter, vet du. Av alle de journalistene jeg kjenner, er det utrolig flinke folk som tar på seg den profesjonelle hatten når de er på jobb. (...) Du har et veldig stort ansvar som kommentator eller journalist, i hvert fall i de største avisene, når det kommer til det å være «korrekt». Enten det gjelder konkurrenter eller andre lag. Jeg syns bare det er trist at VG ikke bruker kompetansen min. Ellers spiller det ingen rolle for meg. Jeg har nesten like stor kunnskap om Liverpool, Manchester United eller Chelsea. Det spiller ingen rolle sånn sett.

Avslutningsvis spør jeg ham om Vær Varsom-plakaten og om fotballjournalistikken er i en særstilling når det kommer til det å verne om sin integritet eller ikke ha personlige interesser i arbeidet. Svegaarden mener at den ikke er det, men at man med sport må tenke litt annerledes. Det handler om lidenskap. Og det mener han er viktig for at produktet skal bli best mulig. Dessuten ser han på engelsk fotball som det feltet i journalistikken hvor nordmenn har mest kunnskap. Og da er det viktig for journalistene å kjenne til mest mulig. Enten det bygger på følelser eller fakta.

Svegaarden syns også at VG ikke har vunnet noe på å nekte ham å skrive om City. Og selv om det er gjort for å bedre integriteten til avisa og redaksjonen, tror han uansett at folk gjør opp sine meninger. Og han er tydelig lei av å diskutere hva som er rett og galt i en slik situasjon.

– Jeg er ikke bitter eller sur. Jeg registrerer det og jeg er uenig. Og jeg syns det er synd for VG at de ikke vil bruke min kunnskap. Jeg syns det er mer synd for VG enn for meg. Jeg har nok å holde på med. Så; «It does'nt really matter».

5.5.4 Jon Martin Henriksen

Nei... Vent litt. Det var én gang. Etter en kamp. United ledet 4-2 over Everton da det gjensto fem minutter, også scorer de to ganger. United røk egentlig ligagullet der. Den merket jeg på kroppen.

Dette sa Jon Martin Henriksen til meg da jeg spurte om han hadde opplevd å bli for følelsesmessig engasjert som journalist i arbeidet med hans favorittlag, Manchester United.

– Men det tror jeg er den eneste gangen jeg liksom har merket det.

Østfoldingen er i dag sportsjournalist i VG. Før det jobbet han som Premier League-reporter for TV 2. Men Henriksen har også en fortid som korrespondent og nettredaktør for Manchester Uniteds skandinaviske supporterklubb (MUSCS). En litt kinkig historie å ha som journalist. I TV 2 var det helt greit og Vegard Jansen Hagen fortalte i sitt intervju at han fortsatt ville brukt Henriksen i arbeid relatert til Manchester United. Slik ser ikke Trond Johannessen på det og mener interessekonflikten er så klar at VG ville vært skadelidende av det.

– Og jeg kjøper den. Det er ikke noe jeg er rasende for. Det er greit for meg, selv om jeg syns jeg burde skrevet om Manchester United. Fordi jeg er blant de mest kunnskapsrike og kjenner klubben best. Og jeg tror at alle redaksjoner blir bedre av at folk blir brukt til det kan. Akkurat som at jeg ikke skriver om skiskyting.

I forhold til Vær Varsom-plakatens punkt 2.2 og 2.3, mener han at sportsjournalistikken, om ikke den er i en særstilling, så er den i større grad preget av folk med tilhørighet. Han fremhever at det nok ikke burde vært sånn, sett fra et etisk perspektiv, men mener at fotballjournalistikken har en egen evne til å leve på egne premisser. Alle kommer som regel inn i fotballjournalistikken fordi de holder med et lag og Henriksen ser på fotball som så lidenskapelig at nesten alle er avhengig av å ha et lag i bunn. Grunnen til det er for at det som refereres skal være troverdig.

– Det blir litt som om hvis du skulle puttet meg inn i Rampelys-redaksjonen til VG nå. Da hadde jeg ikke klart å gjøre en god jobb. For jeg har ingen interesse for det. Det er klart at man kan være fotballinteressert, men hvis du skal virkelig utøve det, må et eller annet ligge i bunn.

Så det er viktig å kunne relatere seg til supporterens følelser?

– Ja! Du skal jo skjønne at hvis du skriver om Liverpool, må du behandle dem med like stor respekt som hvis du skriver om United. Og jeg tror at så lenge du har respekt for det laget du skriver om, da er det ikke så nøye hvilket lag du holder med. Ta Øyvind Alsaker. Alle vet at han er Liverpool-supporter, men han er fortsatt Norges beste fotballkommentator. Og jeg har ingen problemer med at han skal kommentere Manchester United – Liverpool, fordi jeg vet at han er proff. Da er det helt i orden for meg.

Hovedpoengene til Jon Martin Henriksen i dette intervjuet var altså at man må nesten være supporter for å kunne dekke fotball på en tilfredsstillende måte. Og selv om han ved én anledning mener at hans supporterforhold har preget en jobbsituasjon, føler han at det veier opp for all den kunnskapen han har opparbeidet seg gjennom sin tid som Manchester United-supporter. Han er også klar på at han uten problemer kunne skrevet saker om klubben for VG, men at han forstår problemstillingen når det kommer til lesernes vurderinger av det han eventuelt ville skrevet.

5.5.5 Øyvind Alsaker

«Man må la seg begeistre. Til alle som maser om at man kan merke hvem jeg holder med, sier jeg at de kan høre på 3-2-målet til Dimitar Berbatov mot Liverpool.»

Øyvind Alsaker har kommentert Premier League i rundt 20 år. Først for Canal+ og nå for TV 2. Han er uten tvil den mest profilerte fotballkommentatoren vi har i Norge når det kommer til engelsk fotball og over halvparten av denne tiden har ingen visst hvilket lag han har hatt sympatier med. Alsaker føler ikke at han merket noen stor forskjell i hvordan publikum mottok kommenteringen hans da han offentliggjorde sin kjærlighet til Liverpool, men trekker frem at det har blitt mye mer «trykk» rundt det etter at Twitter og tilbakemeldinger på nett ble mer vanlig.

– Jeg er usikker på om det er lurt å holde det hemmelig eller kjøre på med å fortelle folk. Det har jeg ingen god fasit på. Jeg tenker at det i en del sammenhenger er en fordel, fordi min jobb er jo å formidle ting fra England. (...) Og i det bildet, for eksempel med Hillsborough-rapporteringen og avsløringene som har kommet de siste årene, så syns jeg jo det kan være en styrke at du kan knytte ditt forhold til klubben 40 år tilbake i tid. Jeg syns jo det gjør at jeg ville hørt på meg selv med mye mer interesse.

Alsaker ser på forskjellene mellom VG og TV 2 som interessante, men da han ikke hadde gått offentlig ut med favorittlaget sitt, var det mange som beskyldte ham for å holde med veldig mange forskjellige. Det viktigste, slik han ser det, er åpenhet. Vet folk hvem du holder med, så har de alle fakta. De skjulte preferansene og sympatiene ser han på som skumlest.

Hender det at du må ta noen spesielle hensyn når du kommenterer på Anfield?

– Nja. Hvis jeg føler det, prøver jeg å riste det av meg. Man må gjøre jobben sin og den jobben jeg har gjort i 20 år, best mulig. Og hvis en begynner å tenke «ikke snakk fint om Liverpool nå, for da tror folk at...» Da er du jo ferdig. Da er jobben ødelagt. La spillet styre. Så sånn er det. Da lever jeg meg med i den kampen. Det spiller ingen rolle om det er Liverpool eller Norwich som spiller. Da er det kampens egne dramaturgi som er viktig.

Videre kommer det frem at kommentatoren ser på sportsjournalistikken som delt. Han mener at det å kommentere fotball glir over i underholdning, mens andre saker, for eksempel hvis de omhandler klubbøkonomi, hører til en annen etisk diskusjon i forhold til punkt 2.2 og 2.3 i Vær Varsom-plakaten. Hovedpoenget hans er uansett viktigheten av åpenhet.

– Da er det jo litt mer sånn at man kan høre på det en sier, også vet du jo hvor jeg står. Hvis du hører et problem, kan du jo på en måte forholde deg til det. Ta det opp eller slå av. Ringe sjefen min eller noe sånt. Da er det jo åpent.

Alsaker er også klar på at hvis han kommenterer Liverpool uten å være objektiv, vil det være det samme som å gjøre en dårlig jobb. Når han ser flotte ting på en fotballbane lar han seg begeistre. Når han ser dårlige ting prøver han å påpeke det. Det kan ikke påvirkes av hvilket lag det dreier seg om.

– Dette er jo selvfølgelig viktige ting å diskutere og jeg har ingen fasit. Men jeg tenker vel at alle journalistiske etiske problemstillinger, til syvende og sist handler om den enkeltes journalists evne og ambisjoner om å gjøre en skikkelig jobb.

5.5.6 Aleksander Schau

«Jeg har fått tolv direkte drapstrusler siden jeg startet i TV 2. Og av dem, så er det én Vålerenga, én Manchester United og ti Liverpool-supportere.»

Aleksander Schau har virkelig fått kjenne norske fotballsupporteres vrede på kroppen. Den tidligere programlederen for FK Fotball på P3 og nåværende programleder og journalist i TV 2, er kjent for å si det han mener. Og konsekvensene for det er åpenbare.

– Hvis Suárez scorer et «wondergoal» påpeker jeg det, og hvis han prøver å spise Ivanovic, så påpeker jeg også det. Nei, du må aldri la folk som truer deg på livet vinne. Tvert i mot. Også ville det vært jævla dårlig gjort overfor alle kompisene mine som heier på Liverpool, hvis jeg plutselig skulle trippe rundt bare fordi det er dem. De fortjener jo en ærlig tilbakemelding, som alle andre. Ellers hadde jeg ikke gjort jobben min. Det ville vært latskap. Det mener jeg. Det er latskap hvis du omformulerer deg fordi du er redd for slikt. Så lat. Jeg er mye, men jeg er ikke det.

I skrivende stund er Aleksander Schau én av to programledere for TV 2s Premier League-sendinger. Han er med andre ord toneangivende for hvordan det norske folk mottar engelsk fotball i stuen sin. Og i motsetning til de øvrige informanter i denne masteroppgaven, har Schau aldri gått ut med hvilket lag han holder med.

– Hvis det er noen som spør hvem jeg heier på, sier jeg at jeg heier på Real Betis, AFC Wimbledon, Sampdoria og Botafogo. Det er vel det grøvste. Også må jeg følge Torguay og Carlisle, for der kommer modern og fadern fra. Det er nemlig sånn at folk får høre at jeg heier på alle lag. Og det er jo litt komisk. Det er litt sånn; «Hold kjeft da, din jævla Fulham-supporter» og «Brenn i helvete, din fuckings Liverpool-supporter». Jeg får jo alt jeg. Denne sesongen har jeg vel bare vært supporter av seks eller syv lag. Men samtidig får jeg jo også høre at jeg hater alle lagene også. Og da har man jo egentlig gjort noe riktig.

Men han erkjenner at han har et favorittlag og bedyrer at han ennå ikke har møtt noen som er kjempeinteressert i fotball bare for sportens skyld. Schau mener også at de som sier at de aldri har hatt et lag i løpet av livet, ljuger.

– Altså. Hvor mange tiåringer er det som begynner å følge med på fotball bare for fotballens skyld. Det er veldig, veldig rart. Hvis jeg som syv og et halvt-åring satte meg ned for å se VM i Spania i 82'... Jeg satt meg jo ikke ned for å se kamper for å se kamper. Jeg satt meg jo ned for å se Maradona, for å se Alain Giresse og Frankrike, for å håpe at Italia røyk ut, for å ja.. Dyrke Zico og Brasil. Man har jo sine favoritter.

Preges eventuelt arbeidet ditt av å ha et favorittlag?

– Overhode ikke. Dette her er jobben min. Altså. Det spilles 380 Premier League-kamper i løpet av sesongen. Jeg ser 300 av dem - fra start til slutt. I tillegg til 400 andre fotballkamper i løpet av et kalenderår. Så jeg ligger på 700 da. Og da vipper du på et eller annet tidspunkt over. For at du kan glede deg over fantastiske ting. Du blir jo på en måte voksen da. Det er jo som når man anmelder musikk. Du starter med å elske noen band og sjangere, før horisonten vies ut. Sånn er det jo. Det er ikke sånn at du slakter alt bare fordi det er en egen sjanger. Nei, det preges egentlig ingenting.

Schau er ikke redd for å virke partisk og forklarer videre at han unngår nettopp det vet å la være å moderere seg. Han syns også at folk i denne jobben tenker for mye på hvordan ting skal være. Er det gøy, så er det gøy. Er det ræva, så er det ræva. Er det grisete, så er det grisete. Er det juks, så er det juks. Så om den som gjør noe gøy spiller for Arsenal, Tottenham, Liverpool eller Manchester United, er for han reddende likegyldig.

Når det kommer til Vær Varsom-plakatens punkt 2.2 og 2.3, mener han at det er ingen tvil om at fotballjournalistikk er noe annet enn for eksempel krimjournalistikk.

– Hvis du kjenner offeret skal du ikke dekke saken. Hvis du kjenner gjerningsmannen skal du ikke dekke saken. Det er jo graderinger her. Hvis du er en journalist som heier på Queens Park Rangers og konsekvent gnåler om dem. Og når det vises QPR på TV og de ikke vinner, så er du helt «kanakas bananas» og du skjeller ut både dommer og motstandere, så rammes du jo greit av Vær Varsom-plakaten. Altså. Det handler jo om oppførsel. Også handler det om gradering. Det er forskjell på krimjournalistikk, politisk journalistikk og fotballjournalistikk. Hvis du da skal holde på med sportsjournalistikk som handler om doping eller tildeling av OL, stilles det annerledes. Men resultatet i en fotballkamp? Nei... Voks opp, a!

5.6 Hva er egentlig best? En diskusjon

Alle informantene forteller i de kvalitative intervjuene at de tar på seg den profesjonelle hatten når de skriver om eller dekker laget sitt. Det er vel og bra, men jeg sitter igjen med en følelse av at de ikke tenker nok gjennom hvordan publikum tolker det de sier, og hvilken effekt det har på produksjonen. For eksempel er det ingen av dem som sier noe om hva de kanskje gjør ubevisst. Aleksander Schau sier at han «overhode ikke preges når han arbeider med favorittlaget sitt». Det stemmer at han ikke tror det, men er det tilfellet? Kanskje han, slik som jeg, ubevisst sier eller gjør noe som er fordelaktig for favorittklubben. Det er umulig å svare på uten en innholdsanalyse av

sendingene han deltar i, men det er uansett interessant at samtlige er såpass bombastiske i svarene sine.

Øyvind Alsaker, på sin side, innrømmer at han av og til tar noen spesielle hensyn når han dekker Liverpool-kamper. Men at han «prøver å riste det av seg». Han vil at spillet skal styre. Det kan også ha sine konsekvenser når man utad er Liverpool-supporter.

Ta for eksempel oppgjøret mellom Everton og Liverpool, 23. november 2013. Kampen endte 3-3 og hadde flust av kontroversielle situasjoner. Øyvind Alsaker kommenterte den og i pausen kunne man blant annet lese følgende om hans prestasjon på Twitter:

Mats Tellefsen @M_Tellefsen:

Alsaker pleier å greie og skjule sin kjærlighet for L'Pool, men i dag går det over stokk og stein.

Marius Lie, @Mariusbiglie

Hører du er L'Pool-fan, Alsaker.

Magne Hesmyr Nilsen, @MagneHesmyr

Også meget spesielt at TV 2 lar Liverpool-supporteren Alsaker få kommentere disse kampene.

Jonas Leirfall @NUFCJonas

Tungt at Alsaker kommenterer Merseyside-derbyene. God kommentator, men ikke vanskelig å høre hvor lojaliteten ligger.

Thömas Kleppe, @Kleppe87

Den må være grei, Alsaker??? For en klovn du er.

Dette var bare noen av langt flere innlegg som var å finne på Twitter i forbindelse med den kampen. Og det eksemplifiserer hvor stort et problem dette med supporterforhold og journalistikk kan være. Jeg så selv kampen og syntes ikke at Øyvind Alsaker sympatiserte med Liverpool. Han kommenterte blant annet samtlige scoringer med den samme lidenskapen, uavhengig hvem det var som puttet. Men det spiller jo egentlig ikke noen rolle. Journalistikken er til for folket og hvordan de mottar budskapet er nesten viktigere enn budskapet i seg selv.

I denne diskusjonen vil jeg ta for meg de ulike aspektene som har kommet frem i intervjuene og se dem opp mot problemstillingen og forskningsspørsmålene som listes opp i innledningskapittelet.

Som tidligere nevnt er mennesket, ifølge Immanuel Kant et «selvlovgivende» vesen og adlyder bare de etiske lover og prinsipper som det gir seg selv. Motsetningen til autonomi er heteronomi eller «fremmedstyre». Dette er sentralt i forbindelse med de ulikhetene TV 2 og VG har når det kommer til dekkingen av eget lag. Sånn sett kan vi si at Knut Espen Svegaarden og Jon Martin Henriksen blir rammet av det sistnevnte, hvor de styres og bestemmes over av noe annet eller noen andre enn en selv (Henriksen og Vetlesen 2006:80). Men jeg har allikevel ikke noe inntrykk av at de føler seg urettferdig behandlet. Begge to forstår de problemene som kan oppstå for VG og de konsekvensene det kan ha for integriteten deres. Men det er, slik jeg ser det, klart lettere for et menneske å akseptere noe, hvis han har inntrykket av at det er hans valg.

Når det kommer til Vær Varsom-plakaten, må det sies at samtlige av informantene har et gjennomtenkt og godt forhold til den. De er alle klar over problemstillingen og ser på diskusjonen som en viktig del av jobben deres. Når det kommer til de to medienes tilnærming til saken, befinner VG seg i en mye mer komfortabel situasjon. I så måte ser jeg på deres valg om å nekte journalister å skrive om laget sitt, som nærmere den etiske standarden som ønskes. På en annen side, har jeg selv skrevet saker om Manchester United som har vært på trykk i avisen uten at det har kommet frem hvem jeg holder med. Det bringer oss inn på spørsmålet om åpenhet. Som Øyvind Alsaker er inne på, er dette en veldig viktig del av journalistikken og noe som tas opp i punkt 2.3 når det kommer til habilitet. Åpenhet setter som sagt fokus på manipulasjon og det å forhindre det. Det er journalistens plikt å legge alle opplysninger som er viktig for en sak frem (Brurås 2010:46). Her scorer, naturlig nok, TV 2 høyt. De har bestemt seg for at seeren skal få vite hvor sympatiene ligger og dermed la dem gjøre seg opp sin egen mening rundt det som presenteres. VG, på sin side, er i utgangspunktet pro åpenhet, slik Trond Johannessen forklarer når han sier; «Vi sliter med kommunikasjonen med leseren hvis vi ikke er åpne hele tiden». Som jeg nevnte i innledningskapittelet ble jeg spurt om mitt eventuelle supporterforhold da jeg var på jobbintervju i VG. Jeg svarte at jeg var Manchester United-supporter. Allikevel publiserte de avisartikkelen min «Millionbutikken». Jeg spurte Trond Johannessen om dette på generell basis:

– Det er ingen skarp grense her. Om du er supporter fra én til ti og du passerer fem, får du ikke lov til å skrive om laget ditt. Den skalaen eksisterer ikke. Det er en magesfølelse som man må ha. Og det kan godt hende at hvis en skriver om Everton og liker Everton, at det vil prege innholdet noe. Det blir helt umulig å si

at man ikke får lov til å like et lag. Men jeg syns det er en veldig stor forskjell på det og være en tung, profilert supporter av en klubb, hvis du skal dekke det på en vanlig måte.

Men fører ikke VG leserne litt bak lyset når de kun nekter Jon Martin Henriksen og Knut Espen Svegaarden å skrive om henholdsvis Manchester United og Manchester City-supportere?

Det er mange måter å tolke det på, men det ser ut til at VG er mer opptatt av at leserne skal tro at de som skriver saken ikke er supporter av det laget. I så måte strider det litt med idealet deres om åpenhet. Her ligger det kanskje et problem i fotballjournalistikken. Jeg skal forsøke å eksemplifisere det under.

Fotball er en idrett som engasjerer mange. Det fikk vi blant annet se i de Twitter-meldingene som ble presentert litt tidligere. Et annet godt eksempel, som forteller ganske mye om hvor store problemer det kan bli når man som supporter skriver en sak om laget sitt eller en rival, kom frem i intervjuet med Trond Johannessen. Det var nemlig en av deres sportsjournalister som skrev en sak etter en ligacupfinale. Den ble vinklet dithen at Liverpool jublet høyt for det som var et «lite» trofé. Reaksjonene var utrolig sterke.

– Om det var en Facebook-grupper eller hva det var for noe. Det var uansett veldig mange som slo seg sammen for å boikotte VG. Fordi de hadde søkt på Navn Navnesen (anonymisert) og funnet ut at han som fjorten- eller femtenåring hadde (...) svart om sitt supporterforhold i en sånn dum enquete, for mange, mange år siden.

– At det klarer å skape en sånn hatreaksjon overfor VG, forteller ganske mye om hva det handler om. Og det var en helt fin sak. Det var en bra måte å løse det på. Men la oss si at «Svea» hadde skrevet den saken (...). Den mest profilerte City-supporteren i Norge. Hadde det vært uproblematisk? Nei! Alle ser at det ikke går. Og hvis folk mener at det går, er jeg så ekstremt uenig (...).

Tillit og troverdighet er viktig i diskusjonen om det er greit å dekke laget man har et supporterforhold til. Som nevnt i teorikapittelet, er det å ha en agenda eller forkjærlighet for et tema, ikke unikt for sportsjournalistikken. I et forsøk på å kategorisere det, valgte jeg å dele journalistrollen i tre:

Nyhetsjournalisten ——— Reportasjefjournalisten ——— Aktivistjournalisten

Disse variantene kan også tas inn i forhold til ulike arbeidsoppgaver en fotballjournalist har.

Nyhetsjournalisten vil være han som har ansvaret for kamppreferater og forholder seg til fotballen etter typiske nyhetskriterier. Her ville for eksempel Knut Espen Svegaarden kanskje mistet troverdighet hvis han skrev saker som omhandlet Manchester City. Spesielt hvis det var en kritisk sak, som Trond Johannessen var inne på i sitatet på forrige side. Leserne vil nemlig hele tiden lete etter ting å ta ham på. Det samme er egentlig gjeldende for de andre informantene, bortsett fra Aleksander Schau, som ingen vet hvem holder med. Det er grunn til å tro at publikum har mindre tillit til det som kommer frem i saken hvis journalisten har et klart supporterforhold. Det kom ganske klart frem i eksempelet på forrige side om Navn Navnesen og hans sak, men også i Twitter-kommentarene presentert litt tidligere. Det er uansett svært sannsynlig at supporterforholdet, åpent eller skjult, er ødeleggende for hvordan publikum mottar saken.

Reportasjefjournalisten skal, ifølge definisjonen brukt tidligere i oppgaven, gjennom egne følelser og opplevelser vise hvordan en situasjon er. Dette er typisk for sportsjournalistikken og noe som løfter saken til et nytt nivå. Øyvind Alsaker ser på det som en stor fordel, fordi det da blir mer interessant. Han bruker det mye i kommenteringen sin for å skildre det som skjer på fotballbanen og eksemplifiserer det med Hillsborough-tragedien han har jobbet mye med. Jon Martin Henriksen er også klar på dette og trekker frem at man må kunne relatere seg til de følelsene supportere har for å formidle best mulig. Men hvor går egentlig grensen mellom å bruke sine erfaringer og sympatier og det som fort kan virke partisk eller farget? Det er vanskelig å gi noe fasitsvar på det. Men alle informantene løper risken for ikke å bli tatt på alvor. Uavhengig av hvor korrekte og grundige skildringene deres er. Jeg vil si at de fleste av dem aldri vil få støtte av hele publikumsmassen og at de må være oppmerksomme på at hvis de skal jobbe med denne formen for journalistikk, må de trå varsomt.

Jeg finner egentlig ikke noen indikasjoner på at enkelte av informantene har en agenda, slik aktivistjournalisten ofte har med arbeidet sitt. De er alle opptatt av å levere et best mulig produkt, uten innslag av deres sympati. Sånn sett kan man si at de alle er bundet av pliktetikken. Frykten for å bli tatt for en som kjemper sitt lags «sak» er stor hos samtlige. Hvilket forsåvidt er et gode i denne sammenhengen. Det fører til at journalistikken blir mer troverdig. Men kan det hende at de gjør dette ubevisst? Det er ikke så lett å si noe om det, men det er i hvert fall viktig å merke seg at sjansen for at noen av dem lyver, er til stede. Jeg ser på det som svært usannsynlig, hvis noen av dem hadde en agenda med journalistikken sin, at de ville fortalt sannheten om dette. Uansett er det

viktig å legge til at i fotballjournalistikken er det mye følelser og av og til tar følelsene overhånd. Som for eksempel i Jon Martin Henriksens tilfelle, da han hadde problemer med å ta seg sammen i forbindelse med en Manchester United-kamp. Det kan også være hendelser hos de andre informantene, hvor det samme har skjedd, men at de ikke ønsket å fortelle om det i frykt for represalier. Det blir kun spekulasjon, men det er allikevel en interessant tanke. Da ville de i så fall drevet med en form for agenda, bevisst eller ubevisst.

5.6.1 Forskningsspørsmålene

For å lette besvarelsen av problemstillingen utformet jeg fire forskningsspørsmål. Jeg vil nå ta for meg disse punktvis, i et forsøk på å gjøre det enda klarere hva jeg har funnet ut.

– Hva er problemet med å dekke sitt eget lag eller en rival når man er supporter?

Jeg syns at man i størst mulig grad skal strekke seg etter en åpen, sann, uavhengig og balansert fotballjournalistikk. Grunnen til det er at jeg ser på det som god journalistikk. Informantene er også opptatt av dette. Men det er én ting som skiller oss: Hvorvidt vi mener at vi klarer det.

Jeg var, som nevnt tidligere, ubevisst partisk i arbeidet med de journalistiske produksjonene. Spesielt når det kom til ordvalg og setninger i artikkelen. Jeg hadde aldri noe ønske om å ta noen side, men det er ganske klart at jeg ikke var balansert og uavhengig. Så mitt problem som Manchester United-supporter og journalist ble at, til tross for gode hensikter, klarte jeg ikke å legge mine følelser for klubben til side. Selv om jeg gjorde så godt jeg kunne.

Men det er ikke tilfellet hos informantene. Det er mulig de ikke har analysert eget arbeid godt nok, men de er uansett veldig klare på at de gjør jobben sin på en meget uavhengig og balansert måte. Jeg har et par innvendinger på deres påstander. Det virker nemlig som om de ikke tar nok hensyn til publikum i denne sammenhengen. Når Øyvind Alsaker får flere Twitter-meldinger eller telefoner om at han er partisk, avfeier han dem ved å be dem høre på hans kommentering av Dimitar Berbatovs scoring mot Liverpool. Så alle de meldingene han får er feil? Det kan godt hende. Det finnes ikke noe fasitsvar her, slik jeg ser det, men publikum må uansett tas på alvor. Og det tror jeg informantene i større grad kan gjøre.

Vegard Jansen Hagen sier at TV 2 er klar over problemstillingen og at den til stadighet diskuteres i plenum. Men går de aktivt til verks for å hindre en eventuell interessekonflikt? Slik jeg ser det, har de vel egentlig bare bestemt seg for at åpenhet løser alt. Så får folk tolke budskapet slik de vil. Om det er det beste å gjøre, vet jeg faktisk ikke. Men det er et par ting som har kommet frem i intervjuene med informantene fra TV 2, som sier at de ikke forholder seg nok til de potensielle problemene et supporterforhold i fotballjournalistikken bringer med seg. Som for eksempel når Aleksander Schau bagatelliserer det hele med å si; «Men resultatet i en fotballkamp? Nei... Voks opp, a!» Spørsmålet ble for øvrig stilt i forbindelse med Vær Varsom-plakatens punkt 2.2 og 2.3 og om fotballjournalistikk er noe annet enn for eksempel krimjournalistikk.

For å oppsummere vil jeg si at det, om ikke er veldig mange problemer, så er det i hvert fall veldig mange utfordringer. Både når det kommer til publikum og hvordan de mottar det journalistiske produktet til en supporter og hvordan journalisten selv skal takle arbeidet sitt. VG har valgt en linje som gjør at Knut Espen Svegaarden og Jon Martin Henriksen slipper å forholde seg til det, mens TV 2 har stor tillit til sine ansatte og forventer at de håndterer det best mulig. Så får heller seeren gjøre seg opp et inntrykk av det hele.

Hva som er best, det vet jeg ikke. Men jeg stiller meg undrende til hvorvidt det er mulig å være helt nøytral i situasjoner hvor laget ditt spiller. Én ting er å ville noe, det er noe helt annet å faktisk klare det.

– I hvilken grad vil det å være supporter virke som en fordel/ulempe som sportsjournalist?

Det er, sett fra et presseetisk ståsted, liten tvil om at i en ideell verden ville ingen fotballjournalister hatt et favorittlag. Men det er selvfølgelig en utopi. I mitt tilfelle er det en fordel fordi jeg mest sannsynlig aldri ville blitt journalist hvis ikke det hadde vært for mitt forhold til Manchester United og fotball generelt. Så kan man diskutere om det er de rette verdiene å ta med seg inn i journalistikken. Uansett har den lidenskapelige interessen min ført til at jeg har opparbeidet meg viktig kunnskap, som ellers ville vært vanskelig å tilegne seg. Det samsvarer med det informantene sier om temaet i intervjuene. Jon Martin Henriksen, for eksempel, mener at man må kjenne seg igjen i publikums følelser, for i det hele tatt å kunne fremstå på en troverdig måte. Det gjenspeiler også sportsjournalistikken som felt. Som jeg skriver om i teorikapittelet, har sportsjournalistikken utviklet seg til å bli en følelsesladet og dramaturgisk form for journalistikk. Rett og slett for å skape

et større inntrykk av dramatikk, helter og eventyrfortellinger. (Dahlén 2008) Denne underholdningsfaktoren er et av hovedargumentene til Vegard Jansen Hagen når han sier at «den lidenskapen som ligger der, er spesielt viktig i den formidlingen vi driver med på TV». Og at det er, om ikke avgjørende, så definitivt en fordel å ha en supporterrelasjon. Her er det et klart skille mellom VG og TV 2. Trond Johannessen mener omtrent det motsatte når han sier; «langt på vei syns jeg det beste hadde vært om de fleste ikke hadde noen veldig sterke sympatier for et lag». Det er interessant. For da virker det som om VG mener at man ikke trenger noe supporterforhold for at journalistikken skal bli god, mens TV 2 ser helt annerledes på det. Jeg kan bare snakke for meg selv, men i løpet av arbeidet med dokumentarfilmen og artikkelen, vil jeg si at de kunnskapene jeg har opparbeidet meg gjennom supporterforholdet, hjalp meg i større grad enn de ødela for meg.

Aleksander Schau poengterer det på en god måte, syns jeg; «Altså. Hvor mange tiåringer er det som begynner å følge med på fotball bare for fotballens skyld. Det er veldig, veldig rart. Folk har jo sine favoritter».

Så om det er en fordel eller en ulempe? Svaret er vel både ja og nei. Det er en fordel fordi du mest sannsynlig kan mer om fotball. Da vil publikum respekterer deg for det, samtidig som de refleksjonene og sakene du lager blir mer innsiktsfulle. Mens det er en ulempe fordi du hele tiden risikerer å bli forhåndsdomt for meningene dine eller for det du produserer. I tillegg stilles det spørsmålstegn ved din integritet og vurderingsevne.

Det er vanskelig, selv etter alt dette arbeidet å se hva som er best. Man kan si at en slags gylden middelvei er å foretrekke, hvor man unngår å trække utenfor når det kommer til veldig positive eller negative utsagn. Men det blir igjen problematisk, for man kan ikke la være å gjøre det man føler er riktig i frykt for å gjøre noe feil.

– Hvilke forholdsregler tar den enkelte journalist og redaksjon overfor leser/seer?

Gjennom det som har kommet frem i de kvalitative intervjuene vil jeg si at informantene tar problemstillingen på alvor. Det er det viktigste. Hvorvidt de går aktivt til verks for å unngå å vise sympatier, er jeg heller usikker på. Det var ingen av dem som fortalte om konkrete tiltak de hadde gjort for å unngå å havne i en interessekonflikt. Blant annet skriver Knut Espen Svegaarden ved en rekke anledninger for den norske supporterklubben for Manchester Citys medlemsblad. Han mottok til og med «Årets pressepris» av Supporterunionen for Britisk fotball, for sin innsats (Journalisten

2013) Han er forsåvidt unntatt fra dette, i og med at han ikke får lov til å skrive om dem i VG, men det reiser allikevel et par spørsmål ved hans integritet.

Et annet eksempel jeg har lyst til å trekke inn her og som var en «snakkis» i media da det ble kjent i november 2013, er VG-kommentator Truls Dæhli og det faktum at han ikke lenger får skrive om det norske landslaget, fordi sønnen hans Mats Møller Dæhli ble tatt ut i troppen. Truls Dæhli har kommentert det norske A-landslaget i mellom 150 og 200 kamper gjennom 23 år.

– Jeg må innrømme at det er litt merkelig at jeg ikke lenger kan skrive om landslaget, siden jeg har gjort det så lenge. Og det svir litt, det innrømmer jeg. For fotball er en lidenskap. Engasjementet er fortsatt der, men det blir kanskje litt annerledes enn det var - nå. Utviklingsaspektet i fotball er blitt mer og mer viktig for meg, sier Truls Dæhlie (Svegaarden 2013).

Grunnen til at jeg har tatt med dette er fordi det viser hvor klare VG er når det kommer til dobbeltroller og integritet. Truls Dæhli ser også problemet og har ingen innsigelser på avgjørelsen. Han er bare trist fordi han ikke lenger får muligheten til å jobbe med noe han syns er givende. Det kan heller ikke ha vært lett å «sparke» en trofast ansatt gjennom så mange år, men det er helt riktig i forhold til den linja avisa har lagt seg på. Men hva ville TV 2 ha gjort?

– Er det mulig å være «nøytral» i journalistikken når man har en spesiell relasjon til temaet?

Da jeg formulerte dette spørsmålet, stilte jeg meg undrende til om det faktisk var mulig å være nøytral i arbeidet som journalist. Uavhengig om man har et spesielt forhold til temaet eller ikke. Gjennom arbeidet med denne masteroppgaven har jeg vel kommet frem til at det er viktig å ha et ønske om å være det. Nøytralitet er i utgangspunktet et vanskelig begrep for journalister, men for at den etiske standarden skal opprettholdes, er man nødt til å forsøke å dekke saker med et så åpent sinn som mulig. Det er, slik jeg ser det, mulig å se to sider av en sak og presentere dem på en nøytral måte. Så her går det mye på den enkelte journalists autonomi, eller selvbestemmelse (Henriksen og Vetlesen 2006).

Det var perioder i arbeidet med dokumentarfilmen og avisartikkelen at jeg måtte tenke meg om to ganger om hva jeg skrev eller tok med. Og da spesielt i de delene som omhandlet Manchester United. Jeg hadde aldri noe ønske om å sette min favorittklubb i et bedre lys, men jeg klarte det uansett ikke. Og det er her et av problemene med nøytralitet, objektivitet, uavhengighet og balanse

gjør seg gjeldene. Journalisten kan ha inntrykk av at han har fremstått på en korrekt måte, men han ser arbeidet kun med egne øyne. Det gjør seg gjeldene i Torsten Turéns punkter om dobbeltroller og da spesielt det med at *journalisten risikerer ubevisst å bli bundet av lojalitet til for eksempel en organisasjon* (Brurås 2010:55). Og hva han ser eller mener om det, kan være noe helt annet enn hvordan folk mottar det.

Samtlige av informantene i de kvalitative intervjuene mener at de klarer å være nøytrale. Men som nevnt tidligere, er jeg skeptisk til at de er såpass sikre på det. Knut Espen Svegaarden trekker frem at han er objektiv, men samtidig at han, hvis han skrev om City, ville vært mer negativ enn positiv. Det er ikke spesielt nøytralt eller balansert. Jeg forstår at frykten for å virke partisk kan være skremmende, men det er urovekkende at det kan gå i motsatt retning. I så måte er Aleksander Schaus tilnærming hakket bedre, når han prøver å innføre «gøy er gøy»-prinsippet sitt i TV 2. Hvilket er et viktig poeng når det kommer til nøytralitet. Er man ærlig og dekker det som skjer, da gjør man jobben sin.

Men er det mulig å være nøytral i journalistikken når man har en spesiell relasjon til temaet? Det tror jeg det er umulig å svare generelt på. Det avhenger fra person til person og hvor mye arbeid vedkommende har lagt ned i sin autonomi og etiske standard. Men ikke heller da kan man garantere at man ikke heller mot den ene eller andre siden i en sak.

6 Konklusjon

Det å være fotballjournalist og supporter vil nok alltid være kontroversielt. Noen vil se på det som et stort problem, mens andre ønsker velkommen personlige følelser og engasjement. Uansett er det viktig å være klar over hvilken effekt det har på journalistikken og dens etiske standarder. I løpet av arbeidet med temaet har jeg blitt mer klar over hvor problematisk det kan være. Både når det kommer til å gi et godt svar på hva som er en den beste måten å håndtere det på og i forhold til min Manchester United-relasjon. Men i hvilken grad påvirkes egentlig fotballjournalister av eget supporterforhold i arbeidet?

Det virker som, både på mine egne og informantenes erfaringer, at det påvirker måten vi tilnærmer oss arbeidet. Og det ser jeg både positive og negative sider ved. Problemstillingen gjør at man blir påpasselig, kritisk til eget arbeid og viser respekt for både publikum og sitt eget yrke. Det syns jeg er bra og ikke minst riktig.

Men i løpet av denne masteroppgaven har jeg også funnet ut noen andre essensielle ting, som kan være med på å belyse hvordan vi bør forholde oss til det å være journalist og supporter.

For det første vil jeg si at supporterforholdet faktisk påvirker oss i stor grad. Det er alltid med oss, både i jobben og på privaten. For min del, unnlater jeg å kommentere Manchester United-relatert stoff på sosiale medier som Twitter og Facebook.

For det andre mener jeg det reiser noen spørsmål om hva som egentlig er god fotballjournalistikk. Vegard Jansen Hagen mener det er følelser og engasjement. Trond Johannessen og VG vil ha det så nøytralt som mulig. Fasiten har dessverre ikke jeg, men jeg ser noen klare eksempler på at den skiller seg fra andre former for journalistikk i den grad at engasjement og innlevelse er i en viss grad god tatt. Men bryter ikke det med Vær Varsom-plakaten?

Som jeg nevnte tidligere i oppgaven, ble Bergens Tidende dømt i PFU for brudd på god presseskikk da de var partiske mot en fotballdommer (Helland 2003:100). Siden har det vært veldig få liknende saker. I PFUs nettbaserte database har jeg søkt etter følgende elementer; fotball, sport, supporter og huket av for at søket skal belyse klager på punkt 2.2 og 2.3 i Vær Varsom-plakaten. Kun to av resultatene omhandlet dobbeltroller i sportsjournalistikken (PFU 2004, under overskriften «PFU-sak 074/04»), (PFU 2009, under overskriften «PFU-sak 090/09»), men ingen av dem i forhold til det å være journalist og fotballsupporter.

Hva forteller det? Er alle journalister som arbeider med sport så gjennomsyret av det etiske regelverket at de knapt begår feil? Det høres rart ut. Men er det da kun tilfeldig at ingen har blitt klaget inn til PFU?

Jeg har ikke svaret, men jeg syns det forteller noe om den posisjonen fotballjournalister og deres journalistikk er i. Og i så måte er «vår» dobbeltrolle unntatt Vær Varsom-plakaten.

Kanskje trenger fotballjournalisten andre etiske regler enn øvrige journalister.

7 Kildehenvisninger

Aksnes, Odd (2008) *Studieåret i gang* (online). URL:

<http://mhg.sornett.net/page.php?mtid=5&elid=121> (13.11.2013)

Ayres, L. (2008). Semi-structured interview. I L. Given (Ed.) *The SAGE encyclopedia of qualitative research methods*. (pp. 811-813). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc. (online) URL:

<http://dx.doi.org/10.4135/9781412963909.n420> (Lest 29.11.2013)

BBC (2007) *From Seesaw to Wagon Wheel: Safeguarding Impartiality in the 21st Century*, London: BBC Trust.

Bech-Karlsen, Jo (2007) *Reportasjen*. Oslo: Universitetsforlaget.

Brurås, Svein (2010) *Etikk for journalister*. Bergen: Fagbokforlaget.

Corbin, Juliet M., Strauss, Anselm L. (2008) *Basics of qualitative research: techniques and procedures for developing grounded theory*, Thousand Oaks, Calif.: Sage

Culbertson, Hugh M. (1983). *Three Perspectives on American Journalism*. Journalism Monographs No. 83.

Dahlén, Peter (2008) *Sport och medier - en introduktion*. Kristiansand: IJ-forlaget.

D'Angelo, P., og Kuypers, J. A. (2009). *Doing news framing analysis: Empirical and theoretical perspectives*. New York: Routledge.

Denzin N.K, Y.S. Lincoln (red) (2005) *The Sage Handbook of Qualitative Research*. London: Thousand Oaks, Ca: Sage.

Frederiksen, Kristian (2009). *Alene med et kamera - videojournalistens virkelighet*. Århus: Forlaget Ajour.

Given, L. M. (Ed.). (2008). *The SAGE encyclopedia of qualitative research methods*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc. URL: <http://dx.doi.org/10.4135/9781412963909> (Lest 29.11.2013)

Helland, Knut (2003) *Sport, medier og journalistikk - Med fotballandslaget til EM*. Bergen: Fagbokforlaget.

Henriksen, Jan-Olav, Vetlesen, Arne Johan (2006) *Nærhet og distanse - grunnlag, verdier og etiske teorier i arbeid med mennesker*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Hognestad, Hans K. (2012) «What is a Football Fan?» I *We Love to Hate Each Other - Mediated Football Fan Culture*, redigert av Krøvel, Roy, Roksvold, Thore . Gøteborg: Nordicom.

Journalisten (2013) Knut Espen Svegaarden (online). URL:

http://www.journalisten.no/media/knut_espen_svegaarden (Lest 25.11.2013)

Kartveit, Kate (2009) *TV-journalistikkens ABC - metoder, billedforståelse og fortellerteknikk*. Kristiansand: IJ-forlaget.

Kellett, M. (2005) *Research ethics*. I «How to develop children as researchers: A step-by-step guide to teaching the research process.» (side 31-38). London: SAGE Publications Ltd. URL: <http://dx.doi.org/10.4135/9781446212288.n4> (Lest: 29.11.2013)

Kjelstadli, Knut (1992) *Fortiden er ikke lenger hva den var*. Oslo: Universitetsforlaget.

Krøvel, Roy, Roksvold, Thore (2012) *We Love to Hate Each Other - Mediated Football Fan Culture*. Gøteborg: Nordicom.

Kvale, S., Brinkmann, S. (2009) *Interviews – learning the craft of qualitative research interviewing*. Aarhus: Sage.

LeBrun, Nancy (2012) *How to become a (Really Good) Documentary Filmmaker*. San Fransisco: Hyperink.

Lindlof, Thomas R. (1995) *Qualitative Communication Research Methods*. London: Sage.

Morgan, Vivien (2008) *Practising Videojournalism*. Oxon: Routledge.

Njaastad, Olav (2012) *Nyhetsjournalistikk*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Norsk Presseforbund (2013) *Hva er presseetikk?* (online). URL: <http://presse.no/Etisk-regelverk/Hva-er-presseetikk> (Lest 05.11.2013)

Norsk Presseforbund (2013) *Vær Varsom-plakaten* (online). URL: <http://presse.no/Etisk-regelverk/Vaer-Varsom-plakaten> (Lest 05.11.2013)

PFU (2004) *PFU-sak 074/04* (online) URL: <http://www.pfu.no/case.php?id=1474> (Lest 30.11.2013)

PFU (2009) *PFU-sak 090/09* (online) <http://www.pfu.no/case.php?id=2364> (Lest 30.11.2013)

Polit D.F., Beck C.T. (2004) *Nursing Research. Principles and Methods*, 8th ed.. USA: Lippincott Williams & Wilkins.

Roksvold, Tore (2012) «A Hundred Years of Football Reporting in Norwegian Newspapers». I *We Love to Hate Each Other - Mediated Football Fan Culture*, redigert av Krøvel, Roy, Roksvold, Thore . Gøteborg: Nordicom.

Ruigrok, Nel (2012) *From Journalism of Activism Towards Journalism of Accountability* (online). URL: <http://gaz.sagepub.com/content/72/1/85> (Lest 29.11.2013)

Smith, J. (2004). *Reliability and validity in qualitative research*. I MS Lewis-Beck, A Bryman, & TF Liao (eds), *Encyclopedia of social science research methods*, SAGE Publications, Inc.,

Thousand Oaks, CA, pp. 958-9. URL: <http://dx.doi.org/10.4135/9781412950589.n846> (Lest 30.11.2013)

Svegaarden, Knut Espen (2013) VGs Truls Dæhli sparket av egen sønn (online). URL: <http://www.vg.no/sport/fotball/norsk/landslaget/artikkel.php?artid=10127888> (Lest 25.11.2013)

Thagaard, T. (2009) *Systematikk og innlevelse: en innføring i kvalitativ metode*. Bergen: Fagbokforlaget.

Whyte (1991) «Participatory Action Research: Through Practice to Science in Social Research», I William Foote Whyte (ed.), SAGE Publications, Inc., Thousand Oaks, CA, pp. 20-56. URL: <http://dx.doi.org/10.4135/9781412985383.n2> (Lest 29.11.2013)

Willig, C., & Stainton-Rogers, W. (2010). Introduction. In C. Willig, & W. Stainton-Rogers (Eds.), *The SAGE handbook of qualitative research in psychology*. (pp. 1-13). London: SAGE Publications Ltd. URL: <http://dx.doi.org/10.4135/9781848607927.n1> (Lest 30.11.2013)

Ytterstad, Andreas (2011) *Klimakrisen utfordrer objektivitetsidealet i norsk journalistikk* (online). URL: <http://www.idunn.no/ts/nmt/2011/04/art07?highlight=#highlight> (Lest 14.11.2013)

Vedlegg

Avisartikkelen «Millionbutikken»

I år omsetter den norske supporterklubben til Manchester United (MUSCS) for over 25 millioner kroner. Det er nesten på nivå med enkelte eliteserielag. I tillegg sender de over 10.000 nordmenn til «Drømmenes Teater» hver sesong. Overskuddet? Et sted mellom 500.000 og én million kroner.

Det lå nok ikke Per Harald Larsens villeste fantasier, da han i 1981 startet det hele.

– Det var en periode hvor det ble opprettet en del norske supporterklubber for Manchester United. Men så mente en kamerat av meg, Hans Lokøy at vi kunne gjøre det bedre. Og derfra og ut har det bare eksplodert.

Og det gjorde det. I dag har supporterklubben, som nå er skandinavisk, 44.500 medlemmer, hvorav 85 % er norske.

Manchester. Old Trafford. Wayne Rooney. Sir Alex Ferguson. For 40.000 nordmenn kommer man ikke nærmere himmelen. VG er med på supporterklubbens nyeste tilbud. Tematurer. De skal få den fotballgale enda tettere innpå Manchester United. Denne gang er det storkampen mot Arsenal. I tillegg til et eksklusivt møte med Gary Neville og flere av spillerne fra «Class of '92».

– Vi ønsker å gi supporterne muligheten til å oppleve noe mer enn bare en fotballkamp, forklarer reiseleder, Jørgen Rangnes.

Han har akkurat kommet hjem til supporterklubbens egen leilighet, midt i hjertet av Manchester. Den har de kjøpt for å kunne jobbe enda tettere på verdens største fotballklubb. Robin van Persie har scoret mot gamleklubben og United har slått en av deres argeste rivaler 2-1.

Og mens nederlenderens scoring ruller over TV-skjermen, telles det over at de 450 sesongkortene klubben har på Old Trafford er kommet inn. Så ringer telefonen. Det er en av de reisende som ikke finner hotellet sitt. Jørgen, som først prøver å forklare veien, ender til slutt opp med å ta på seg jakka og løpe ut for å hjelpe den bortkomne. Sandwichen fra Subway får vente.

– Det er mye jobb når det står på, men jeg elsker å gi folk den følelsen det er å gå inn på Old Trafford for første gang, smiler han.

Fra den spede begynnelse i 1981 er det nå ti fulltidsansatte som jobber i og rundt supporterklubben. I tillegg til det er det over 30 som hjelper til med å få hjemmeside, medlemsblad og supporterbutikk til å gå rundt.

– Det har jo blitt litt «big business» dette, men vi er en ideell organisasjon og har ikke som mål å tjene penger. Men etter en sesong sitter vi nok igjen med mellom 500.000 og én million kroner, forklarer styremedlem Bernt Hjørnevik.

Klokka har så vidt passert ni på søndag morgen. Lørdagens kamp er historie, men det venter enda mer Manchester United for de tilreisende. Fra de åtte hotellene supporterklubben har avtale med, busses 150 spente fans opp til Old Trafford for omvisning, museumstur og ikke minst... Middag med Gary Neville.

– Dette blir stort. Jeg gleder meg til å høre om karrieren hans og hvordan det var å spille for verdens beste klubb, sier en oppstemt Kenneth Bøe.

Han er sammen med kameratgjengen fra Måløy i Sogn og Fjordane. Kenneth er på tur nummer to, mens resten av gutta er førstegangsreisende. Men det koster for en 22 år gammel student å reise på fullt opplegg til Manchester.

– Med fly, hotell, kampbillett, omvisning og middagen blir det vel rett i underkant av 6500 kroner. I tillegg kommer jo flyturen til Oslo.

Men er det verdt det?

– Ja, absolutt! Det er verdt hver eneste krone. Og når vi fikk sitte så nærme gressmatta blir det en helt surrealistisk opplevelse, bekrefter Bøe.

Etter omvisning på Old Trafford, hvor garderobe og innbytterbenk er blant høydepunktene, går turen opp til en privat losje, som MUSCS har leid til 40.000 kroner for anledningen. Her skal de spise en bedre middag, med utsikt over en flomlyst katedral.

– Dette er kult, enes guttegjengen om når de finner seg et bord ved vinduet.

Etter en times forsinkelse kommer de. Spillerne som de bare har sett på TV. Med Gary Neville i spissen. 602 kamper, Champions League-trofé, åtte ligagull og tre FA-cupseire. Nå på en armlengdes avstand.

Luksuslosjen er fylt med en nervøs, nesten sermoniell stemning. Voksne menn, blir til gutter. Til og med lederne av supporterklubben ser ut som skolebarn. Dette er stort. Etter noen små formaliteter, spørsmål fra salen og historier om garderobekultur og scoringer, er det klart for fotografering. 150 stykker skal ha sin bit av heltene.

– Det var veldig moro å høre hva han sa. Spesielt om tida før han ble proff. Og bildet. Det skal opp på veggen, ler Bøe.

Han var like profesjonell under arrangementet som i løpet av sin United-karriere, Gary Neville. Og selv om smilene ble gradvis falskere, var han akkurat så fantastisk som de fremmøtte hadde håpet på.

– I løpet av de to siste ukene har jeg jo vært med på to arrangementer med den skandinaviske supporterklubben. Det er veldig inspirerende. Den norske fansen er lidenskapelige og det er virkelig unikt at det er så mange fans.

Og den tidligere United-kapteinen har hatt mye med Norge å gjøre opp gjennom karrieren.

– Som spiller satt jeg ved siden av Ole Gunnar Solskjær i garderoben og Manchester United har i min tid alltid hatt norsk innflytelse. Vi har også spilt et par kamper der borte og det er utrolig morsomt å reise rundt i verden og se hvor mange som støtter Manchester United. En vellykket tur er over. Og man kan se på de noe trøtte ansiktene at dette blir et minne for livet. Og supporterklubben. De har nok inspirert enda flere til å legge mer penger igjen i klubbkassa.

Kvalitative intervjuer

Intervju, Vegard Jansen Hagen

Hva tenker du om det å være journalist og supporter?

– Jeg tenker at det er, om ikke avgjørende, så i hvert fall en kombinasjon som kan virke utmerket. Den lidenskapen som ligger der, er spesielt viktig i den formidlingen vi driver med på TV. Den lidenskapen gir oss gjennomslagskraft i forhold til supporterne (seerne?). Vi har den samme genuine begeistringen for det som vi skal formidle, som seeren har.

– De to tingene vi gjør spesifikt er at vi snakker mye om det. Det handler om at folk skal være bevisste på hvordan de uttrykker supportersympatier. Det opplever jeg ikke som et problem. Det som heller er merkbart er at de (journalistene) overkompenserer for at ingen skal kunne ta dem på det. Dette er fagfolk som tar profesjonen sin på alvor og jeg ser oftere at de går andre veien og er mer kritiske, for å vise sin uavhengighet. Og det blir jo også feil. Særlig i forhold til supporterne av samme klubb... Så vi snakker mye om det å finne en balanse i dette.

– Vi er klar over denne problemstillingen og derfor ønsker vi å være åpne om det. Så da lar vi det være sånn. Ikke la det være en hemmelighet, at man får greie på det gjennom en medlemsliste eller annet. Journalistene skal ikke måtte late som de holder med en 3. divisjonsklubb for at det skal virke ufarlig. Da skal man heller være ærlig på det. Si at Liverpool er ditt lag. Og det tror jeg er en god grunnregel for journalister, uansett felt, at en faktisk er åpen rundt sitt ståsted og historikk.

– Vi har jo ingen mulighet til å gå etter helt «kjønnsløse» folk, uten en fortid og lidenskap for det de holder på med. Tvert imot. Vi får gode formidlere. De kommer med en pakke og den må vi bare være bevisste på også må vi være åpne om det. Det er først da vi klarer å håndtere det.

Når kom dere frem til at dere (TV 2) skulle ha en slik linje (åpenhet om supporterforhold)?

– Det har vært en prosess. Tidligere hadde jo vi den samme linjen som du referer til (VGs linje). Vi hadde det også sånn at enkelte journalister ikke fikk dekke dét og dét. Men så har det blitt sånn at fotball har blitt mye mer profesjonalisert, mer seriøst kan du si, hvor man tar fotballpublikumet mye

mer på alvor. Og i det ligger det også en helt naturlig utvikling hvor måten du henvender deg til publikum har endret karakter. Så litt av det «brød og sirkus» som lå tilbake til slutten av 90-tallet, eller TV 2s oppstart på mange måter, har endret veldig profil av fotballdekningen. TV 2 har gått fra å være en, ja, som sagt, «brød og sirkus» i den tiden, til det som vi har i dag. Som er en ultra-kompetent, seriøs tilnærming til fotball. Hvor den viktigste jobben for oss er ikke å få de som ikke er interessert i fotball til å se på, men de som er interessert i fotball til å føle at de blir tatt på alvor. Og i det har det også vært en bevisstgjøring, en profesjonalisering av alle medarbeiderne, som har gjort alt dette naturlig. Alle disse tingene er gjennomdiskutert og det er ingen hemmeligheter rundt det og vi vet hvordan vi skal håndtere det. Og derfor har det også vært mulig å si at folk kan dekke de klubbene.

– Når det er sagt, burde man ikke dekke Vålerenga og være medlem av «Klanen». Det bør være et avklart forhold til det. Men meg bekjent i hvert fall, avviker folk det og håndterer det på en god måte.

Ser du noen utfordringer i det å være journalist og det å ha et supporterforhold? I forhold til integritet/seerne dine?

– Ja... Du kan jo si at det er en problemstilling vi er bevisste på og en problemstilling vi bruker tid på å diskutere. I forhold til... Jeg tror jo til syvende og sist at det vi blir dømt/vurdert på er det vi leverer. Og dermed kan du jo si at hvis det.. EKS: Morten Stokstad gjør i sitt journalistiske virke, er nærme det supporterforholdet svart, hvitt, elsk, hat, ville det vært problematisk. Faktum er at Morten Stokstad, som er et utmerket eksempel å dra frem her, har dokumentert gjennom en årrekke at han er i stand til å håndtere de utfordringene som ligger her, og per i dag er en nyhetsjournalist med en dokumentert balanse i både den kritiske tilnærmingen og i det positive sakene, når det kreves.

– Så en problemstilling, ja og definitivt noe vi må tåle. Men så lenge det vi viser utad mot publikum er av den kvaliteten det er, så har vi valgt å legge oss på den linjen at det går bra. Vi har et miljø med en veldig sterk «feedback-kultur», som gjør at det er store og sterke diskusjoner innad i redaksjonen, hvilket også er med på å holde folk på tå hev. Jeg tror at i et mindre miljø, uten den type diskusjoner, ville sett mange flere uheldige virkninger fra det. Jeg tror at med den kulturen vi har i TV 2 i dag, er i i stand til å håndtere det.

Om Vær Varsom-plakaten punkt 2.2, integritet og ansvar. Føler du sportsjournalistikken er i en særstilling her?

– Jeg tror det var det, på et vis. Men jeg tror sportsjournalistikken er i rivende utvikling, det som skjer i Asker og Bærum tingrett nå, er et eksempel på noe vi kommer til å se veldig mye mer av i årene som kommer. Nemlig at sportsjournalistikken kommer til å kreve en kompetanse utover det å være stor sportsentusiast. Som nok var det grunnleggende før. At en kunne mye om sport, også hadde man en, ja, at man var gode i en av formidlings-sjangrene.

Så snart holder det ikke være tidligere eliteseriespiller og bli ekspert?

– Nei, i hvert fall ikke ekspert. Du kan jo si... Her kan du jo kanskje si at hvis sportsjournalistikken var i særstilling på et område, ville det jo vært i det. Altså den meningsbaserte delen av det. Jeg vil tro at de fleste som er politiske kommentatorer har en journalistisk bakgrunn og ballast. Men de tilsvarende profilene innen sport og fotball, har jo ofte ikke en snev av journalistikk i seg. De er i et journalistisk miljø, vi forsøker å påvirke dem i å ta opp i seg journalistikken, og ha evnen til å bruke den til å problematisere ting, vurdere ting, til å spisse meningene sine. Men vi ser jo det at de har levd 30 eller 40 år i et annet miljø, som er mye, mye sterkere.

– Hvis det er en unntakstilstand innen sportsjournalistikken, så er det på mange måter det «ekspertene» står for. Men for kommentatorer og reportere, så er det nøyaktig de samme reglene som gjelder for dem som for politiske journalister, eller i næringslivet, eller hva det måtte være.

Får dere mange tilbakemeldinger fra publikum, når dere har en slik åpen linje for supporterforholdet til journalistene?

– Hvis du tar en kamp som Liverpool Manchester United, så er det... Øyvind Alsaker han er da utskjelt av sine egne, for å kalle dem det, for å... Fordi de mener han har konvertert til Manchester United. Og han er selvfølgelig skjelt ut av Manchester United-fansen fordi de hører jo at han er en Liverpool-fanatiker, som bare er der for å snakke opp Liverpool og ned Manchester United. I dette her ligger det jo en forutinntatthet i forhold til hva som er hans posisjon, men vi ser jo samtidig at hvis vi sa til Øyvind at dette skulle ikke han være åpen på nå, så ville det ha vært uærlig og en ville blitt avslørt på det. For det er så lett å gå inn å se i fortiden hans. Altså tidligere intervjuer, medlem

i Liverpools supporterklubb, snakket med ungdomsvenner eller hva det måtte være for å finne ut av det. Da ville en hatt den «driven» når man forsøker å kaste et slør over noe. Så jeg har mye mer tro på at en er ærlig. Også vet vi at folk uansett vil forsøke å høre det de vil. Men i det store og det hele, tror jeg den ærligheten og oppriktigheten er noe vi tjener på i det lange løp. Jeg tror.. *La dørene være åpne, så blir de ikke så spennende å sparke inn.* Så jeg tror vi må være det og jeg kjenner jo ingen i vårt miljø som har hatt et ønske om å komme inn der og drive med formidling i sportsjournalistikken og i en sportsredaksjon, som ikke har hatt med seg den supporteren i seg. Og skjønt, ved å være i et profesjonelt miljø over tid, at det innebærer også et ansvar for hvordan du håndterer den delen av det. Hvordan supporteren er her. Supporteren er «passion», men faget er her og det handler om balanse, objektivitet og integritet, i forholdt til det en skal gjøre. Hadde jeg hatt en følelse av at det var ute av kontroll, eller folk ikke skjønnte det ansvaret som lå der, ville vi håndtert det på en annen måte. Per i dag tror jeg åpenhet rundt det og det og snakke om det, er vår måte å gjøre det på. Også har jeg respekt for at andre velger å håndtere det på en annen måte. Kanskje også hvis vi primært hadde vært i print (trykt presse), så kan det også hende at det hadde kommet noe. Vi har jo veldig mye av dette som vi ønsker å utstråle, som ligger i begeistringen. Altså begeistringen for å formidle noe. For å komme gjennom med et budskap i TV. Det er jo der den «supporterdriven», det at du identifiserer deg med det. Det at du forstår lidenskapen er avgjørende. Har du ikke den, men en revisors inngang til det, så tror jeg også at det er ingen som vil bruke tid på oss som formidler innen sport.

Sett i forhold til VG. Jeg har pratet med Jon Martin Henriksen og Knut Espen Svegaarden. Og de skulle gjerne ønske at de kunne dekke lagene sine. Hva tenker du om den linja VG har lagt seg på?

– Oi.. Ja... Jeg må bare finne en god måte å si det på. Som sagt har jeg stor respekt for det. Men hos oss ville jeg brukt det, altså «Svea». Det han.. Ja, hvis det er noe i journalistikken i dag trenger, så er det jo særpreg, identitet, noe som er unikt. «Svea» sine kunnskaper om Manchester City, «Svea» sin tilnærming til City, og lidenskap for det, er unik. VG har jo også valgt å ham til å skrive/komme på trykk med en del personlige spalter rundt Manchester City. Som jeg syns har vært noe av det beste jeg har lest på trykk i VG på veldig mange år. Så jeg ville jo brukt det aktivt. Men det VG gjør da, er å ha bilde av ham i City-drakt. De avklarer det veldig tydelig, og jeg er ganske sikker på at de gjør det samme som oss; de snakker grundig gjennom det på forhånd. Og jeg tror at hvis du kommer ut med det og viser at «dette er mitt ståsted. Dette er min personlige mening», så fungerer det aldeles utmerket.

– Så får det være opp til VG om de ønsker ham i den generelle formidlingen av Manchester City. Jeg opplever jo at selv det personlige han skriver, viser at han har en fornuftig tilnærming til det. Og jeg ville betrodd «Svea» til å dekke Manchester City i vår redaksjon. Det jeg ville vært bekymret for, ville heller vært den andre biten. At han hadde vippet for langt den andre veien. For å vise det. All erfaring tilsier at det er nesten vår største utfordring. At en blir for hissig på å vise den uavhengigheten. Og at man da går for langt; At «jeg kan dekke Arsenal. Det er ikke noe problem». Så derfor er denne dialogen viktig for oss.

– Det er i hvert fall min mening om det. Men VG har valgt sin linje, og det svarer de sikkert best for selv. Men hos oss Svegaarden kunnet dekke City og Henriksen Manchester United. Det hadde de hatt muligheten til.

– Vi er supportere. Men når vi er på jobb, er vi først og fremst journalister.

Intervju, Trond Johannessen

Fortell meg først litt om arbeidserfaringen din i VG.

– Jeg begynte i VG høsten '92. Da jeg gikk på journalisthøgskolen og jobbet som red.ass. Fikk sommerjobb i 93' og gikk på skolen et år til og fikk sommerjobb i 94' og etter 20. juni 1994 har jeg fått fast månedslønn av VG og jeg har fra 94-2000 skrevet om alt mulig rart. Mest fotball, men jeg var og dekket OL, alpint og en del andre ting. Fram til 2000 var jeg vanlig journalist. Fra 2000-2004 var jeg nyhetsleder på kvelden. Så var jeg i London som korrespondent ett år og så var jeg tilbake igjen og da var jeg nyhetsleder på dagtid fra 2005 til 2009 og så var jeg avdelingsleder fra sommeren 2009 til sommeren 2013. Også har jeg vært og dekket det som var av fotballmesterskap. Bortsett fra det som var i fjor. Det hadde jeg i min deal at jeg kunne komme meg ut når det skjedde. Ja. Thats it.

Og nå jobber du med?

– Nå skriver jeg om internasjonal fotball. I mange forskjellige former. Vi har jo tenkt litt på denne jobben og føler vi nå har funnet en form på det, men hovedkonklusjonen er at jeg skriver om internasjonal fotball. Det kan være kamper, reportasjer, refleksjoner, meninger. Litt sånn som det står i dagens avis. Så det kan være mye rart egentlig.

Har du et favorittlag?

– Jeg hadde jo det da jeg var yngre. Jeg holdt jo selvfølgelig med Fredrikstad. Byen jeg er fra. Det er ikke noe lag som har gjort det spesielt bra i den tiden jeg har vært journalist. Også hadde jeg jo sympatier for Liverpool i mine yngre dager. Helt fra den første kampen jeg husker, som var FA-cupfinalen i 1970. Da Liverpool ikke var så veldig gode. Men jeg er jo ikke supporterklubbmedlem. Det har aldri nådd det punktet hvor jeg omtaler Liverpool som «vi». Det er veldig rart for meg at folk sier det. Jeg vil aldri kunne si det om et engelsk lag. Men det har jo roet seg, så jeg løper ikke rundt stua når Liverpool scorer mål lenger. Som jeg kunne gjort før. Når det gjelder Liverpool har det blitt litt pinlig. Det er ikke mer enn et halvt år siden det kom opp navn på spillere der jeg ikke visste hvem det var. Så jeg måtte snike meg litt unna sånne Liverpool-diskusjoner med Geir Juva. Late som jeg måtte ta en telefon og sånt. Så tung kunnskap om det som skjer har jeg vel ikke.

Hva tenker du om det å være journalist og supporter?

– Langt på vei syns jeg det beste hadde vært om de fleste ikke hadde noen veldig sterke sympatier for et lag. Jeg ser jo selvfølgelig at det er veien inn til journalistikken. Interessen for fotball spesielt, for veldig mange, er gjennom et lag. Så da blir det veldig rart å si at nå er du journalist, så da får du ikke lov til å ha et lag, liksom. Så at noen liker det laget bedre enn, greit nok, men at man skal profilere seg selv som en sterk supporter av et lag, da bør mediebedriftene tenke gjennom det og gjøre det på en åpen måte, hvis de vil at de skal dekke de kampene. Som for eksempel Svea. Når han skriver om Manchester City. Som Norges mest profilerte Manchester City-supporter, det er ingen i nærheten, hvis han skal dekke en city-kamp, så handler det null prosent om at Svea kan gjøre det på en helt grei måte. Men det er ikke det det handler om. Det handler om det mottakeren tar i mot det han skriver. Og mottakeren leser det som at her er det en City-supporter som skriver, og da er det et problem hvis han skal gjøre det uten at vi forteller at han er City-supporter. Da har vi et problem i kommunikasjonen med leserne. Og det kan være at han også ender opp med å være mer kritisk. Altså hvis City slår United og Svea skulle skrive om den kampen, så ville jeg nesten tro at han ville være mer kritisk enn andre, for å vise at han ikke er City-supporter. Da blir det vridd den andre veien. Og det blir også feil. Altså, hvis City slår United, så er det bare hyllest, hyllest, hyllest som gjelder. Det er ikke noen vits å begynne å lete bak resultatene og være ekstra kritisk. Du forstår poenget. Jeg syns også det er unødvendig av en del journalist å bruke Twitter for å dyrke sitt eget forhold til det laget der. Jeg syns man stiller seg selv i en rar situasjon. Man bør prøve å unngå det. Da jeg var leder, så skrev ikke Svea om City og Jon Martin Henriksen, som har bodd i

Manchester og skrevet for united.no i lang tid og skaffet seg mange kilder som sikkert kunne gjort så han fikk ut god journalistikk på det, men det er veldig, veldig mange mennesker som oppfatter han som en United-mann og da blir det vanskelig.

Når bestemte VG seg for å kjøre denne linja?

– Jeg kan ikke huske hva som startet det, men vi har alltid vært litt forsiktig med sånt. Det er først nå de siste årene hvor man profileres veldig gjennom internett, at det blir veldig synlig. Det har jeg ikke noe godt svar på når det startet. Det er ikke noe bare jeg mener. Truls Dæhlie er krystallklar på det. Han mener, slik jeg husker, at ingen journalister bør ha noe favorittlag. Han mener at det bør være helt sterilt.

Hvorfor syns VG det er viktig?

– Vi sliter med kommunikasjonen med leseren hvis vi ikke er åpne hele tiden. Når Davy Wathne er Brann-supporter, Brann-tilhenger med hele seg, hele tiden, så vet alle som ser på TV det. Det han sier kan vi lese i Brann-kontekst. Men det er ikke han som er ute og dekker kampen, eller han som avgjør at det er straffespark. Det er ikke han som er ute og gjør de journalistiske vurderingene. Hvis det hadde vært en TV 2-journalist som dekket Brann på treningene hver dag og som også hadde vært en dedikert Brann-supporter, så mener jeg at TV 2 hadde hatt et større problem med det. Men at de bruker Davy Wathnes profil, syns jeg ikke er noe stort problem. Det er litt som oss og Svea. Vi kan bruke han om Manchester City hvis det passer seg, men det er ikke i nærheten av å være så ofte. Hadde Svea vært veldig Vålerenga-supporter for eksempel, så kunne jo han gjort det på samme måten her, når han skriver. Øyvind Alsakers forhold til Liverpool er en litt annen sak, som TV 2 får svare på selv, men det er sikkert en masse reaksjoner hvis han kommenterer straffesituasjoner eller dommerfeil. Men akkurat den supporterdelen. Jeg syns jo egentlig at det er et større problem når man kommer til norske klubber. Fordi da snakker vi om ganske store bedrifter, som omsetter for ganske mye penger. Og hvis det da er supportere som dekker de lagene. Så kan man komme i en situasjon hvor man som journalist ser at det er en sak som er veldig negativ for «mitt» lag. Nå kjenner jeg han så godt og når vil ikke han at vi skal lage den saken. Og da er det kanskje lettere å ikke gjøre noe med den saken. Det er en fare. Og en unødvendig situasjon å sette seg selv i.

– Bare for å ta det. NN som liker Manchester United, det er ikke noe problem at han skriver om Manchester United, vil jeg tro. Men i det øyeblikket man har skrevet for uniteds supportertermagsin gjennom flere år og har et ekstremt kjent forhold til klubben. I det øyeblikket man skriver i Manchester Citys supporterblad hver eneste gang det kommer ut, skriver blogger på Manchester Citys supporternettsted, sitter i Manchester City-drakt på TV, da mener jeg at vi passerer en grense, som hvis vedkommende skal skrive om det laget, bør vi fortelle om hva slags forhold han har til klubben. Men bortsett fra det syns jeg ikke VGs linje er så veldig annerledes fra andre.

Føler du at sportsjournalistikken har en lavere terskel for integritet og ansvar når det kommer til punkt 2.2 og 2.3 i Vær Varsom-plakaten?

– Det vet jeg ikke om jeg har noe godt svar på. Men jeg ser i utgangspunktet på sportsjournalistikken som hvilken som helst annen journalistikk. Jeg syns ikke at vi liksom kan komme unna med at det bare er underholdning og morsomt. Det er såpass store penger involvert i idrett og særlig innen fotballen som gjør at sportsjournalistikken er nødt til å holde tunga ganske rett i munnen. Og det nytter ikke å bare vifte det bort og si at det er morsomt og underholding.

Så de samme reglene gjelder for en sportsjournalist, som hvilken som helst annen journalist?

– Ja. Jeg vil mene det.

I løpet av din tid i VG. Har dere fått mange tilbakemeldinger på hvordan dere gjør det? I forhold til hvordan dere nekter «Svea» og Jon Martin Henriksen å dekke laget sitt?

– Nei. Men nå har jo ikke de skrevet om det da. Så de reaksjonene ville nok heller kommet hvis de hadde gjort det. VG var jo i en situasjon her for halvannet til to år siden, som forteller ganske mye om hva det handler om: Da Navn Navnesen (anonymisert) skrev en sak etter ligacupfinalen; «Stor jubel, liten pokal», noe i den duren. Om det var Facebook-grupper eller hva det var for noe. Det var uansett veldig mange som slo seg sammen for å boikotte VG. Fordi de hadde søkt på Navn Navnesen og funnet ut at han som fjorten eller femtenåring hadde spilt for et eller annet lag oppi der og svart favorittklubb Manchester United på deres hjemmeside. Og det var det som skulle til. Og du spurte «når startet det?» Men altså. Dette er egentlig internettverdenen har gjort at folks sterke tilknytninger til enkelt klubber blir så synlige. Og når hans uskyldige svar om sitt supporterforhold i en sånn dum equete, for mange, mange år siden, klarer å skape en sånn hatreaksjon overfor VG,

forteller det ganske mye om hva det handler om. Og det var en helt fin sak. Det var en bra måte å løse det på. Men la oss si at «Svea» hadde skrevet den saken: Manchester City slo Liverpool i finalen. Liten pokal, stor klubb, og gitt uttrykk for at Liverpool hadde vunnet en «Mikke Mus»-finale. Den mest profilerte City-supporteren i Norge som skrev den saken. Hadde det vært uproblematisk? NEI! Alle ser at det ikke går. Og hvis folk mener at det går, er jeg så ekstremt uenig. Men jeg sitter ikke på noen fasit.

Åpenhet er et viktig ideal i journalistikken. Og dere forteller det hvis «Svea» eller Jon Martin skal skrive om lagene sine. Men dere lar andre journalister skrive om laget sitt. De har ikke noe utad supporterforhold, men teksten deres kan jo allikevel være farget av det forholdet. Syns du det er problematisk?

– Nei. Altså, det finnes ingen skarp grense her. Om du er supporter fra én til til og du passerer fem, får du ikke lov til å skrive om laget ditt. Den skalaen finnes ikke. Det er en magefølelse som man må ha. Og det kan godt hende at hvis en skriver om Everton og liker Everton, at det vil prege det han skriver noe. Det blir helt umulig å si at man ikke får lov til å like et lag. Men jeg syns det er en veldig stor forskjell på det og være en tung, profilert supporter av en klubb, hvis du skal dekke det på en vanlig måte.

Føler du at VG er nærmere objektivitetsidealet enn TV 2?

– Nei, det har jeg overhode ikke behov for å gå inn på. Jeg bare registrerer det jeg er inne på med Davy Wathne. Og jeg som seer har ikke noe problem med det. Fordi han har Brann-hatten på seg for meg, hele tiden. Og da vet jeg det. Og da hører jeg det han sier med de brillene.

Det er ikke noe tvil om at Svea og Jon Martin kan mye om klubbene sine. Føler du at VG mister noe ved å ikke la dem skrive om lagene sine?

– Nei.

Hvorfor?

– Hvis de vet ting og er profesjonelle i forhold til det her, så får de gi de sakene over til andre. Og uansett så mener jeg at saker som de sitter på og den kunnskapen de har, kan ikke de. Altså: hvis det

er helt vanlige saker, så må andre gjøre det. Og da er det egentlig ikke noe vi mister. Det vi eventuelt mister, er noe vi ikke kan ha selv. Hvis ikke de vil fortelle om det. Så nei. Jeg syns egentlig ikke det.

Intervju, Knut Espen Svegaarden

– Alt hadde vært mye enklere hvis ingen hadde visst hvem noen hadde holdt med og alle diskusjoner hadde vært langt bedre.

Hvorfor det?

– Fordi at med en gang man vet hvilket lag et menneske holder med, får du en forutinntatthet om hans meninger. Både om hans eget lag og de som anses som konkurrenter. Det vil veldig ofte ligge i bakhodet på folk når du vet det. Derfor hadde det vært mange flere interessante diskusjoner både på radio, TV, Twitter og alt, hvis ingen hadde visst hvem noen hadde holdt med.

Er det noe du kunne gjort annerledes for at folk ikke skulle vite om din forkjærlighet for City?

– Når det gjaldt meg, ble det vanskelig. At jeg holdt med City var ikke noe problem for noen før denne rikdommen kom inn og noen måtte forholde seg til klubben på en helt annen måte. Også var det ingen kjente mennesker som holdt med dem. Så ble det veldig til at folk spurte veldig mye meg.

– Jeg kunne jo en del om det. Men så ble det sånn at vi (VG) frontet det litt også. Jeg skrev litt personlig om det, og da ble det litt sånn "no way back". Så da fikk jeg plutselig beskjed om at: "Nei nå, får ikke du lov til å skrive om Manchester City-kamper mer. Så sier jeg at; det er jo dumt at dere ikke lar han som kan mest om City i hele Europa, utenom England, skrive om det laget. Det må jo være litt dumt. Ja, men alle vet jo hvem du holder meg og de leser det på den måten. Okei.

– Jeg syns fortsatt det er jævlig dumt, men jeg respekterer det. Jeg syns det er dumt at ikke VG bruker meg på det jeg kan aller mest om. Men samme det...

TV 2 har jo en helt annen holdning til akkurat dette?

– Ja. De tenker helt annerledes. Det er for så vidt interessant. Både TV 2 og Canal+, da jeg jobbet der en del, valgte å være veldig åpne om det; Kenneth Fredheim var Arsenal, Øyvind Alsaker

Liverpool, Dag Solheim Arsenal, Lars Tjørnås Queens Park Rangers, osv.. Tor Rune Haugen var Leeds, Øyvind Johannessen Tottenham, osv.. De var ikke noe redde for det i det hele tatt. Også ble jo jeg invitert en del, jeg satt vel med City-drakt der et par ganger også, det fikk jeg vel ganske klar beskjed om at det kunne jeg ikke gjøre (av VG). Så jeg skjønner det på en måte, men på en annen måte er det liksom sånn at...

Om det å være supporter og journalist:

– Men hvis vi går tilbake til det du åpnet med, som var utgangspunktet ditt, så er det en grunn til at jeg og mange jeg kjenner har sen sånn type jobb. Det er jo fordi vi fant et lag og en liga som vi elsket. Og da kan man ikke bare kutte det ut. Men jeg har aldri en agenda. Jeg har vært på Old Trafford hundre ganger, jeg kjenner kanskje flere folk der enn jeg gjør i City, for jeg har jobbet så mye med dem, det har vært masse nordmenn der, jeg har vært der en haug med ganger. Jeg har aldri hatt noen problemer med det. Jeg vil påstå at jeg kanskje er den mest nøytrale av alle fotballskribenter som har et lag. selv. Jeg skriver aldri noe negativt om folk, jeg kan veldig mye om alle lag, jeg har ingen problemer med det i det hele tatt.

Da du skrev om City, var du noen gang i overkant positiv?

– Nei. Det er heller motsatt. De gangene jeg skriver om dem, får jeg vel egentlig mest beskjed av folk jeg kjenner om at jeg er for negativ.

Er det i frykt for å virke partisk?

– Det kan kanskje ligge en liten sånn greie der. Men jeg forsøker å være objektiv jeg. Objektiv og litt forsiktig. Og har den historien som jeg har med det laget, så tror man ingenting.

Om forholdet til City og VGs syn:

– Men altså. Mitt forhold til City er et større problem for VG enn det er for meg. Jeg ville ikke hatt noen problemer med å gå på City-kamper og skrevet en helt nøytral sak/vurdering om det. Men de mener jo da at det er et problem og vil ikke at jeg skal gjøre det. De gangene jeg kan gjøre det, så må jeg uniformeres. Sånn som jeg gjorde på slutten av sesongen 2011/2012, fordi det var så nytt at City kunne vinne ligagullet, at da tok de på meg en drakt. Og da så alle hvem jeg holdt med, uten at de måtte lese det, om du forstår meg.

Det er tydelig at sportsredaksjonen til VG frykter at de skal miste noe integritet?

– Ja. Og jeg har respekt for det. Men engelsk fotball er jævlig spesiell. I den forstand at det kommer fra lidenskap. Du finner deg ikke et lag når du er 28 år. Du finner deg et lag når du er en liten gutt.

Og du hadde kanskje ikke blitt sportsjournalist hvis du ikke hadde hatt det supporterforholdet?

– Selvfølgelig ikke. Og det er jo sånn det ofte er. Morten Stokstad tror jeg er den eneste jeg kjenner som er lidenskapelig fotballmann, uten å ha et engelsk fotballag. Men han har Lillestrøm igjen da. Jeg har heldigvis ikke noe norsk lag. Så der er det ingen som kan ta meg på noe. Ikke noe favorittlag i det hele tatt. Og takk for det!

Så du føler det har skapt problemer for deg?

– Jeg syns bare det er litt trist. At du har en kveldsvakt, for eksempel, også er det en kamp hvor City er involvert, også kan ikke jeg skrive om det.

Hva tror du leseren tenker om det du skriver (da du skrev om City eller når du skriver om en rival)?

– De fleste som leser om det og er interessert, skjønner at man har et eller annet lag. Men jeg får jo mest beskjed av folk om at jeg er ekstremt nøytral og aldri "disser". Jeg har ingen dårlig samvittighet i det hele tatt. Jeg kan ekstremt mye om jævlig amnge lag, for å si det pent.

Si du hadde fått lov til å skrive om City. De hadde slått United 6-1 på Old Trafford. Måtte du holdt tilbake en rekke følelser da?

– Jeg har jo vært på mange sånne kamper. Og du får et ekstremt profesjonelt forhold til det der veldig, veldig fort. Jeg skrev om City-United 3-1, siste kampen på Maine Road i 2002. Og du tar på deg en annen hatt. En profesjonell hatt. De eventuelle følelsene kommer etterpå. Jeg er ekstremt profesjonell. Jeg tar meg for eksempel aldri en øl hvis jeg er på kamp. Uansett hvilken. Det er en helt bevisst måte å jobbe på. Du må være iskald og beregnende. Etter jobben er ferdig kan du kanskje legge vekk den og tenke annerledes.

Du føler ikke at det er noe problem?

– Nei. Ikke i det hele tatt.

Om Vær Varsom-plakaten punkt 2.2. Er sportsjournalistikken unntatt?

– Nei, men når det gjelder sport må du tenke litt annerledes. Ta Gunnarsson-saken for eksempel. Der sitter det folk som ikke har peiling på hvordan det fungerer. De aner ikke. Sånn er det litt her også. Sport er annerledes. For de fleste som jobber med det har vokst opp med det som en lidenskap. Det er litt det samme som politiske reportere, selv om det nok kommer litt seinere. De har jo et parti de også.

– Én ting er litt rart. Men det er bare sånn jeg ser på det. Folk er mer kritiske hvis du har et engelsk fotballag enn et norsk. Men det kan godt være at det ikke stemmer. Det er bare inntrykket mitt.

Hva tenker du på da?

– Jeg tror ikke det finnes noe i journalistikken som folk følger mer med på enn engelsk fotball. De studerer det med lupe. Kunnskapsnivået der er jævlig høyt i forhold til mange andre ting.

Det er kanskje da en begrunnelse for at VG ikke vil at du skal skrive om City? Ville det vært annerledes hvis det bare var en nisjesport?

– Det hadde det. Det er jeg ganske sikker på.

Kan du trekke frem noen utpregede fordeler/ulempes ved det å være supporter og sportsjournalist?

– Hvis man kjenner den klubben godt og har mange kontakter der, er det dumt av avisa og ikke benytte seg av det. Det er jo noe lettere for meg å få tilgang til ting i noen klubber, hvis jeg selv vil. Men jeg gjør jo ikke det, for det er det jo ikke noe poeng i.

Du føler at VG er skadelidende at du ikke får skrive om City?

– Ikke veldig mye. Men i noen situasjoner syns jeg det. Hvis jeg har noen greier på City, må jeg si det til noen andre som skal skrive det. Det oppleves litt rart. Men de prøver virkelig å være

"straight". Engelsk fotball er såpass spesielt at, skal man nekte Øyvind Alsaker å kommentere Liverpool liksom?

Om profesjonalitet:

– Folk sitter og hører etter vet du. Av alle de journalistene jeg kjenner, er det utrolig flinke folk som tar på seg den profesjonelle hatten når de er på jobb. Men når du er alene og hvis du har lyst, kan du ta på deg den private hatten igjen. Det har noe med profesjonalitet å gjøre. Du har et veldig stort ansvar som kommentator eller journalist, i hvert fall i de største avisene, når det kommer til det å være "straight". Enten det gjelder konkurrenter eller andre lag. Jeg syns bare det er trist at VG ikke bruker kompetansen min. Ellers spiller det ingen rolle for meg. Jeg har nesten like stor kunnskap om Liverpool, United, Chelsea, alle jeg. Det spiller ingen rolle sånn sett.

Men det er litt kjedelig at du ikke får skrive om City?

– Jeg bare føler at det lager unødvendig krøll. Vi får se hva som skjer nå som det blir ny nettsatsing. OM VGs holdning:
– Det er vel bare VG, tror jeg, som kjører så knallhardt på akkurat på det her.

Tror du folk har fått et annet inntrykk av VG? I forhold til TV 2, som kjører en annen profil?

– Det er vel kanskje det de håper på. Men hva er det å være nøytral egentlig? Jeg syns det er langt verre hvis man holder med.. Sånn som Morten Stokstad da, som holder med Lillestrøm. Jeg oppfatter det som langt verre håndterlig. Det er derfor jeg sier at jeg er veldig glad for at jeg ikke har noe norsk lag. Hadde Morten jobbet her, som han jo gjorde før, hadde han nok ikke fått dekke LSK. Og da hadde nok han tatt den samme diskusjonen; Skal ikke jeg få dekke dem, jeg som kjenner dem best og får flest nyheter. Og da hadde det blitt en ny diskusjon.

Det blir en vurdering av goder/onder?

– Ja, jeg mener det. Men jeg gidder ikke ta den diskusjonen mer. Jeg har diskutert det nok og har vært nok oppgitt over at de ikke vil bruke min kompetanse på et lag som faktisk er litt viktig å ha litt kunnskap om nå. I hvert fall siden 2008. City var jo ikke noe vi skrev om før, da var det andre

ting som skjedde. Men nå har det blitt litt annerledes og det trengs kunnskap om hvorfor det har blitt sånn og hvem, hva, hvor.

– Men når de ikke vil at jeg skal bruke den så... Jeg er ikke bitter eller sur. Jeg registrerer det og jeg er uenig. Og jeg syns det er synd for VG at de ikke vil bruke det. Jeg syns det er mer synd for VG enn for meg. Jeg har nok å holde på med. Så det "Does'nt really matter"

– Men akkurat England. Vi kjenner det ikke så godt. Du har et oppvekstforhold med dem, som ikke forsvinner uansett hvor mye du jobber.

Men tror du VG har kommet positivt ut av det med tanke på leserne?

– Jeg tror ærlig talt ikke det. Jeg tror ikke det har noe å si. Jeg tror, at etter Twitter og Facebook og alt, så er de fleste klar over hvem jeg holder med. De fleste ser hvor lite jeg roser jeg roser det laget og hvor lite jeg skriver negativt om andre. Jeg er ekstremt nøytral. Jeg skriver mye heller på Twitter om andre lag. Med en gang jeg skriver om City på Twitter, er det alltid noen som leser det med bakgrunn i at jeg er City-supporter. Derfor er det mye morsommere å diskutere andre lag.

Da slipper du å bli forhånds dømt for meningene dine?

– Helt riktig.

Intervju, Jon Martin Henriksen

Har du et favorittlag?

– Ja, jeg holder med Manchester United.

Hvor lenge har du jobbet som journalist?

– Siden 2005.

Du har jobbet i både VG og TV 2. Hva gjorde du i TV 2?

– Da var jeg Premier League-reporter, mens jeg bodde i London. Både skrivende og TV. Da gjorde jeg alt fra å dekke kamper, lage reportasjer, til å gjøre forhåndssaker. Over hele landet.

Hadde du, som Manchester United-supporter, noen restriksjoner mot å dekke dem?

– Nei. De syns jo heller det var... De hentet meg på bakgrunn av at jeg hadde jobbet to år med Manchester United før jeg dro dit. Så de mente jo det da var, de ville at jeg skulle jobbe med Premier League og da spesielt Manchester United, fordi jeg kjenner dem godt. De mente det var en styrke at jeg dekket United og det var overhode ingen restriksjoner i det hele tatt. Enten det gjaldt United, Liverpool, Chelsea eller Bolton, for den saks skyld. Det hadde ingenting å si.

Du har vært ansatt i United Supporteren (Den norske supporterklubben for Manchester United)?

– Først var jeg boende Manchester-korrespondent i ett år. Og så var jeg redaktør for nettsiden, united.no i ett år.

Har du noen gang tenkt på deg selv som supporter på jobb som journalist?

– Nei, veldig lite. Det er sikkert mange som ikke tror det, men jeg har aldri tatt meg selv i å juble mens jeg sitter på en pressetribune og ser United. Det har jeg ikke noe problem med. Det er jo jobben min. I andre yrker også, hvis man er påvirket av et eller annet, samme hva man tenker om det på privaten. Du kan jo ikke være politisk engasjert og stemme FrP og konsekvent prøve å rakke ned på Arbeiderpartiet. Alle har en tilhørighet til noe og det er derfor man holder på med dette. Alt startet jo med at man hadde en eller annen opplevelse og et forhold til det. Men, nei. Det er kanskje opp til andre å bedømme, men jeg har aldri følt at jeg har latt det (supporterforholdet) gått utover jobben min, at jeg holder med et fotballag.

Ser du på det som en fordel eller en ulempe å være United-supporter og dekke dem?

– Det kommer helt an på hvordan du takler det forholdet. Jeg mener at det kanskje bare er én mann, Lars Morten Olsen, som kjenner Manchester United bedre enn meg, på innsiden. Og hvis det ikke er en fordel? Jeg kan få tak i mennesker som ikke mange andre kan få. Jeg har vanskelig for å se at det er en ulempe. Jeg skjønner også argumentet på andre siden. At du, sånn som jeg, har en åpenbar link til klubben. Det er bare å «google» meg, så skjønner du hvilket lag jeg holder med. Og hvis noen spør, trenger du ikke ljuge om det heller, men så lenge man leverer sakene og gjør det profit. Altså den dagen det begynner å gli over, at det er opplagt at jeg holder med United i saken og det

som skrives, da er det et problem. Men det har det vel egentlig aldri vært. Så da syns jeg det er en fordel altså.

Tror du det er mulig å være upåvirket av supporterforholdet ditt i jobbsammenheng?

– Ja... Selv her på VG-huset, flyr jeg jo ikke rundt og jubler når United spiller. Det får jeg gjøre hjemme eller når jeg er på fotballkamp. Her er jeg på jobb, det er det jeg lever av, så får jeg holde på med det andre ellers. Det er klart at det godt kan ligge noe i underbevisstheten min, som det gjør med alle andre. Alle her på VG-huset holder jo med et fotballag.

Om Vær Varsom-plakaten punkt 2.2:

Er sportsjournalistikken i særstilling når det kommer til objektivitet og nøytralitet?

– Ja, jeg tror i større grad at folk i sportsjournalistikken har tilhørighet. Det er mye vanskeligere... Det blir annerledes å dekke et band, selv om det egentlig ikke er det. Jo, det er jo det. Det er forskjell på det liksom. Men det er lettere. Det burde nok ikke vært sånn, men sportsjournalistikken har en egen evne til å leve litt på egne premisser. Du ser jo det. Du har Stokstad i TV 2, som du vet er Lillestrøm-supporter. Og alle kommer inn i den fotballjournalistikken fordi de holder med et lag, som regel. Og derfor blir det sånn, tror jeg. Om det er riktig eller ikke. Fotball er en sånn lidenskapelig greie. Derfor tror jeg det er helt, jeg tror nesten alle er avhengig av å ha et lag i bunn.

For at interessen skal være stor nok?

– Ja. Og for at det skal være troverdig. Det blir litt som om hvis du skulle puttet meg inn i Rampelys-redaksjonen til VG nå. Da hadde jeg ikke klart å gjøre en god jobb. For jeg har ingen interesse for det. Det er klart at man kan være fotballinteressert, men det er klart at hvis du skal virkelig utøve det, må et eller annet ligge i bunn.

Så det er viktig å kunne relatere seg til supporterens følelser?

– Ja! Du skal jo skjønne at hvis du skriver om Liverpool, må du behandle dem med like stor respekt som hvis jeg skriver om United. Og jeg tror at så lenge du har respekt for det laget du skriver om, da er det ikke så nøye hvilket lag du holder med. Når Øyvind Alsaker, alle vet at han er Liverpool-supporter, men han er fortsatt Norges beste fotballkommentator. Og jeg har ingen problemer med at

han skal kommentere Manchester United - Liverpool, fordi jeg vet at han er proff. Da er det helt i orden for meg.

Si du holder på med en sak om Liverpool. Tenker du på hva en Liverpool-supporter tenker, når han leser det du skriver? Og tar du eventuelt noen hensyn?

– Nei, det gjør jeg ikke. Og hvis jeg skulle begynt å ta hensyn, hadde jeg vært skikkelig ute å kjøre. Jeg må jo dekke det på den måten som jeg syns er riktig. Hva jeg driver med på privaten, må jeg jo ikke blande inn i det. Jeg har sikkert vært på Anfield et tosifret antall ganger og jobbet. Og jeg tenker jo ikke da på at jeg holder med United. Jeg kan jo ikke det.

I VG får ikke du lov til å skrive om United. Hvorfor?

– Det er fordi den sportslige sjefen, Trond Johannessen mener at jeg har en åpenbar link til United og jeg har blitt lønnet av en supporterklubb. Og jeg kjøper den. Det er ikke noe jeg er rasende for. Det er greit for meg, selv om jeg syns jeg burde skrevet om United. Fordi, som jeg sa i sted, er blant de mest kunnskapsrike og kjenner klubben best. Og jeg tror at alle redaksjoner blir bedre av at folk blir brukt til det kan. Akkurat som at jeg ikke skriver om skiskyting.

Er det ønskelig å være supporter når du skriver om engelsk fotball?

– Hvis du tar journalistene i England da. Sitter du i et presserom på stadion, før kampen du skal på, også går det en annen kamp på TV, så ser du journalistene reise seg opp og juble som gale fordi laget deres scorer. Men de er jo fortsatt ansatt og respektert i England. Og de hadde nok heller aldri fått jobbene sine, hvis de som små ikke holdt med et fotballag. Og kunne kjenne seg igjen i følelsene til de som sitter hjemme i sofaen og ser på. Og det er der det begynner. I Tippeligaen holder ikke jeg med noen, men jeg hadde ikke hatt den samme lidenskapen for å dekke den, hvis jeg ikke hadde hatt den United-greia fra starten av. Fotballinteressen min.

Er det noen du gang du, når du har dekket United, følt at du har blitt for følelsesmessig engasjert?

– Nei.. Vent litt. Det var én gang. Etter en kamp. Det var på Old Trafford og United leder 4-2 over Everton og det gjenstår fem minutter, også scorer de to ganger. Og United ryker egentlig ligagullet der. Den merket jeg på kroppen. Det hadde ikke noe å si på saken jeg skrev etterpå, men da sleit jeg

litt der og da. Jeg husker jeg stod og intervjuet Matthew Le Tissier og spørsmålene jeg stilte var det ikke noe galt med. Ikke saken heller, tror jeg men jeg kjente på meg selv at jeg måtte ta meg sammen for å få det her til å fungere. Men det tror jeg er den eneste gangen jeg liksom har merket det.

Intervju, Øyvind Alsaker

Bare for å ha det på det rene... Det stemmer at du er Liverpool-supporter, ikke sant?

– Ja, det stemmer.

Hva tenker du om det å være journalist og supporter?

– Ja... Jeg tenker vel at hvis jeg skulle vært kommentator i Premier League og ikke hatt et favorittlag, så tror jeg ikke jeg hadde klart det. Du er nødt til å ha den kjærligheten til klubben og engelsk fotball for å kunne kommentere noenlunde ordentlig til folk. Også kan en jo diskutere om en skal hemmeligholde eller gå offentlig med hvilket lag man holder med da. Men at en har et lag, tror jeg folk er innforstått med og aksepterer. Og kanskje til og med setter pris på, fordi jeg tror ikke troverdigheten er god nok hvis man ikke har et lag.

VG og TV 2 kjører to ulike linjer når det kommer til hvem som får dekke et lag. Journalister som har et åpent supporterforhold, får ikke skrive om dem i VG, mens i TV 2 er dette helt stuerent. Hva mener du er den rette veien å gå?

– Njaaa... I hvilken grad du skal offentliggjøre hvilket lag du holder med, har jeg ikke noe godt svar på egentlig. Jeg gikk jo mange år uten at folk visste hvem jeg holdt med. Og da blir du beskyldt for å holde med veldig mange forskjellige, og det er jo sikkert helt greit, men etterhvert ble det egentlig naturlig å si ifra. Og da får du jo med den hvor folk tolker hva du sier inn i den konteksten, og det er jo slitsomt på en annen måte. Men jeg er ikke veldig redd for at man refererer eller kommenterer lag du holder med altså. Egentlig tvert i mot. Vet folk hvem du holder med, så har de jo alle fakta. De skjulte preferansene og sympatiene som er skumle, hvis de ser sånn rent journalistisk på det, faller jo bort da.

Du nevnte at det var en periode hvor folk ikke visste hvem du holdt med. Merker du noen forskjell på hvordan folk så på arbeidet ditt da, kontra nå?

– Nei, egentlig ikke. Jeg bare merker at reaksjonene, nå var jo dette en tid uten Twitter og uten den direkte kommunikasjonen, men det var en tilbakevendende ting at jeg holdt med Arsenal, jeg holdt med Manchester United. Det ble på en måte dokumentert at jeg var nøytral. Du kan jo liksom ikke holde med alle topp ti-lagene i Premier League da. Så når folk mener og ha hørt det, er du jo ganske greit innenfor da.

Det var i Canal+-tiden?

– Ja, jeg vet ikke helt jeg. Og sånn var det jo kanskje frem til 2005, da det ble offentlig. Jeg husker ikke helt begrunnelsen eller anledningen for det, men det var noe med at jeg feiret en bursdag med å kommentere på Anfield. Så hadde vi egen sak om det. Jeg husker ikke helt. Det er vel kanskje lenger siden også. 2003 tror jeg. Jeg har aldri skjult det, men jeg har heller aldri gått ut med det. Men som sagt, jeg er usikker på om det er lurt å holde det hemmelig eller kjøre på med å fortelle folk. Det har jeg ingen god fasit på. Jeg tenker at det i en del sammenhenger er en fordel, fordi min jobb er jo veldig mye å formidle ting fra England. Og i den jobben ligger det jo også en grenseoverskridende ekspertdel da. I tillegg til å være rent refererende, har jeg jo også en sånn ganske solid porsjon erfaring og ekspertise på engelsk fotball da. Og i det bildet, for eksempel med Hillsborough-rapporteringen og avsløringene som har kommet de siste årene, så syns jeg jo det kan være en styrke at du kan knytte ditt forhold til klubben 40 år tilbake i tid. Jeg syns jo det gjør at jeg ville hørt på meg selv med mye mer interesse. Men det er jo bare klubben min da. Den erfaringen med Premier League gjennom snart 20 år, den syns jo jeg er ganske viktig. Og den gjør jo meg like mye til en ekspert som en ren referent. Det vi ikke trives så godt med er selvfølgelig kritisk journalistikk om det som skjer på banen eller økonomiske situasjoner. Ganske enkelt fordi vi får ikke tilgang til det. Vi får kanskje tilgang til noen spillere, men i det øyeblikket vi begynner å stille ubehagelige spørsmål, så forsvinner de i gangen da. Hva skal vi si. Det er ikke en ordentlig journalistisk situasjon å være i. Men akkurat det var litt bedre før.

Ja, det var det?

– Det var gøyere før. Jeg snakket jo hollandsk med mange og folk gadd jo ikke høre etter hva vi snakket om. Thierry Henry for eksempel, når det ikke var pressefolk til stede. Da kunne du jo liksom snakke med Rio Ferdinand om dopingutestengelsen hans. Selv om det var et par år etter han var tilbake, ville det vært utenkelig i dag. Så det er vel de rammene og forutsetningene som har gjort det kjipt da, synes jeg. Min rolle som Liverpool-supporter fra 8-årsalderen, ja, det er jo ikke sånn at jeg ikke hadde spurt en Liverpool-spiller om dopinghistorie, hvis jeg hadde hatt muligheten. Det faller meg liksom ikke inn. Men sånn tenker jeg jo også at politiske journalister har det. De har jo sine preferanser, de har jo sine partier, de stemmer vel et eller annet. De går vel ut og dekker det partiet like grundig og kritisk som de andre. Og kanskje til og med enda mer. Jeg vet ikke.

Ja. For tar du deg selv noen ganger i å være for kritisk når du dekker Liverpool?

– Ja, om noe, så er det vel kanskje mer den veien, enn at du liksom tar av og feirer for deg selv liksom, hvis laget gjør det bra. Men det skal ikke være noen forskjell på Liverpool og andre lag.

Men er du redd for å virke partisk?

– Nei, jeg er ikke veldig redd for det altså. Men jeg får jo de faste meldingene fra folk som hører at jeg er Liverpool-supporter uansett hvordan jeg refererer da. Smarte folk er ikke blant de, tror jeg da. Det er min erfaring. Jeg kjenner mange smarte folk som ville si fra hvis det var et problem.

Om 2.2 i Vær Varsom-plakaten. Er sportsjournalistikken i en særstilling?

– Nei... Sportsjournalistikk er jo litt forskjellige ting. Det å kommentere fotball glir jo veldig mye over i underholdning da, formidling. Som er veldig annerledes fra å grave opp klubbøkonomi, og den type av saker da. Jeg vil si at hvis du sammenligner med politiske journalister, så vet man omtrent hvor de journalistene står, også tolker vi de inn i det bildet. Jeg synes jo det er skumlere enn en helt åpen variant som vi har. Da er det jo litt mer sånn at man kan høre på det en sier, også vet du jo hvor jeg står. Gg hvis du hører et problem, kan du jo på en måte forholde deg til det. Ta det opp eller slå det av. Ringe sjefen min eller noe sånt da. Da er det jo åpent.

– Hvordan skal jeg si det her... Hvis jeg skal kommentere Liverpool uten å være objektiv, vil jo det være det samme som å gjøre en dårlig jobb. Når jeg ser flotte ting på en fotballbane lar jeg meg

begeistre. Når jeg ser dårlige ting prøver jeg å påpeke det da. Det kan jeg jo ikke påvirkes av hvilket lag det dreier seg om. For da vil jeg jo lure seerne og samtidig gjøre en dårlig jobb. Det er veldig fjernt for meg.

Nå har du veldig lang erfaring med kommentering, men hender det at du må ta noen spesielle hensyn når du er på Anfield for å dekke et lokaloppgjør?

– Nja. Hvis jeg føler det, prøver jeg å riste det av meg. Man må prøve å gjøre jobben sin og den jobben jeg har gjort i 20 år, best mulig. Og hvis en begynner å tenke «ikke snakk fint om Liverpool nå, for da tror folk at...» Da er du jo ferdig. Da er jobben ødelagt. Nei, men la spillet styre. Og når Berbatov scorer sitt tredje for dagen og United vinner 3-2, så må en la seg begeistre. Og jeg sier til alle de som begynner å mase om at «du holder med dem og alle hører det». Da sier jeg bare «Gå inn og hør på 3-2-målet til Berbatov». Og hvis du fortsatt syns jeg høres ut som en Liverpool-supporter, kan du ringe meg igjen. Så snart er det. Da lever jeg meg med i den kampen. Det spiller ingen rolle om det er Liverpool eller Norwich som spiller. Da er det kampen egne dramaturgi som er viktig.

Har du blitt noe proffere i forhold til dette nå, enn da du var ny?

– Nei, jeg tror ikke det. Eller jeg har jo blitt proffere enn da jeg var ganske ny. Men jeg har jo vært ganske proff, ganske lenge vil jeg si. Jeg tenker at man blir et mer reflektert menneske jo eldre man blir, og det gjør at man forholder seg til denne typen av spørsmål på en mer bevisst måte da. Jeg er jo veldig klar over denne problematikken. Jeg har jo ikke noen problemer med å snakke om det. På den måten kan en jo si at man er mer bevisst på det. Det ser jeg ikke bort i fra. Som sagt. Jeg vet ikke hva som er best. Å holde det hemmelig eller gå ut med det. Men hvis jeg ikke skal få snakke om min kjærlighet til Kevin Keegan, blir det jo litt fattigere da. Akkurat i denne bransjen føler jeg at vi kanskje hadde mistet noe. Også har du jo norsk fotball. Der blir det kanskje mer komplisert. For der er dekningen/formidlingen av kampene går hånd i hånd med en slags hverdagsjournalistikk som er annerledes og tettere på enn den vil være i England. Så der kan det hende at det er et større problem og mer naturlig å holde reportere med klare preferanser unna. Men på en annen side, vil du ofte se at folk som er nære et lag også har veldig gode kilder der. Da kan jo dekningen bli bedre på den måten. Dette er jo selvfølgelig viktige ting å diskutere og jeg har ingen fasit. Men jeg tenker vel at alle journalistiske etiske problemstillinger, til syvende og sist, handler om den enkeltes journalists evne og ambisjoner om å gjøre en skikkelig jobb.

Og det føler du at folk tenker om deg?

– Ja. Det har jeg egentlig grunn til å tro. Jeg har jo åpent telefonnummer. Det er sånn at hver gang Liverpool møter Manchester United, så er det ti stykker som mener at det jeg har gjort er helt krise. Ellers er det knapt en melding å få. Og når jeg vet hvor mye engelsk fotball engasjerer, tolker jeg det dit hen at dette går helt greit da.

Intervju, Aleksander Schau

Du er Tottenham-supporter, ikke sant?

– Det svarer jeg aldri på. Hvis det er noen som spør hvem jeg heier på, sier jeg at jeg heier på Real Betis, AFC Wimbledon, Sampdoria, Botafogo... Det er vel det grøvste. Også må jeg følge Torguay og Carlisle, for der kommer «modern» og «fadern» fra.

Så alle lag som ikke skaper noe kontrovers i jobben din, de heier du på?

– Det er sånn at folk får høre at jeg heier på alle lag. Og det er jo litt komisk. Det er litt sånn; «Hold kjeft da, din jævla Fulham-supporter» og «Brenn i helvete din fuckings Liverpool-supporter». Jeg får jo alt jeg. Denne sesongen har jeg ennå ikke fått alle lag, men det pleier å komme sånn, ja forrige sesong hadde jeg det innen utgangen av oktober. Denne sesongen har jeg vel bare vært supporter av seks eller syv lag. Men samtidig får jeg jo også høre at jeg hater alle lagene også. Og da har man jo egentlig gjort noe riktig.

Ja, men da har du jo kanskje gjort det?

– Ja, da. Spesielt det at jeg hater alle lag. Det er jo veldig viktig. For et par dager siden fikk jeg beskjed om at jeg hater Hull. Da var det en fyr som sa til meg at jeg bare snakket dritt om dem.

Så din policy er at du aldri svarer på hvem du holder med?

– Ja... Rett og slett for å slippe gnålet. Også går det etter hvert sport i det. For det er jo et eller annet rørende, søtt og nesten litt komisk med disse konspirasjonsteoriene. Alt blir jo farget: «Det sier du jo bare fordi du heier på», også fyller man bare inn det laget man måtte ønske.

Ser du på det som en fordel eller en ulempe, som journalist, å ha et favorittlag?

– Det ville vært veldig rart hvis du skulle dekke fotball, også har du ikke hatt noe favorittlag? Det er jo veldig rart? Altså. Hvor mange tiåringer er det som begynner å følge med på fotball bare for fotballens skyld. Det er veldig, veldig rart. Hvis jeg som syv og et halvt-åring satte meg ned for å se VM i Spania i 82'.. Jeg satt meg jo ikke ned for å se kamper for å se kamper. Jeg satt meg jo ned for å se Maradona, for å se Alain Giresse og Frankrike, for å håpe at Italia røyk ut, for å ja.. Dyrke Zico og Brasil. Man har jo sine favoritter. Og det er veldig rart hvis folk... Jeg har ennå ikke møtt noen som er kjempeinteressert i fotball bare for sportens skyld. I TV 2 Sporten har jo alle et lag. Det blir veldig rart. Jeg føler at de som ikke har noe lag... Det er greit at folk kanskje ikke har et lag i voksen alder, men hvis de sier at de aldri har hatt det, da ljuger dem. Alle har jo hatt faser i barndommen hvor man har heiet på det og det laget. Sånn er det jo.

Men kan du svare på om du har et favorittlag?

– Ja... Det kan du godt si. Det kommer an på hvor godt denne masteroppgaven din skal spres.

Så du har altså et favorittlag?

– Ja... Altså. Når konemor spør, når det nærmer seg jul: «Får jeg et skjerf?», «Ja!». «Får jeg en hest?», «Ja!», «Får jeg to milliarder kroner?», «Ja!». Så du kan godt sette ja på det.

Hvordan preges eventuelt arbeidet ditt av å ha et favorittlag?

– Ja. Det kan jeg svare på: Overhode ikke. Dette her er jobben min. Altså. Det spilles 380 Premier League-kamper i løpet av sesongen. Jeg ser 300 av dem – fra start til slutt. I tillegg til 400 andre fotballkamper i løpet av et kalenderår. Så jeg ligger på 700 da. Og da vipper du på et eller annet tidspunkt over. For at du kan glede deg over fantastiske ting. Du blir jo på en måte voksen da. Det er jo som når man anmelder musikk. Så er det jo sånn at på et eller annet tidspunkt, fra du startet å elske noen band og noen sjangere, og når du da blir musikkjournalist, så vies jo horisonten ut. Sånn er det jo. Det er ikke sånn at du slakter alt bare fordi det er en egen sjanger. Nei, det preges egentlig ingenting.

Føler du at ditt inntog i journalistikken har gjort deg mer glad i fotballen generelt, og mindre i ett bestemt lag?

– Nei. Det begynte lenge før det. Nå har jeg litt Asbergers da, så det nuller vel ut litt følelser oppe i det hele. Det er sant det altså. Jeg scorer høyt på alle Asbergerstester.

Kan du huske en situasjon hvor du syns det har vært vanskelig å holde deg nøytral, eller uttrykt deg på en bestemt måte?

– Nei. Egentlig ikke. Jeg har aldri moderert meg jeg. På noen ting. Jeg vet ikke hvordan det er i VG, men rundt om kring syns jeg folk i denne jobben tenker for mye på hvordan ting skal være. Jeg jobber jo hardt for å innføre at gøy er gøy. Er det gøy, så er det gøy. Er det rævva, så er det rævva. Er det grisete, så er det grisete. Er det juks, så er det juks. Så om den som gjør noe gøy spiller for Arsenal, Tottenham, Liverpool eller Manchester United? Det er meg reddende likegyldig. Da sier jeg at det er gøy, fordi jeg oppriktig syns det er gøy.

Du kjører altså en litt annen linje enn det kollegene dine i TV 2 gjør?

– Ja. Og nå går det jo litt sport i det. For det er jo så idiotisk, når du får høre at du heier på og hater alle lag. Herregud. Jeg gikk jo til og med ned i Championship her forleden. Da var det tydeligvis Leeds. Men det er jo litt søtt det. Så for meg går det litt sport i det. Hvis du ikke klarer å være proff nok til å dekke et lag du heier på, er du vel i feil jobb.

Om Vær Varsom-plakaten, punkt 2.2:

– Fotball er noe annet enn krimjournalistikk. Hvis du kjenner offeret skal du ikke dekke saken. Hvis du kjenner gjerningsmannen skal du ikke dekke saken. Det er jo graderinger her. Hvis du er en journalist som heier på et lag. Si et lag da? «Queens Park Rangers». Ja. Hvis du er en journalist som heier på Queens Park Rangers og KONSEKVENT gnåler om Queens Park Rangers, og når det vises Queens Park Rangers på TV, og de ikke vinner, så er du helt «Kanakas bananas» når de taper, og du skjeller ut både dommer, motstandere og er idiot, så rammes du jo greit av 2.2. Altså. Det handler jo om oppførsel. Også handler det om gradering. Det er forskjell på krimjournalistikk, politisk journalistikk og fotballjournalistikk. Hvis du da skal holde på med sportsjournalistikk som

handler om doping, tildeling av OL, stilles det annerledes. Men resultatet i en fotballkamp? Nei... Voks opp, a!

Hva tenker du om den linja TV 2 fører, når du er så tilbakeholden med å si hvilket lag du holder med?

– Jeg syns det er helt uproblematisk. De som jobber her er veldig inneforstått med at «gøy er gøy». Så det er såpass knallhardt prentet inn. Men da må jeg nesten ta en av de som jobber her. Erik Thorstvedt, for eksempel. Som er en én-klubbsmann i England og Tottenham-legende. Det ville jo blitt veldig rart og ikke brukt ham på Tottenham-kamper fordi han har spilt for Tottenham. Når du har kontakter innad i klubben, kontakter rundt om kring. Det blir bare rør. Men alle vi som ikke har spilt der... Nei, jeg klarer altså ikke engasjere meg i det. Men samtidig, for deres del. Altså, Jon Martin (Henriksen). At han ikke får gjort noen United-saker, for eksempel. På grunn av det vanvittige kildenettverket han opparbeidet seg i united.no-tiden, så syns jeg VG går glipp av noe. De går jo glipp av innsikt. Han ville jo ikke vært... Han er jo en oppegående, smart fyr, liksom. Hvis han ble veldig pro united, hadde han jo aldri fått lov til å skrive om United igjen. Og det er jo litt sånn at du ryker hvis du driter deg ut. Hvis jeg er Fulham-supporter på min hals, og Fulham taper 1-0 mot Crystal Palace, og jeg er helt tydelig usaklig når jeg skjeller ut dommeren, kaller alle spillerne til Crystal Palace for grisete/kjøpt og betalt og sånn, så er jo jeg ferdig i Fulham-matcher. Sånn vil det jo alltid være.

Er det derfor du har lagt deg på den linja hvor du alltid sier det du mener?

– Altså. Hvis en spiller slår ned en motstander, gir jeg lang, hakkende marsj i hvilket lag fyren spiller for. Da er du en idiot. Og hvis du skrur den i krysset fra cornerflagget, da kan du spille akkurat hvor du vil. Det der er vidunderlig. Jeg er på situasjon. Jeg gir hylende faen i hvilken klubb og hvilken spiller som gjør noe.

Hva tenker du om de forskjellene som er i dekningen til VG og TV 2? Bryr folk seg om det?

– Folk bryr seg ikke. Dere hater laget deres uansett. Eller så er dere pro det andre laget i den artikkelen. Det er jo bare å gå gjennom kommentarfeltene deres det. Så er det det med hva folk syns. Det er helt sjanseløst. Alt handler om vinklingen på saken. Hvis det er en negativ sak om et

lag, så er det fordi du hater dem og hvis det er en positiv sak, er du en jævla supporter av det laget; «Hvorfor hater du laget mitt?».

Tenker du noe på hvordan du ordlegger deg, som journalist, av hensyn til seeren?

– Nei, men jeg logger av Twitter på enkelte dager. Det er jo noen lags supportere som peker seg ut. De som er suverent mest hatske og mest oppfarende, er, i vår tid, Liverpool, med en kjempemargin. Og så kommer Manchester United, som er mutters alene på andreplass med en gigantmargin, også kommer resten stablende etter.

– For å si det sånn; Jeg har fått tolv direkte drapstrusler siden jeg startet i TV 2. Og av dem, så er det én Vålerenga-supporter, én fra United og ti fra Liverpool-supportere. Så marginen er vel ganske grei der.

Tenker du noe på det da, når du ordlegger deg?

– Nei. Jeg har ikke tenkt til å tape den kampen der. Så tvert i mot. Jeg er akkurat like ærlig som jeg har vært hele tiden. Hvis Suárez scorer et «wondergoal» påpeker jeg det, og hvis han prøver å spise Ivanovic, så påkeper jeg også det. Nei, du må aldri la folk som truer detgpå livet, vinne. Tvert i mot. Også ville det vært jævla dårlig gjort overfor alle kompisene mine som heier på Liverpool, hvis jeg plutselig skulle trippe rundt bare fordi det er dem. De fortjener jo en ærlig tilbakemelding, som alle andre. Ellers hadde jeg ikke gjort jobben min. Det ville vært latskap. Det mener jeg. Det er latskap hvis du omformulerer deg fordi du er redd for sånt noe. Så lat. Jeg er mye, men jeg er ikke det.

– Denne praten hadde jeg med deg til masteroppgaven din. For hvis det kommer noen for øre om disse dødstruslene, så skal det aldri skrives om. Bare så det er sagt. Folk fra VG har vært på meg på dette greiene her.

Men jeg kan skrive det i avhandlingen?

– Ja, det kan du gjøre, men ikke noe mer enn det.